

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

Abdulkadir KIRBAŞ

İLKÖĞRETİM SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YAZILI
ANLATIM BECERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ
Yard.Doç.Dr. Lütfi SEZEN

ERZURUM- 2006

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖZET.....	X
SUMMARY.....	XI
ÖNSÖZ.....	XII
KISALTMALAR.....	XIII
TABLolar DİZİNİ.....	XIV

1. BÖLÜM

1.GİRİŞ.....	1
1.2.Problem Cümlesi	4
1.3. Alt Problemler.....	4
1.4. Araştırmanın Önemi.....	5
1.5. Sayıtlar.....	6
1.6. Sınırlılıklar.....	6

2. BÖLÜM

2. ARAŞTIRMAYLA İLGİLİ TEORİK BİLGİLER	7
2.1. Ana Dil.....	7
2.2. Ana Dil Eğitiminin Amacı.....	8
2.3. İlköğretim Okulları Türkçe Programının Genel Amaçları.....	10
2.4. İlköğretim Okulları Türkçe Programında Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Kazanacakları Özel Amaçlar.....	11
2.4.1 Anlama.....	11
2.4.2. Anlatım.....	11
2.4.3. Dil bilgisi.....	12

2.4.4. Yazı.....	13
2.5. Eğitim İle İlgili Temel Kavramlar.....	13
2.5.1. Eğitim.....	13
2.5.2. Öğretim.....	14
2.5.3. Öğrenme.....	15
2.6. Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Teknikler.....	15
2.6.1. Çözümleme ve bireşim.....	16
2.6.2. Tümevarım – tümdengelim.....	17
2.6.3. Soru-cevap yöntemi.....	18
2.6.4. Dramatizasyon yöntemi.....	19
2.6.5. Keşfettirme yöntemi.....	20
2.6.6. Anlatma yöntemi.....	20
2.7. Kompozisyonun Tanımı.....	22
2.8. Kompozisyon Öğretiminin Amacı.....	23
2.9. Kompozisyonda Plânlama.....	23
2.9.1. Biçimsel plânlama.....	24
2.9.2. İçerik bakımından plânlama.....	25
2.10. İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Etkinliklerinde Kazanması Gereken Davranışlar.....	25
2.11. Yazılı Anlatımda Başarılı Olmanın Yolları.....	27
2.11.1. Sağlam ve zengin bir kelime hazinesine sahip olmak.....	27
2.11.2. Bireysellik ve özgün olmaya çalışmak.....	28
2.11.3. Düşünmek.....	29
2.11.4. Okumak.....	29
2.11.5. Gözlem yapmak.....	30
2.12. Yazma Öğretim Yöntemleri.....	33
2.12.1. Kontrollü yazma.....	35
2.12.2. Serbest yazma.....	36
2.12.3. Güdümlü yazma.....	37
2.13. Yazım Kuralları.....	38
2.13.1. “De” bağlacı ve “-De” ekinin yazımı.....	38
2.13.2. “Ki” bağlacı ve “-Ki” ekinin yazımı.....	39
2.13.3. Birleşik kelimelerin yazımı.....	39
2.13.4. İkilemelerin yazımı.....	40

2.13.5. “Mi” soru ekinin yazımı.....	40
2.13.6. Sayıların yazımı.....	41
2.13.7. Tarihlerin yazımı.....	42
2.14. Noktalama İşaretleri.....	42
2.14.1. Noktanın kullanıldığı yerler.....	42
2.14.2. Virgülün kullanıldığı yerler.....	43
2.14.3. Noktalı virgülün kullanıldığı yerler.....	44
2.14.4. İki noktanın kullanıldığı yerler.....	44
2.14.5. Üç noktanın kullanıldığı yerler.....	44
2.14.6. Soru işaretinin kullanıldığı yerler.....	45
2.14.7. Kesme işaretinin kullanıldığı yerler.....	45
3. BÖLÜM	
3. YÖNTEM.....	47
3.1. Araştırmanın Yöntemi.....	47
3.2. Evren.....	47
3.3. Örneklem.....	48
3.3. Verilerin toplanması.....	48
3.4. Verilerin Analizinde Kullanılan İstatistikler.....	49
4. BÖLÜM	
4. BULGULAR VE YORUM.....	50
4.1. Okullara Göre Bulgular.....	50
4.1.1. Sayfa düzeni ile ilgili bulgular ve yorum.....	50
4.1.2. Başlık ile ilgili bulgular ve yorum.....	51
4.1.3. Ele alınan konunun işlenişindeki uygunluk ile ilgili bulgular ve yorum.....	52
4.1.4. Giriş paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum.....	53
4.1.5. Gelişme paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum.....	54
4.1.6. Sonuç paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum.....	55
4.1.7. “De” bağlacının yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	56
4.1.8. -De ekinin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	57
4.1.9. -Ki ekinin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	58
4.1.10. “Ki” bağlacının yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	59
4.1.11. Birleşik kelimelerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	60

4.1.12. İkilemelerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	61
4.1.13. “Mi” ekinini yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	62
4.1.14. Sayıların yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	63
4.1.15. Tarihlerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	64
4.1.16. Nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	65
4.1.17. Virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	66
4.1.18. Noktalı virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	67
4.1.19. İki Nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	68
4.1.20. Üç Nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	69
4.1.21. Soru işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	70
4.1.22. Kesme işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	71
4.2. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Bulgular.....	72
4.2.1. Sayfa düzeni ile ilgili bulgular ve yorum.....	72
4.2.2. Başlık ile ilgili bulgular ve yorum.....	72
4.2.3. Ele alınan konunun işlenişindeki uygunluk ile ilgili bulgular ve yorum.....	73
4.2.4. Giriş paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum.....	74
4.2.5. Gelişme paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum.....	74
4.2.6. Sonuç paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum.....	75
4.2.7. “De” bağlacının yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	76
4.2.8. -De ekinin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	75
4.2.9. -Ki ekinin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	77
4.2.10. “Ki” bağlacının yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	78
4.2.11. Birleşik kelimelerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	78
4.2.12. İkilemelerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	79
4.2.13. “Mi” ekinin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	80
4.2.14. Sayıların yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	80
4.2.15. Tarihlerin yazımı ilgili bulgular ve yorum.....	81
4.2.16. Nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	82
4.2.17. Virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	83
4.2.18. Noktalı virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	83
4.2.19. İki nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	84
4.2.20. Üç nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	85
4.2.21. Soru işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	85
4.2.22. Kesme işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	86

4.3. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumlarına Göre Bulgular.....	87
4.3.1. Sayfa düzeni ile ilgili bulgular ve yorum.....	87
4.3.2. Başlık ile ilgili bulgular ve yorum.....	88
4.3.3. Ele alınan konunun işlenişindeki uygunluk ile ilgili bulgular ve yorum.....	89
4.3.4. Giriş paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum.....	90
4.3.5. Gelişme paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum.....	91
4.3.6. Sonuç paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum.....	92
4.3.7. “De” bağlacının yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	93
4.3.8.-De ekinin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	94
4.3.9. -Ki ekinin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	95
4.3.10. “Ki” bağlacının yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	96
4.3.11. Birleşik kelimelerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	97
4.3.12. İkilemelerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	98
4.3.13. “Mi” ekinini yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	99
4.3.14. Sayıların yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	100
4.3.15.Tarihlerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	101
4.3.16. Nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	102
4.3.17. Virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	103
4.3.18. Noktalı Virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	104
4.3.19. İki Nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	105
4.3.20. Üç Nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	106
4.3.21. Soru işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	107
4.3.22. Kesme işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	108
4.4. Türkçe Dersi Notlarına Göre Bulgular.....	109
4.4.1. Sayfa düzeni ile ilgili bulgular ve yorum.....	109
4.4.2. Başlık ile ilgili bulgular ve yorum.....	110
4.4.3. Ele alınan konunun işlenişindeki uygunluk ile ilgili bulgular ve yorum.....	111
4.4.5. Giriş paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum.....	112
4.4.6. Gelişme paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum.....	113
4.4.7. Sonuç paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum.....	114
4.4.8. “De” bağlacının yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	115
4.4.9. -De ekinin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	116
4.4.10 -Ki ekinin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	117

4.4.11. “Ki” bağlacının yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	118
4.4.12. Birleşik kelimelerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	119
4.4.13. İkilemelerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	120
4.4.14. “Mi” ekinini yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	121
4.4.15. Sayıların yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	122
4.4.16. Tarihlerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	123
4.4.17. Nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	124
4.4.18. Virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	125
4.4.19. Noktalı virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	126
4.4.20. İki Nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	127
4.4.21. Üç nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	128
4.4.22. Soru işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	129
4.4.23. Kesme işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	130
4.5. Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derslere Göre Bulgular.....	131
4.5.1. Gelişme paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum.....	131
4.5.2. Sonuç paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum.....	132
4.5.3. Nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	133
4.5.4. -De ekinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	134
4.5.5. “Ki” bağlacının kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum.....	135
4.5.6. Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derse Göre Türkçe Yazılı Anlatım İmlâ, Noktalama ve Plânlama Yanlılıklarından İstatistiksel Olarak Anlamsız Olanlar.....	136
5. BÖLÜM	
5. SONUÇ.....	138
5.1. Okullara göre	138
5.1.1 Sayfa düzeni	138
5.1.2. Başlık	139
5.1.3. Ele alınan konunun işlenişi	139
5.1.4. Giriş paragrafı	139
5.1.5. Gelişme paragrafı	139
5.1.1.6. Sonuç paragrafı.....	140
5.1.7. “De” bağlacının yazımı	140
5.1.8. -De ekinin yazımı	140
5.1.9. -Ki ekinin yazımı	140

5.1.10. “Ki” bağlacının yazımı.....	141
5.1.11. Birleşik kelimelerin yazımı	141
5.1.12. İkilemelerin yazımı	141
5.1.13. “Mi” ekinini yazımı	141
5.1.14. Sayıların yazımı	142
5.1.15. Tarihlerin yazımı	142
5.1.16. Nokta işaretinin kullanımı	142
5.1.17. Virgül işaretinin kullanımı	142
5.1.18. Noktalı virgül işareti.....	143
5.1.19. İki nokta işareti	143
5.1.20. Üç nokta işareti	143
5.1.21. Soru işareti	144
5.1.22. Kesme işareti	144
5.2. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre	144
5.2.1. Sayfa düzeni	144
5.2.2. Başlık ile	144
5.2.3. Ele alınan konunun işlenişi	145
5.2.4. Giriş paragrafı	145
5.2.5. Gelişme paragrafı	145
5.2.6. Sonuç paragrafı	145
5.2.7. “De” bağlacının yazımı.....	145
5.2.8. -De ekinin yazımı	145
5.2.9. -Ki ekinin yazımı.....	146
5.2.10. “Ki” bağlacının yazımı	146
5.2.11. Birleşik kelimelerin yazımı	146
5.2.12. İkilemelerin yazımı	146
5.2.13. “Mi” ekinini yazımı	146
5.2.14. Sayıların yazımı.....	146
5.2.15. Tarihlerin yazımı.....	146
5.2.16. Nokta işareti	147
5.2.17. Virgül işareti	147
5.2.18. Noktalı virgül işareti.....	147
5.2.19. İki nokta işaretin	147
5.2.20. Üç nokta işareti	147

5.2.21. Soru işareti	148
5.2.22. Kesme işaret.....	148
5.3. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumlarına	148
5.3.1. Sayfa düzeni	148
5.3.2. Başlık	148
5.3.3. Ele alınan konunun işlenişi	148
5.3.4. Giriş paragrafı	148
5.3.5. Gelişme paragrafı	149
5.3.6. Sonuç paragrafı	149
5.3.7. “De” bağlacının yazımı	149
5.3.8. -De ekinin yazımı	149
5.3.9. -Ki ekinin yazımı	149
5.3.10. “Ki” bağlacının yazımı	149
5.3.11. Birleşik kelimelerin yazımı	149
5.3.12. İkilemelerin yazımı	149
5.3.13. “Mi” ekinini yazımı	150
5.3.14. Sayıların yazımı	149
5.3.15.Tarihlerin yazımı.....	150
5.3.16. Nokta işareti.....	150
5.3.17. Virgül işareti	150
5.3.18. Noktalı Virgül işareti.....	150
5.3.19. İki Nokta işareti	150
5.3.20. Üç nokta işareti	150
5.3.21. Soru işareti	151
5.3.22. Kesme işareti.....	151
5.4. Türkçe Dersi Notlarına Göre.....	151
5.4.1. Sayfa düzeni	151
5.4.2. Başlık	151
5.4.3. Ele alınan konunun işlenişi.....	151
5.4.4. Giriş paragrafı	152
5.4.5. Gelişme paragrafı.....	152
5.4.6. Sonuç paragrafı.....	152
5.4.7. “De” bağlacının yazımı	152
5.4.8. -De ekinin yazımı	152

5.4.9 -Ki ekinin yazımı	152
5.4.10. “Ki” bağlacının yazımı	153
5.4.11. Birleşik kelimelerin yazımı	153
5.4.12. İkillemelerin yazımı	153
5.4.13. “Mi” ekinini yazımı	153
5.4.14. Sayıların yazımı	153
5.4.15. Tarihlerin yazımı	153
5.4.16. Nokta işareti.....	153
5.4.17. Virgül işareti.....	154
5.4.18. Noktalı virgül işareti.....	154
5.4.19. İki nokta işareti.....	154
5.4.20. Üç nokta işareti.....	154
5.4.21. Soru işareti.....	154
5.4.22. Kesme işareti.....	154
5.5. Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derslere Göre	154
5.5.1. Gelişme paragrafı.....	154
5.5.2. Sonuç paragrafı.....	155
5.5.3. Nokta işareti.....	155
5.5.4. -De ekinin yazımı.....	155
5.5.5. “Ki” bağlacının yazımı.....	155
5.5.6. Öğrencilerin en çok sevdikleri derse göre Türkçe yazılı anlatım imlâ, noktalama ve plânlama yanlışlıklarından istatistiksel olarak anlamsız olanlar.....	156
5.6. Öneriler.....	156
KAYNAKÇA.....	158
EKLER.....	160
EK-1: İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesine İlişkin Anket Formu.....	159
EK-2: Araştırma İzin Belgesi.....	166
ÖZ GEÇMİŞ.....	168

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ
İLKÖĞRETİM SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YAZILI ANLATIM
BECERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ABDULKADİR KIRBAŞ

Danışman: Yard. Doç. Dr. Lütfi SEZEN

2006 - SAYFA: 168

Jüri: Yard. Doç. Dr. Lütfi SEZEN

Doç. Dr. Muhsine BÖREKÇİ

Yard. Doç.Dr. Başaran GENÇDOĞAN

Bu araştırmada, İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarında yaptıkları imlâ, noktalama kurallarının uygulanması ve plânlama hataları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın evrenini, Erzurum ili sekizinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, Erzurum Merkez'den seçilen Şair Nef'i İlköğretim Okulu, Sabancı İlköğretim Okulu, Zübeyde Hanım İlköğretim Okulu, Saltukbey İlköğretim Okulu, Halit Paşa İlköğretim Okulu, Kâzım Yurdalan İlköğretim Okulundaki toplam 171 sekizinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır.

Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Bölümünde 'Yüksek Lisans Tezi' olarak hazırlanan bu çalışma, Erzurum'da seçilen ilköğretim okullarının sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım boyutunda yaptıkları hataları tespit etmektir. Bu çalışma anket yapılarak hazırlanmıştır.

Anket ilk olarak Şair Nef'i İlköğretim Okulu 8/A sınıfında uygulanmış ve daha sonra seçilen ilköğretim okullarının sekizinci sınıflarından bir şubeye uygulanmıştır.

Anket soruları; okul, cinsiyet, ailenin aylık geliri, öğrencinin 2005/2006 eğitim- öğretim yılı 1. kanaat döneminde Türkçe dersinden aldığı not, en çok sevdiği ders gibi değişkenler esas alınarak incelenmiştir. Seçilen ilköğretim okullarının Erzurum'un sosyo-ekonomik bakımından farklı eğitim bölgelerinden olmasına dikkat edilmiştir. Araştırmada verilerin analizinde χ^2 (ki-kare) analizi kullanılmıştır. Bu analizler bilgisayarda SPSS for Windows 10.00 istatistiksel analiz paket programı ile yapılmıştır.

Sonuç olarak öğrencelerin yazılı anlatım becerileri okul, cinsiyet, ailenin aylık geliri, Türkçe dersinden 1. dönem aldığı not ve en çok sevdiği ders gibi değişkenlere göre farklı olduğu tespit edilmiştir.

SUMMARY
MASTER THESIS
THE EVALUATION OF WRITING ABILITIES OF PRIMARY EDUCATION'S EIGHT
CLASS STUDENTS

Abdulkadir KIRBAŞ

Supervisor: Asist. Prof. Dr. Lütfi SEZEN

2006- Page 168

Jury: Assist. Prof. Dr. Lütfi SEZEN

Asist. Prof. Dr. Muhsine BÖREKÇİ

Asist. Prof. Dr. Başaran GENÇDOĞAN

In this study, it has been tried to find out the mistakes of applying punctuation, orthography (dictation) rules and planning.

The universe of our study is the students studying in the eight academic year of primary education in Erzurum. The example of the study is totally 171 eight class students choosen from the Şair Nef'i Primary Education School, Sabancı Primary Education School, Zübeyde Hanım Primary Education School, Saltuk Bey Primary Education School, Halit Paşa Primary Education School, Kâzım Yurdalan Primary Education School in the center of Erzurum.

The aim of this study prepared as a post graduate thesis the Turkish language education section of the Social Sciences Institute of Atatürk Universty is to find out the students writing abilities mistakes studying in the choosen schools of primary educations eight classes in Erzurum.

In the study, questionnaire method has been used. The questionnaire has been firstly applied to the 8/A class students of Şair Nef'i Primary Education School, and after that it has been applied to only one class of choosen each school. The questionnaire questions have been studied on according to the variables of sex, the school, the monthly income of the family, the students points of the Turkish lesson in the first term of 2005/2006 academic years and the lessons the students are good at. It has been more careful paid more attention to choose the studied schools from different parts of Erzurum according to the education level, social, economical and cultural positions. In our study the χ^2 statistical analysing technique has been used. The analysis and data have been evaluated with the help of computers SSPS for Windows 10.000 statistical package programme. In conclusion, it is determined that the students expression abilities vary in respect of varieties such as as school, sex, the income of the family, the Turkish grade had in first term it favourite lesson.

ÖN SÖZ

Yazma, duygu ve düşüncelerin yazılı işaretlerle iletilmesidir. Yazılı anlatım algılama ve davranış yönleri ağır basan bir beceridir. Yazma, aynı zamanda iletişime geçme yöntemlerinden de biridir. Birey duygu ve düşüncelerini doğru ve anlaşılır bir biçimde ifade etmesi ve sağlıklı bir iletişime geçmesi için yazılı anlatım becerilerinin tam ve eksiksiz olması gerekir.

Yapılan bu çalışmamızın amacı ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım boyutunda yaptıkları imlâ, noktalama ve plânlama yanlışlıklarını saptamak ve bu yanlışlara çözüm önerileri getirmektir.

İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesi' adlı bu çalışmada, sekizinci sınıf öğrencilerinin bilmesi gereken imlâ, noktalama ve yazılı anlatım kuralları anket soruları şeklinde hazırlanmış ve anket soruları Erzurum Merkez'den seçilen ilköğretim okullarından sekizinci sınıf şubelerine uygulanmıştır. Seçilen ilköğretim okullarının farklı eğitim bölgelerinden olmasının dikkat edilmiştir.

Araştırmada verilerin analizinde χ^2 (ki-kare) analizi kullanılmıştır. Bu analizler bilgisayarda SPSS for Windows 10.00 istatistiksel analiz paket programı ile yapılmıştır.

Çalışmamın yapılmasında engin bilgi ve deneyimiyle desteğini hiçbir zaman esirgemeyen saygıdeğer danışmanım Yard. Doç. Dr. Lütfi SEZEN'e gerek yardımlarından gerekse babacan tavrından dolayı sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca anket sorularının hazırlanmasında ve değerlendirilmesinde zamanını ve yardımlarını esirgemeyen saygıdeğer hocamız Yard. Doç. Dr. Başaran GENÇDOĞAN'a da teşekkürü bir borç bilirim. Çalışmaya, değişik aşamalarında katkısı olan, motive edici desteğini her zaman hissettiğim saygıdeğer hocalarım, değerli büyüklerim Yard. Doç. Dr. Ali Osman ENGİN'e, Yard. Doç. A. Halim ULAŞ'a, Yard. Doç. Halit DURSUNOĞLU'na sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Çalışmam sürecinde manevî desteğini her zaman gördüğüm sevgili anneme, aileme ve beni her zaman destekleyen eşime de sonsuz teşekkür ederim.

KISALTMALAR

İ.Ö.O. : İlköğretim Okulu

M.E.B. : Millî Eğitim Bakanlığı

TABLOLAR DİZİNİ

Sayfa No

4.1.1. Tablo 1. Öğrenim Görülen Okullara Göre Sayfa Düzeni İle İlgili Bulgular.....	50
4.1.2. Tablo 2. Öğrenim Görülen Okullara Göre Başlık İle İlgili Bulgular... ..	51
4.1.3. Tablo 3. Öğrenim Görülen Okullara Göre Ele Alınan Konunun İşlenişindeki Uygunluk İle İlgili Bulgular	52
4.1.4. Tablo 4. Öğrenim Görülen Okullara Göre Giriş Paragrafının Uygunluğu İle İlgili Bulgular.....	54
4.1.5. Tablo 5. Öğrenim Görülen Okullara Göre Gelişme Paragrafının Uygunluğu İle İlgili Bulgular.....	54
4.1.6. Tablo 6. Öğrenim Görülen Okullara Göre Sonuç Paragrafının Uygunluğu İle İlgili Bulgular.....	55
4.1.7. Tablo 7. Öğrenim Görülen Okullara Göre “De” Bağlacının Yazımı İle İlgili Bulgular.....	56
4.1.8. Tablo 8. Öğrenim Görülen Okullara Göre -De Ekinin Yazımı İle İlgili Bulgular.....	57
4.1.9. Tablo 9. Öğrenim Görülen Okullara Göre “Ki” Ekinin Yazımı İle İlgili Bulgular.....	58
4.1.10. Tablo 10. Öğrenim Görülen Okullara Göre -Ki Bağlacının Yazımı İle İlgili Bulgular.....	59
4.1.11. Tablo 11. Öğrenim Görülen Okullara Göre Birleşik Kelimelerin Yazımıyla İle İlgili Bulgular.....	60
4.1.12. Tablo 12. Öğrenim Görülen Okullara Göre İkilemelerin Yazımı İle İlgili Bulgular.....	61
4.1.13. Tablo 13. Öğrenim Görülen Okullara Göre “Mi” Ekinin Yazımıyla İle İlgili Bulgular.....	62
4.1.14. Tablo 14. Öğrenim Görülen Okullara Göre Sayıların Yazımıyla İle İlgili Bulgular.....	63
4.1.15. Tablo 15. Öğrenim Görülen Okullara Göre	

Tarihlerin Yazımıyla İle İlgili Bulgular.....	64
4.1.16. Tablo 16. Öğrenim Görülen Okullara Göre Nokta İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	65
4.1.17. Tablo 17. Öğrenim Görülen Okullara Göre Virgül İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	66
4.1.18. Tablo 18. Öğrenim Görülen Okullara Göre Noktalı Virgül İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	67
4.1.19. Tablo 19. Öğrenim Görülen Okullara Göre İki Nokta İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	68
4.1.20. Tablo 20. Öğrenim Görülen Okullara Göre Üç Nokta İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	69
4.1.21. Tablo 21. Öğrenim Görülen Okullara Göre Soru İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	70
4.1.22. Tablo 22. Öğrenim Görülen Okullara Göre Kesme İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	71
4.2.1. Tablo 23. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Sayfa Düzeni İle İlgili Bulgular.....	72
4.2.2. Tablo 24. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Başlık İle İlgili Bulgular.....	72
4.2.3. Tablo 25. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Ele Alınan Konunun İşlenişindeki Uygunluk İle İlgili Bulgular.....	73
4.2.4. Tablo 26. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Giriş Paragrafının Uygunluğu İle İlgili Bulgular.....	74
4.2.5. Tablo 27. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Gelişme Paragrafının Uygunluğu İle İlgili Bulgular.....	74
4.2.6. Tablo 28. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Sonuç Paragrafının Uygunluğu İle İlgili Bulgular.....	75
4.2.7. Tablo 29. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre “De” Bağlacının Yazımıyla İle İlgili Bulgular.....	76
4.2.8. Tablo 30. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre -De Ekinin Yazımıyla İle İlgili Bulgular.....	76
4.2.9. Tablo 31. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre -Ki Ekinin Yazımıyla İle İlgili Bulgular.....	77
4.2.10. Tablo 32. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre “Ki” Bağlacının	

Yazımıyla İle İlgili Bulgular.....	78
4.2.11. Tablo 33. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Birleşik Kelimelerin Yazımıyla İle İlgili Bulgular.....	78
4.2.12. Tablo 34. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre İkilemelerin Yazımı İle İlgili Bulgular.....	79
4.2.13. Tablo 35. Öğrencilerin cinsiyetlerine Göre “Mi” Ekinin Yazımıyla İle İlgili Bulgular.....	80
4.2.14. Tablo 36. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Sayıların Yazımıyla İle İlgili Bulgular.....	80
4.2.15. Tablo 37. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Tarihlerin Yazımıyla İle İlgili Bulgular.....	81
4.2.16. Tablo 38. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Nokta İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	82
4.2.17. Tablo 39. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Virgül İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	83
4.2.18. Tablo 40. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Noktalı Virgül İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	83
4.2.19. Tablo 41. Öğrencilerin cinsiyetlerine Göre İki Nokta İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	84
4.2.20. Tablo 42. Öğrencilerin cinsiyetlerine Göre Üç Nokta İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	85
4.2.21. Tablo 43. Öğrencilerin cinsiyetlerine Göre Soru İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	85
4.2.22. Tablo 44. Öğrencilerin cinsiyetlerine Göre Kesme İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	86
4.3.1. Tablo 45. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Sayfa Düzeni İle İlgili Bulgular.....	87
4.3.2. Tablo 46. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Başlık İle İlgili Bulgular.....	88
4.3.3. Tablo 47. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Ele Alınan Konunun İşlenişindeki Uygunluk İle İlgili Bulgular.....	89
4.3.4. Tablo 48. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Giriş Paragrafının Uygunluğu İle İlgili Bulgular.....	90
4.3.5. Tablo 49. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Gelişme Paragrafının	

Uygunluğu İle İlgili Bulgular.....	91
4.3.6. Tablo 50. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Sonuç Paragrafının Uygunluğu İle İlgili Bulgular.....	92
4.3.7. Tablo 51. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre “De” Bağlacının Yazımı İle İlgili Bulgular.....	93
4.3.8. Tablo 52. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre -De Ekinin Yazımı İle İlgili Bulgular.....	94
4.3.9. Tablo 53. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre -Ki Ekinin Yazımı İle İlgili Bulgular.....	95
4.3.10. Tablo 54. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre “Ki” Bağlacının Yazımı İle İlgili Bulgular.....	96
4.3.11. Tablo 55. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Birleşik Kelimelerin Yazımıyla İle İlgili Bulgular.....	97
4.3.12. Tablo 56. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre İkilemelerin Yazımı İle İlgili Bulgular.....	98
4.3.13. Tablo 57. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre “Mi” Ekinin Yazımıyla İle İlgili Bulgular.....	99
4.3.14. Tablo 58. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Sayıların Yazımıyla İle İlgili Bulgular.....	100
4.3.15. Tablo 59. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Tarihlerin Yazımıyla İle İlgili Bulgular.....	101
4.3.16. Tablo 60. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Nokta İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	102
4.3.17. Tablo 61. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Virgül İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	103
4.3.18. Tablo 62. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Noktalı Virgül İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	104
4.3.19. Tablo 63. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre İki Nokta İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	105
4.3.20. Tablo 64. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Üç Nokta İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	106
4.3.21. Tablo 65. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Soru İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	107
4.3.22. Tablo 66. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Kesme İşaretinin	

Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	108
4.4.1. Tablo 67. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre	
Sayfa Düzeni İle İlgili Bulgular.....	109
4.4.2. Tablo 68. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre	
Başlık İle İlgili Bulgular.....	110
4.4.3. Tablo 69. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Ele Alınan Konunun	
İşlenişindeki Uygunluk ile ilgili Bulgular.....	111
4.4.4. Tablo 70. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Giriş Paragrafının	
Uygunluğu İle İlgili Bulgular.....	112
4.4.5. Tablo 71. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Gelişme Paragrafının	
Uygunluğu İle İlgili Bulgular.....	113
4.4.6. Tablo 72. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Sonuç Paragrafının	
Uygunluğu İle İlgili Bulgular.....	114
4.4.7. Tablo 73. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre De Bağlacının	
Yazımı İle İlgili Bulgular.....	115
4.4.8. Tablo 74. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre	
De Ekinin Yazımı İle İlgili Bulgular.....	116
4.4.9. Tablo 75. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Ki Ekinin Yazımı	
İle İlgili Bulgular.....	117
4.4.10. Tablo 76. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre De Ekinin Yazımı	
İle İlgili Bulgular.....	118
4.4.11. Tablo 77. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Birleşik Kelimelerin	
Yazımıyla İle İlgili Bulgular.....	119
4.4.12. Tablo 78. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre İkilemlerin Yazımı	
İle İlgili Bulgular.....	120
4.4.13. Tablo 79. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre “Mı” Ekinin Yazımıyla	
İle İlgili Bulgular.....	121
4.4.14. Tablo 80. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Sayıların Yazımıyla	
İle İlgili Bulgular.....	122
4.4.15. Tablo 81. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Tarihlerin Yazımıyla	
İle İlgili Bulgular.....	123
4.4.16. Tablo 82. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Nokta İşaretinin Kullanımı	
İle İlgili Bulgular.....	124
4.4.17. Tablo 83. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Virgül İşaretinin Kullanımı	

İle İlgili Bulgular.....	125
4.4.18. Tablo 84. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Noktalı Virgül İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	126
4.4.19. Tablo 85. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre İki Nokta İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	127
4.4.20. Tablo 86. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Üç Nokta İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	128
4.4.21. Tablo 87. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Soru İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	129
4.4.22. Tablo 88. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Kesme İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	130
4.5.1 Tablo 89. Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derse Göre Gelişme Paragrafının Uygunluğu İle İlgili Bulgular.....	131
4.5.2. Tablo 90. Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derse Göre Sonuç Paragrafının Uygunluğu İle İlgili Bulgular.....	132
4.5.3. Tablo 91. Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derse Göre Nokta İşaretinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	133
4.5.4. Tablo 92. Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derse Göre -De Ekinin Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	134
4.5.5. Tablo 93. Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derse Göre “Ki” Bağlacının Kullanımı İle İlgili Bulgular.....	135
4.5.6. Tablo 94. Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derse Göre Türkçe Yazılı Anlatım İmlâ, Noktalama ve Plânlama Yanlışlıklarından İstatistiksel Olarak Anlamsız Olanlar.....	136

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Düşünme, düşündüğünü ifade etme, ifade edileni anlama gibi bir dizi etkinliğin temelinde bulunan dil, günlük yaşantımızda sıkça başvurduğumuz en önemli iletişim aracıdır.

Bunun yanında “Dil, yazılı ve sözlü anlatım çalışmalarında varlık bulmakta ve konuşma, yazma, okuma ve dinleme etkinliklerinde kullanılmaktadır. Düşünme de esas olarak dile ilgili bir beceridir. Bundan dolayı dili, düşünceyi de kapsayacak bir biçimde beş ögeli bir beceriler kümesi, olarak ele alabiliriz.

Doğumdan ölüme kadar devam eden dil öğrenme ve kullanma sürecinde gösterdiği yetkinlik, insanoğlunun kişisel gelişiminin ve toplumsal ilişkilerinin de sınırlarını belirler. İnsanlık, millet, toplum, aile çevresi, arkadaş çevresi vb. topluluklara aitlik derecemizi de yine dil kullanma becerimiz belirlemektedir. Başka ifadeyle kendimizi anlatabildiğimiz oranda mümkün olabilmektedir.”¹

Dil “ Düşünce duygu ve isteklerin bir toplumda ses ve eylem yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan çok yönlü, gelişmiş bir dizgedir.”²

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı gibi dil, bir iletişim aracıdır. İnsanların duygu, düşünce ve bilgilerinin diğer nesilleler aktaran en önemli bir vasıtaadır. “ Bir ulusun bireylerin bireylerini ortak bir noktada toplayan, düşünce bağı olan dil, aynı zamanda bireyin düşünce ve duygu yapısını oluşturur.”³

Dil bilimciler dili, konuşma ve yazı dili olarak iki bölüme ayırmaktadır. “ Konuşma dili; duygu, düşünce tasarım ve isteklerin sözle bildirilmesidir. Bir başka deyişle bir konunun zihinde tasarlandıktan sonra karşımızdakilere sözle iletilmesi işidir. Konuşma; zihinsel gelişim, kişilik oluşumu ve toplumsal ilişkilerin bir yansıtıcısıdır.”⁴

¹ Latif Beyreli ve Diğerleri, **Yazılı ve Sözlü Anlatım**, PegemA yayıncılık, Ankara 2005, ss. III- IV

² Doğan Aksan, **Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim**, TDK Yayınları, Ankara 2000, s. 19

³ Esra Yeşil, **Erzurum'daki Yatılı Bölge Okullarıyla İlköğretim Okulları 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazım Hataları**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) s.11

⁴ Sedat Sever, **Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme**, Anı Yayıncılık, Ankara 2000, s. 19

Konuşma ve konuşma dili, aynı zamanda yazının hareket noktasının temelini ve kaynağını oluşturur. Yazı; “ Dilin seslerinin görüntüye çevirmek, böylece dil kullanımlarını kalıcı kılmak amacıyla oluşturulmuş çizimsel düzendir. Yazı dili; dilin yazılması, yazıya geçirilmesine bağlı olarak aldığı biçimdir.”⁵ Tanımdan da anlaşılacağı gibi yazı, dili kalıcı hâle getirmek gibi çok önemli bir işleve sahiptir. “ Yazı, dili kalıcı yapan sistemdir. Yine dili başkalarına tanıtmak, yaymak için de dil, iyi bir araçtır.”⁶

Türkçe eğitiminin amaçları incelendiğinde; öncelikli hedefin ana dili kullanma, duygu ve düşüncelerini yazılı veya sözlü olarak ifade etme becerisini geliştirmek olduğunu görmekteyiz. Türkçe bir bilgi dersi değil, beceri dersidir. Türkçe eğitimi, bireyin her şeyden önce anlama ve anlatma yetenek ve becerisini geliştirmek amacını taşır. Bu bakımdan “Türkçe derslerinde Türkçeyi doğru olarak bilinçle ve güvenle doğru olarak kullanmayı alışkanlık haline getirebilmek için öğrencilere düşüncelerini sözlü ya da yazılı olarak anlatma olanağı sağlanmalıdır.”⁷

Duygu, düşünce ve bilgiler sözlü ya da yazılı olarak anlatılırken durum ve izlenecek olan teknikler birbirinden oldukça farklıdır. “Yazılı ve sözlü anlatımdan biraz farklı ve karmaşıktır. Konuşurken dinleyicinin göstereceği tepkiler yüz ifadesinin değişmesi, soru sorması bizi hemen etkileyerek amacımız yönünden konuşmamızı şu ya da bu doğrultuda değiştirebilmeyi yönlendirebilmesine karşılık, yazıda böyle bir imkân yoktur. Yazıda her şeyi önceden iyice hazırlayıp, düşünerek yazmalıyız. Çünkü yapacağımız yanlışlıkları sonradan düzeltme imkânımız yoktur. Ayrıca yazılı anlatımın belli ve kesin kuralları vardır. Yazı yazarken bunlara uymamız düşüncelerimizi kurallarla uygun cümleler durumuna getirmemiz, bu cümleleri en etkili ve amacımıza en iyi varacak biçimde sıralamamız gerekir. Bunun içindir ki, yazma öğretimi, yazılı anlatım Türkçe derslerinin en önemli etkinliklerinden biri olagelmiştir ve böyle olmayı da sürdürecektir.”⁸

Yazmayı öğretmenin en iyi yolu bizzat yazı yazmaktır. “Yazılı anlatım becerisini öğrenciler; ancak kendileri yazarak kazanabilirler. Öte yandan, çok seyrek de olsa öğrencilerin yazdıkları yazıların onların yazılı anlatım becerilerini geliştirmeye hizmet edebilmesi, öğrencilerin yazılarındaki yanlışlarını bilmelerine ve yanlışlarının ne olduğunu görmelerine bağlıdır. Sadece kompozisyonlarda aldıkları notların, o da aradan çok uzun süre geçtikten sonra

⁵ Mehmet Hengirmen, **Dilbilgisi ve Dilbilim Terimleri**, Anı Yayıncılık, Ankara 1999, s.424

⁶ Mukim Sağır, **Dilbilim ve Türk Dilbilgisi**, Erzurum 1999, s.25

⁷ Mine Uça, **İstanbul’da Seçilen İlköğretim Okullarının Altıncı Sınıf Türkçe Derslerinde Tespit Edilen Yazılı Anlatım Bozuklukları ve Öneriler**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), s. 71

⁸ Prof. Dr. Özcan Demirel, **Türkçe Öğretimi**, MEB Yay. İstanbul 1999,s. 24

öğrencilere duyurulduğu, yapılan yanlışlıkların belirtilerek düzeltildiği ya da düzeltilmediği bugünkü genel uygulama biçiminin yazılı anlatım becerisini geliştirmede pek etkili olmadığı söylenebilir.”⁹

İlköğretim Okulları Türkçe Eğitimi Programında Türkçe öğretiminde anlatımın amacı; öğrencilere görüp izlediklerini, dinlediklerini, okuduklarını, incelediklerini, düşündüklerini ve tasarladıklarını söz ya da yazı ile doğru ve amaca uygun olarak anlatma beceri ve alışkanlığını kazandırmaktır, şeklinde belirtilmiştir.

Belirtilen bu amaçlardan hareketle Türkçe öğretiminin temel amaçlarından biri de; öğrencilerin dinlediklerinin, okuduklarını doğru ve etkili bir biçimde anlamalarının yanında duygu, düşünce ve bilgi birikimlerini yine aynı şekilde yazılı olarak anlatmaları gerekmektedir, diyebiliriz.

Bu araştırmada, ilköğretimin ikinci kademesi 7. sınıfa kadar ana dil eğitimine yönelik temel bilgileri aldıkları varsayılan ilköğretim okullarındaki sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım boyutunda yaptıkları imlâ, noktalama ve plânlama yanlışlıkları incelenmiştir.

Yapılan araştırmaya göre; ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin (14 -15 yaş grubu) yazılı anlatımlarında;

1. Yazılı anlatımlarındaki cümlelerinde imlâ kurallarını doğru olarak kullanamama;
2. Cümle içerisinde noktalama işaretlerini doğru olarak kullanamama;
3. Yazılı anlatımlarında plânlama yanlışlıkları; gibi yanlışlıklar yaptıkları tespit edilmiş ve bu problemlerle karşılaşmıştır.

⁹ Mine Uça, **İstanbul’da Seçilen İlköğretim Okullarının Altıncı Sınıf Türkçe Derslerinde Tespit Edilen Yazılı Anlatım Bozuklukları ve Öneriler**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), s. 71

1.2. Problem Cümlesi

İlköğretim okulu sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım çalışmalarında yaptıkları imlâ, noktalama ve plânlama yanlışlıkları nelerdir?

1.3. Alt Problemler

İlköğretim sekizinci sınıf seviyesinde çözümlenmesi gereken bu problemleri tespit edebilmek için şu alt problemler üzerinde durmak gerekir:

- * İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin “de” bağlacının yazımıyla ilgili yaptıkları yanlışlıklar nelerdir?
- * İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin “-de” ekinin yazımıyla ilgili yaptıkları yanlışlıklar nelerdir?
- * İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin “ki” bağlacının yazımıyla ilgili yaptıkları yanlışlıklar nelerdir?
- * İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin “-ki” ekinin yazımıyla ilgili yaptıkları yanlışlıklar nelerdir?
- * İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili yaptıkları yanlışlıklar nelerdir?
- * İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin ikilemelerin yazımıyla ilgili yaptıkları yanlışlıklar nelerdir?
- * İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin “mi ” ekinin yazımıyla ilgili yaptıkları yanlışlıklar nelerdir?
- * İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin sayıların yazımıyla ilgili yaptıkları yanlışlıklar nelerdir?
- * İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin tarihlerin yazımıyla ilgili yaptıkları yanlışlıklar elerdir?
- * Gerekli yerde nokta işaretinin kullanılmaması ve noktanın yanlış yerde kullanılması,
- * Gerekli yerde virgülün kullanılmaması ve virgülün yanlış yerde kullanılması,
- * Gerekli yerde noktalı virgül kullanılmaması ve noktalı virgülün yanlış yerde kullanılması,
- * Gerekli yerde iki nokta işaretinin kullanılmaması ve iki noktanın yanlış yerde kullanılması,
- * Gerekli yerde üç nokta işaretinin kullanılmaması ve üç noktanın yanlış yerde kullanılması,
- * Gerekli yerde soru işaretinin kullanılmaması ve soru işaretinin yanlış yerde kullanılması,
- * Gerekli yerde kesme işaretinin kullanılmaması ve kesme işaretinin yanlış yerde kullanılması,

- * Yazılan kompozisyonların sayfa düzeni bakımından uygunluğu,
- * Yazılan kompozisyonların başlık ile uygunluğu,
- * Yazılan kompozisyonların imlâ, noktalama ve plânlama bakımından işlenişindeki uygunluk seviyesi nedir?
- * Yazılan kompozisyonların giriş paragrafının uygunluğu,
- * Yazılan kompozisyonların gelişme paragrafının uygunluğu,
- * Yazılan kompozisyonların sonuç paragrafının uygunluğu,

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırmanın genel amacı ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerinin değerlendirilmesidir.

- * Seçilen merkez ilköğretim okulları sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri hangi düzeydedir?
- * Seçilen merkez ilköğretim okullarında sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım çalışmalarında yaptıkları yanlışlıklar (imlâ, noktalama, plânlama) nelerdir?
- * İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileriyle ilköğretim Türkçe Ders Programında belirtilen davranışlara uygunluk düzeyi nedir?

Anket ve tarama modelindeki bu araştırma, ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerinin ortaya konması bakımından önemlidir.

Yazılı anlatımda ifadelerin doğru, anlaşılır, açık ve yalın bir biçimde olması için öğrencilerin imlâ ve noktalama bilgisinin ileri seviyede olması gerekir.

Bu çalışmada öğrencilerin yaptığı yazılı anlatım bozuklukları belirlenmiş, yazılı anlatımda dikkat edilmesi ve uyulması gereken unsurlar (yazım, noktalama ve plânlama) üzerinde durulmuştur. Karşılaşılan sorunlarda çevrenin ve kültürün üzerinde durulmuş ve bu sorunlara öneriler getirilmiştir. Bu amaçlar doğrultusunda bu çalışmanın bu alanda yapılacak diğer çalışmalara yardımcı olacağı düşünülmektedir. Anlama ve anlatma becerileri öğrenim sürecinde öğrencinin başarısını etkiler. Okuduğunu, dinlediğini, izlediğini hızlı, doğru ve tam anlayabilen, anladığını da doğru, açık ve anlaşılır bir anlatımla yazıyla ifade eden öğrencilerin bütün derslerde başarılı olma şansı daha da yüksektir. Öğrencinin diğer derslerde de başarılı

olması amacı doğrultusunda, bu çalışmanın öğretmen ve öğretmen adaylarına yol göstereceği ve hareket noktası olacağı düşünülmektedir.

1.7. Sayıtlar

Bu araştırmada aşağıdaki varsayımlardan hareket edilmiştir.

1. Örnekleme oluşturan deneklerin ölçme aracına doğru cevap verdikleri varsayılmaktadır.
2. Araştırmaya katkısı bulunanların evreni temsil edeceği varsayılmaktadır. Çünkü seçilen okullar Erzurum'daki eğitim bölgelerinden gelişigüzel seçilmiştir.
3. İlköğretim okullarının sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım çalışmaları ve ölçme aracı esas alınmıştır.

1.8. Sınırlılıklar

Araştırmanın konusu, öğrencilerin “ yazılı anlatımda imlâ, noktalama ve plânlama” becerilerinin ölçülmesiyle sınırlı tutulmuştur.

Bu araştırma, 2005/2006 eğitim- öğretim yılında Erzurum'dan seçilmiş farklı düzey ve farklı eğitim bölgelerindeki ilköğretim okullarının sekizinci sınıf öğrencileri arasında yapılmıştır.

Erzurum ilinin büyük bir şehir olması ve okul sayısının da çok olması nedeniyle araştırmaya sınırlı sayıda okul alınmıştır.

Araştırmanın objektif olabilmesi için farklı sosyo-ekonomik seviyede bulunan ve farklı eğitim bölgelerindeki okullar esas alınmıştır.

Bu sınırlılıklar dâhilinde Erzurum merkezde yer alan;

1. Şair Nef'i İlköğretim Okulu (Erzurum Merkez 3 No'lu Eğitim Bölgesi)
2. Sabancı İlköğretim Okulu (Erzurum Merkez 2 No'lu Eğitim Bölgesi)
3. Zübeyde Hanım İlköğretim Okulu (Erzurum Merkez 1 No'lu Eğitim Bölgesi)
4. Saltuk Bey İlköğretim Okulu (Erzurum Merkez 24 No'lu Eğitim Bölgesi)
5. Halit Paşa Okulu (Erzurum Merkez 25 No'lu Eğitim Bölgesi)
6. Kâzım Yurdalan İlköğretim Okulu (Erzurum Merkez 4 No'lu Eğitim Bölgesi)

Bu araştırma 2005/2006 eğitim-öğretim yılında gerçekleştirilmiştir.

2. BÖLÜM

2. ARAŞTIRMAYLA İLGİLİ TEORİK BİLGİLER

2.1. ANA DİL

Beşir Göğüş'ün yorumuyla “Her ulusun bir dili vardır. Yaşamı boyunca doğal çevresi, yaptığı işler ve denemeler, kullandığı araçlar, yetiştirdiği ve yararlandığı hayvanlar, uğradığı saldırılar, duyduğu üzüntüler, sevinçler ulusun diline yansır. Ulus, bunlar için ayrı ayrı sözcükler yaratır. Yaşamından çıkardığı sonuçları söyler; bunlar birer atasözü olur. Yaşadığı büyük olayları öyküler, böylece o ulusun destanları doğar. Atasözlerini, destanlarını söyleyiş yolu o ulusun dilde anlayışını, söz sanatını yansıtır. Dil, bir ulusun geçmişi, yaşayışı, kanıları, ülküsüyle kendisidir. Tarımcı veya cenkçi ulusların dillerinde bu uğraşların sözcükleri bulunur; dilimizde atla ilgili sözcüklerin çok olduğu gibi. İkel toplumların dilleri dardır; çünkü yaşamları tekdüze, kullandıkları araçlar sınırlıdır. Bugün uygarlığını yaratıp yaşayan ulusların dilleri ise, bir milyona yaklaşan sözcük kapsar; İngilizce gibi.

Ana dil terimi, her zaman çocuğun annesinin dili anlamında kullanılmaz. Başlangıçta annesinden ve yakın çevresinden, daha sonra da ilişkili bulunulan çevrelerden öğrenilen, insanın bilinçaltına inen ve bireylerin bir toplumla en güçlü bağlarını oluşturan dildir. Dil bilim sözlüklerinde genellikle: Çocuklukta yetişilen çevrenin dili diye tanımlanır. Bir bireyin toplumla bütün ilişkisi diliyle sağlanır. Buna göre, bir kişi için soyut dil bir yok, çevreden öğrendiği dil, ana dil vardır. Leo Weisberger: ‘Dilleri temelde ana dili olarak gördükten sonra, doğru biçimde tanımlayabiliriz. Her ana dil, evreni bir sözcükleştirme olayıdır.’ der.

İnsan, ana dil ile birlikte toplumun bütün doğru-yanlış değerlerini, inançlarını, geleneklerini, ülkülerini de alır; o toplumun böylece bir bireyi olur. Bu konuda Lee Worf şu görüşünü de ekleyelim: ‘Fizikî olgular, dil bakımından yetişimler birbirine benzemeyen gözlemciler tarafından ayrı nitelikte algılanır. Olayların akışını, ana dilin belirlediği biçimde ve içinde yaşadığımız toplumdan dil yoluyla almış olduğumuz kavramlar çevresinde kesip biçerek, örgütlü bir düzeyde görürüz.’ der.

Dilin insana, böyle tek bir topluma bağlı bir kişilik verme etkisi ve gücü dolayısıyla, çok diller bilse de, o kişi için tek bir ana dili vardır, o da çocuklukta öğrendiği ana dilidir.

Ana dilin bu ulusal niteliği ve kişiyi ulusa bağlama gücü, eğitimdeki rolünü ortaya koyar. Ana dil eğitimi, ulusal bir eğitimidir.”¹⁰

¹⁰ Beşir Göğüş, *Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe ve Yazın Eğitimi*, Kurtuluş Matbaası, Ankara 1978, ss. 1-2

2.2. Ana Dil Eğitiminin Amacı

Ana dil terimi, her zaman çocuğun annesinin dili anlamında kullanılmaz. Başlangıçta annesinden ve yakın çevresinden, daha sonra da ilişkili bulunulan çevrelerden öğrenilen, insanın bilinçaltına inen ve bireylerin bir toplumla en güçlü bağlarını oluşturan dildir. “ Önce anneden, aileden, yakın çevreden öğrenilen ana dil, kişinin toplumla olan bağlarının en önemli aracıdır. Ana dil öğretimi ise: Bireyin aile ve yakın çevresinden gelişigüzel kültürlenme süreci ile öğrenilen dilin okullarda kasıtlı kültürlenme yoluyla dilin kurallarının bireylere kazandırılması etkinliğidir.

Çağdaş toplum, yaşamın gittikçe karmaşık hâle gelen yapısı içinde, sorunlarını kendi başına çözebilen bireyler ister. Eğitimin başlıca işlevi, bireyi bu kişilikle yetiştirmek; daha doğrusu ona yetkin bir kişilik kazandırabilmek için izleyeceği yolu, yararlanacağı olanakları göstermektir.

Ana dil eğitimi yalnızca dil becerileri kazandırmayı amaçlamaz; onun geliştireceği nitelikler arasında doğru düşünmek, kişilik geliştirmek, topluma uyabilmek, Türk ve dünya kültürünü kazanmak da vardır.

“Ana dil eğitiminin amaçları, beceri, bilgi kazandırma ve kişilik geliştirme yönlerinden bölümlendirilerek aşağıda şöyle saptanmıştır.

1. Ana dil becerileri ve bilgi kazandırma yönünden
 - a. Çeşitli konularda ve düzeylerde yazılmış yazıları hızlı okuyup ve doğru anlayabilmek,
 - b. Düşüncelerini amacına göre sözle, yazıyla anlatabilmek.
 - c. Çeşitli konulardaki konuşmaları dinleyip tam anlamaya çalışmak.
 - ç. Türkçede kullanılan sözcükleri çeşitli anlamlarıyla öğrenerek geniş bir sözcük dağarcığı edinmek.
 - d. Doğru anlamaya temel olması amacıyla Türkçenin dil bilgisi kurallarını öğrenmek.
 - e. Bir konuyu inceleme, kitaplıklardan yararlanma not alma, bulguları sözle, yazıyla, anlatabilme yöntemlerini öğrenmek.
 - f. Duygu ve düşüncelerini kendine özgü, yaratıcı bir yolla anlatabilme yeteneği geliştirmek.

2. Zihin güçlerini geliştirme yönünden:

- a. Sürekli okuma alışkanlığı ile bilgisini, kültürünü, her konuya ilgi ve merakını artırmak, günlük basından, yayınlardan ve kitaplardan bu amaçla yararlanmaya alışmak; düşünme ve değerlendirme gücünü geliştirmek.
- b. Yapılar yoluyla ulusal ve evrensel ahlâk ölçütlerini ve insana verilen değeri tanımak; acılarını, sevinçlerini, sorunlarını yaşayarak insanlığı öğrenmek.
- c. Kişi zevkini geliştirmek; sanatta güzeli, iyiyi, başarılıyı seçebilmek için değerleri kavramak.
- ç. Ulusumuzun ve dünya uluslarının yazın sanatlarıyla ilgilenebilmek; insanların düşündüklerini, neler duyduklarını, nasıl yaşadıklarını, gelecek kuşaklara neler söylemek istediklerini öğrenmek, yapıtlar üzerinde düşünüp kişisel kanılara varmak yeteneği kazanmak.
- d. Yazın, düşün ve bilim yapıtları yoluyla bugünün uygarlığına, geçmişteki emeklerin katkılarını ölçebilmek, çok eski ulus olarak Türk toplumunun geçmişteki ve bugünkü uygarlığa saygıyla değerlendirmek.

3. Toplumda sorumluluk kazandırma yönünden:

- a. Dilimizin ulusumuza dünya yüzünde belli bir varlık veren toplumsal değerini kavramak; onun başka dillerle karışıp kaynaşarak özelliğini yitirmesi gereğine inanıp buna göre davranmak.
- b. Dilimizin, çağımızdaki bütün bilim ve sanat kavramlarını anlatabilecek bir zenginliğe erişmesi ülküsünü benimseyip, buna hizmet etmek.
- c. İnsan bilgilerinin önemini, insanlarla ilgi kurmayı ve onlara değer vermeyi öğrenmek.
- ç. Düşünce ve duygularında dengeli ve ılımlı olmaya çalışmak.
- d. Karşıt görüşleri tanımayı, ölçmeyi ve değerlendirmeyi öğrenmek; gereğinde bunları uzlaştırma yeteneği kazanmak.
- e. İnsanları etkileyen toplumsal ve ruhsal etkenleri tanımak, ayrı davranış ve kanılardan rahatsız olmayıp bunlara karşılık vermeyi öğrenmek.
- f. İnsanların kişisel sorunlarına, duygularına anlayışlı olma özelliği kazanmak.
- g. İş ve arkadaşlık kümesine, topluluğa sevgi, saygı ve sorumluluk duygusuyla katılmak, arkadaşlarıyla birlikte düşünüp karar verme ve başarmaya çalışmak.
- h. Demokratik yönetimimizin ilkelerine saygıyı, özgür bir toplumun vatandaşı olarak davranmayı öğrenmek.
- 1. Aile olarak yaşamayı sevmek ve aile bireyleri için tatlı, sağlıklı, güvenli, aranırlı bir durma getirme inancını kazanmak.
- i. Boş zamanlarını hoş ve yaralı geçirmeyi öğrenmek.

4. İşinde başarıya ulaşma yönünden:
- Düzenli ve sürekli çalışma alışkanlığı kazanmak.
 - Mesleğiyle ilgili yayımları izleyerek, bilgi toplayarak insanlara yararlı olma duygusu içinde çalışmak.
 - İş sahiplerine güven verici bir konuşma alışkanlığı kazanmak; iş konusunda yazışma yol ve biçimlerini öğrenmek.
 - İşinde görevli-halk, ast-üst durum ve ilişkilerini anlayarak, buna göre davranmak.
 - Reklamlarında, güvencelerinde ölçsüzlükten, sözleşmelerinde tehlikeli söz ve yükümlülüklerden kaçınmayı öğrenmek.”¹¹

2.3. İlköğretim Okulları Türkçe Programının Genel Amaçları

İlköğretim okullarında Türkçe eğitiminin amaçlarını, “Özcan Demirel’in Millî Eğitimin temel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak şöyle sıralayabiliriz: ”¹²

- * Öğrencilere görüp izlediklerini, dinlediklerini, okuduklarını tam ve doğru olarak anlama gücünü kazandırmak.
- * Onlara görüp izlediklerini, dinlediklerini, okuduklarını, incelediklerini ve düşündüklerini, tasarladıklarını söz ya da yazı ile doğru ve amaca uygun olarak anlatma beceri ve alışkanlığını kazandırmak.
- * Öğrencilere Türk dilini sevdirmek, kurallarını sezdirmek, onları Türkçeyi gelişim sürecinde bilinçli, özenle ve güvenle kullanmaya yöneltmek.
- * Onlara dinleme, okuma alışkanlık ve zevkini kazandırmak, estetik duyguların gelişmesine yardımcı olmak.
- * Türlü etkinliklerle öğrencilerin kelime dağarcığını zenginleştirmek.
- * Onlara ulusal duygusunu ve ulusal coşkusunu güçlendirme kendi payına düşeni yapmak.
- * Sözlü ve yazılı Türk ve dünya kültür ürünleri yoluyla Türk kültürünü tanıma ve kazanmalarında, Türk yurdunu ve ulusunu, doğayı, hayatı ve insanlığı sevmelerine yardımcı olmak.
- * Onlara bilimsel, eleştirci, doğru ve yapıcı düşünme yollarını kazandırmada Türkçe dersinin payına düşeni gerçekleştirmektir.

¹¹ Göğüş, a.g.e. ss. 4-5-6

¹² Demirel, a.g.e. s. 18-19

2.4. İlköğretim Okulları Türkçe Programında Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Kazanacakları Özel Amaçlar

Türkçe dersi bir bilgi dersi değil, ifade ve beceri dersidir. Bunlardan hareketle Türkçe dersinin özel amaçları Türkçe Programında dört ana başlıkta toplanmıştır. Bunlar: ‘Anlama, Anlatım, Dil Bilgisi ve Yazı’dır.

2.4.1 Anlama

“* Öğrencilerin edindikleri dinleme, alışkanlık ve becerisini, düzeylerine uygun duygu ve düşüncelerini, konuşmaları, güncel yayınları anlayabilecek, eleştirebilecek ve onlardan yararlanabilecek ölçüde geliştirebilmek;

* Sesli ve sessiz okuma hızını artırmak ve tekniğini kusursuz duruma getirmek;

* Kelime dağarcığını, Türk Dil İnkılâbı ve çağdaş gelişimi doğrultusunda zenginleştirmek;

* Öğrencilere dipnot, dizin, sözlük, ansiklopedi, her türlü başvurma ve kaynak eserlerden yararlanma yeteneğini kazandırıp geliştirmek,

* Kitap sevgisini geliştirerek boş zamanları kitap okuyarak değerlendirme alışkanlığını kazandırma;

* Dinleme, izleme, okuma ve anlama ile ilgili becerilerini, kaynaklara başvurarak içinde yaşadıkları yurdu, toplumu, dünyayı daha iyi tanımaları, sevmeleri için kullanabilme yöntemini kazandırmaktır.

2.4.2. Anlatım

* Herhangi bir konu üzerinde bir topluluk karşısında tekrarlara düşmeden ve yanlışlık yapmadan 5 -10 dakika konuşabilme;

* Gereğine uygun olarak bir tartışmaya katılabilme, bir toplantıyı yönetebilme;

* Konunun gereğine göre türlü yapıdaki cümleleri doğru olarak kurabilme;

* Yazım ve söz dizimi yanlış yapmadan yazabilme, noktalama işaretlerini yerli yerinde kullanabilme;

* Konuşmalarını ve yazılarını uygun bir plâna göre geliştirebilme;

* Türkçe dersindeki her türlü etkinliklere katılabilme, varılan sonuçları anlatabilme, açıklayabilme

- * Gördükleri, bildikleri bir yeri, bir olayı, bir canlıyı, bir kimseyi, vb. anlatabilme, tanıtabilme, bunlar hakkında duygu ve düşüncelerini açıklayabilme;
- * Okunan bir kitap, dinlenen bir müzik parçası, gezilen bir sergi, izlenen bir film, bir oyun, bir maç vb. üzerine açıklamalarda, eleştirmelerde bulunabilme; yargıya varabilme;
- * Türlü konularda tasarladıklarını ve düşündüklerini anlatabilme (ileriki öğrenimini, ya da hayatı, yurt ve dünya sorunları ile ilgili);
- * Toplantı programlarını düzenleyebilme, kararları yazabilme, bu konularda bildiriler duyurular hazırlayabilme, sonuçları rapora bağlayabilme;
- * Kelime grupları, atasözü, özdeyiş, deyim vb.ni açıklayabilme;
- * Çeşitli derslerle ilgili açıklama ve raporları saptayabilme, özet çıkarabilme, not alabilme;
- * Günlük hayatta geçerli yazışmaları yapabilme;
- * Sözlü ve yazılı sanat etkinliklerine katılabilme, varsa bu alandaki yeteneklerini geliştirtebilme;
- * Her zaman, her türlü kalemle okunaklı işlek, güzel ve düzenli bir el yazısıyla yazabilme beceri ve alışkanlıklarını kazandırmaktır.

2.4.3. Dil bilgisi

Öğrencilere bilinçle;

- A. *Anlamlarına göre cümleleri, cümle içinde kelimeleri doğru vurgulayabilme;
- * Kelimelerin gerçek, mecaz ve terim anlamlarını kavrayabilme, deyimleri anlayabilme;
 - * Kelimeleri gerçek, mecaz, terim anlamlarında ve sesteş, anlamdaş, karşıt anlamlı kelimeleri, deyimleri anlatma etkinlikleri içinde doğal olarak kullanabilme;
 - * Büyük ve küçük ses uyumlarını kavrayıp uygulayabilme;
 - * Kelimelerin türlerini cümle içindeki anlamlarına ve görevlerine göre tanıyabilme ve doğal olarak kullanabilme;
 - * Kelimelerin yapısı ve dilimizin özelliği olan kelime türetme yollarını kavrayabilme; doğal olarak kullanabilme;
 - * Kelimeleri, takıları doğru anlayabilme ve yazabilme;
 - * noktalama işaretlerini tam ve doğru olarak kullanabilme;
 - * Fiil kiplerini, basit ve birleşik zamanlı biçimlerini, çatılarını; ek fiilleri, yardımcı fiilleri, birleşik fiilleri, fiilimsileri cümle içinde kavrama ve doğru kullanabilme;
 - * Cümlede öğelerin sıralanışını, sıralanışına göre anlam değişikliğini kavrayabilme ve buna göre cümle kurabilme;

*Cümle türlerini,(anlamlarına, yapılarına, yüklemelerine, öğelerin sıralanışına göre) öğrenebilme;

* Cümlelerin görevlerini kavrayabilme; davranışlarını kazandırmak;

B. Bir önceki sınıflarda kazandırdıkları davranışları pekiştirmektir.”¹³

2.4.4. Yazı

“*. Büyük ve küçük temel harflerle yazı çalışmaları yapabilme;”¹⁴

2.5. Eğitim İle İlgili Temel Kavramlar

Eğitim, insanoğlunun var olduğu günden itibaren söz konusudur. Eğitim değişen günün şartlarına, eğitimin niteliğine, eğitimin biçimine ve zamanına göre değişmektedir. Öte yandan eğitilme ihtiyacı, insanlar için vazgeçilmez bir kavram olduğundan ilk plânda dikkatimizi çekmektedir. Çalışmamız eğitim ve eğitimle ilgili kavramları yakından ilgilendirdiğinden bu kavramları açıklamakta yarar görmekteyiz.

2.5.1. Eğitim

Prof. Dr. Savaş Karagöz’e göre “İnsanların, diğer insanlarla ve çevreleriyle etkileşimlerinin maddî ve manevî ürünlerine kültür dendiği dikkate alınırsa insanın, çevresiyle etkileşimi sonucunda kültürlenmeye uğradığı yani kültür edindiği söylenebilir. Çevresiyle etkileşerek öğrendiklerini, yani edindiği kültürü, diğer insanlara da öğretmeye kalkışan kimse ise belli bir amaca yönelik olarak o insanları kültürlenmeye çalışıyor demektir. İnsanların diğer insanları belli bir maksatla kültürlenmelerine ya da kasıtlı kültürlenme sürecine ise eğitim denilmektedir”¹⁵

Eğitim insanın var olduğu günden itibaren yaşam boyu devam eden bir süreçtir. İnsan sürekli olarak eğitimle iç içe yaşayan bir canlıdır. “ Bu olgu, eğitim bilimciler ve diğer bilimler tarafından da farklı olarak tanımlanmaktadır.

¹³ Komisyon, **İlköğretim Okulu Ders Programları Türkçe Yazı Programı 6-7-8**, MEB Yayınları, İstanbul 2002, ss. 12-15

¹⁴ Demirel, **a.g.e.** s. 22

¹⁵ Prof. Dr. Savaş Büyükkaragöz ve Diğeri, **Genel Öğretim Metotları**, Beta Yay. İstanbul 1999. s 28

Sosyologlar ve sosyal yöne ağırlık veren eğitimciler eğitimi, bireyin içinde yaşadığı topluma göre sosyalleşmesi, toplumun kültürünü kazanması, toplumsal değerleri tam olarak benimsemesi, topluma katılması ve toplumun kültürünü geliştirmesi olarak tanımlıyor.

Diğer yandan, farklı eğitimcilerin farklı şekilde tanımladıkları dikkati çekmektedir. Bunlardan Emile Durkheim eğitimi; sosyal hayat bakımından, yetişmiş nesillerin, henüz bu hayata ulaşmamış nesiller üzerindeki etkileridir diye tanımlamaktadır. J. J. Rousseau'ya göre eğitim; tabiata göre insan yetiştirir. İsmail Hakkı Baltacıoğlu'na göre eğitim; çocukların hayata hazırlanma sürecidir. Yusuf Has Hacıp de eğitimi, olumlu davranışları kazanma ve bu şekilde hayata hazırlanma süreci olarak görmektedir. Sati Beye göre eğitim; bireyin özel kabiliyetlerini köreltmeksizin genel kabiliyetlerini artırmaya ve maharet sahibi yapmayı amaçlayan bir faaliyettir. Mümtaz Turhan'a göre ise eğitim; bir ülkenin genel eğitiminin millî ya da toplumsal amacının, kültürü bir değer olarak genç nesillere kazandırmak ve mevcut kültürünün geliştirilmesini sağlamak olduğunu belirtmektedir.”¹⁶

Bütün bunlardan hareketle eğitimin tanımını şöyle yapabiliriz: Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla, istenilen değişiklikleri meydana getirmesi sürecidir.

2.5.2. Öğretim

Günümüzde eğitim ve öğretim kavramları birbirlerinin yerine kullanılmakta ve bu kavramların anlamları birbirleriyle karıştırılmaktadır. Hâlbuki bu kavramların hem anlamları hem de kapsamaları birbirlerinden farklıdır. “Öğretim, eğitimin plânlı ve programlı bir şekilde belirli bir zaman diliminde ve belirli bir mekânda gerçekleştirilen bölümüne denir.”¹⁷ Bu tanımdan da anlaşılacağı gibi öğretim daha dar kapsamlıdır.

Eğitim, zaman ve mekân yönünden kapsamlı, uzun süreli ve çok yönlüdür. Öğretimde zaman ve mekân unsurlarının yanında, öğretmen, öğrenci ve velinin de hedefleri de belirtilmiştir. Eğitimde kazanılan her türlü bilgi dâhil maksatlı veya maksatsız olarak kazanılan her türlü bilgi ve beceri üzerinde durulur. Öğretim, eğitimin belli bir mekânda yani okulda plânlı ve programlı olarak yapılan kısmı üzerinde durur.

¹⁶ Doç. Dr. Remzi Kıncal, **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**, Eser Ofset, Erzurum 1998, ss. 1-2

¹⁷ Kıncal, **a.g.e.** s.3

2.5.3. Öğrenme

İnsan, dünyaya geldiği anda, son derece güçsüz ve kabiliyetsiz durumdadır. İnsanın zaman içinde kazandığı beslenme, yürüme, konuşma, kendini koruma, okuma ve yazma sosyalleşme, problem çözme, bir meslekî alanın temel bilgi ve becerilerine sahip olma vb. Gibi davranışlar öğrenmenin bir ürünüdür.

Birey bu becerileri hayatı boyunca karşılaştığı çeşitli problemlerden etkileşerek öğrenir. “ Öğrenme kavramıyla ilgili çeşitli tanımlar yapılmaktadır. Bununla birlikte psikologlar şu tanımlı vermektedirler. Öğrenme, bireyin olgunlaşma düzeyine göre, çevresiyle etkileşimi sonucunda davranışlarında oluşan kalıcı değişimlerdir. Olgunlaşma, herhangi bir organın fizyolojik yönden bir davranışı yapabilecek düzeye gelmesidir. Öğrenme, bireyin olgunlaşma düzeyine göre gerçekleşir. ”¹⁸ Bu tanımdan hareketle öğrenmeyi şu ölçütlere bağlı olarak inceleyebiliriz:

- * Davranışlarda bir değişme olmalıdır.
- * Davranışlardaki bu değişme kalıcı olmalıdır.
- * Davranışlardaki bu değişme bireyin çevresiyle etkileşimi sonucu olmalıdır.

2.6. Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Teknikler

Türkçenin eğitim ve öğretiminde temel gaye, birtakım bilgileri vermekten ziyade bazı yetenekleri geliştirmektir. Dil becerileri dediğimiz, okuma, konuşma ve yazma alışkanlığı bol okuma, alıştırma ve uygulamayla kazanılabilir. Bu sebeple Türkçe öğretiminde öğrenci merkez alınmalıdır. “Türkçe öğretiminde yöntem, genel olarak amaca giden yol, usul olarak tanımlanır. Teknik ise bir bilim dalında kullanılan metotların hepsine verilen addır.”¹⁹

Türkçe öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin amacı öğrencide dil kavramını ve becerilerini geliştirmektir. “Dilin;

- a. Araç (vasıta) işlevi b. Etkileşim işlevi c. Düzenleme işlevi d. Kişisel duyma (ferdilik) işlevi e. Anlayıp çözme işlevi g. Bilgi alış-verişi için anlatım işlevleri vardır.”²⁰

¹⁸ Büyükkaragöz, a.g.e. s.16

¹⁹ Şükrü Ünalın, **Türkçe Öğretimi**, Nobel Yay. Ankara 2001, s. 68

²⁰ İdris Karakuş, **Türkçe Türk Dili Edebiyatı Öğretimi**, Anıttepe Yay. Ankara 2002, s 293

Türkçe öğretiminde amaç dil kavramını geliştirmek olduğu için “ Türkçe çok yönlü bir derstir. Bu bakımdan, bu dersle ilgili çalışmalarda birden çok birden çok değişik yöntem ve tekniğe başvurulması hem doğaldır hem de zorunludur. Ancak yöntem ve teknikler seçilirken, kullanılırken öğrencinin soyut tasarım ve kavramlardan çok, duyu organlarıyla öğrendiğini unutmamak gerekir.”²¹

Türkçe öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikler ‘nasıl?’ sorusunun cevabını teşkil eder. “ Öğretmen nasıl öğretmeli, öğrenci nasıl çalışmalı soruları eğitimde ekonomiklik ve verimlilik için aranan yolun bulunmasına yöneliktir.”²²

Türkçe öğretiminde yaygın olarak kullanılan yöntem ve teknikler şunlardır: Çözümleme ve birleşim, tümevarım ve tümdengelim, anlatma, soru-cevap, gösteri, küme çalışması, oyunlaştırma, gözlem ve incelemedir. Çözümleme-birleşim ve tümevarım-tümdengelim gibi yöntemlerin “ usavurma, yargılama, anlama gücüyle yakından ilişkisi vardır.”²³

2.6.1. Çözümleme ve birleşim

Türkçe öğretiminde kullanılan çözümleme “ bir bütünü oluşturan parçaları amaçlı olarak birbirinden ayırma işidir. İlköğretim çocuğu, olay, eşya ve kavramları bir bütün olarak algılar; sonra bu bütünü parçalara, bölümlere ayırır, algıladığını da anlamaya çalışır. Çözümleme zihinsel olarak yapılabildiği gibi fiziksel olarak da yapılabilir. Birleşim ise; birbiriyle ilişkisi bulunan öğelerin genel bir sonuca, düşünce ya da bütüne varmak için birleştirilmesi işlemidir.”²⁴ Türkçe öğretiminde kullanılan bu yöntemle, “ ilk okuma- yazma yönteminde önce harflerin öğretimiyle başlanmakta daha sonra harflerin birleştirilmesiyle hece, hecelerin birleştirilmesiyle kelime, kelimelerin birleştirilmesiyle de cümleler oluşur. Bu nedenle bu yöneme çözümleme-sentez (birleşim) yöntemi de denilmektedir.”²⁵

²¹Prof. Dr. Cahit Kavcar Ve Diğerleri, **Türkçe Öğretimi**, Engin Yay. Ankara 2004, s. 16

²² Karakuş, **a.g.e.** s. 16

²³ Kavcar, **a.g.e.** s. 16

²⁴ Kavcar, **a.g.e.** s. 17

²⁵ Demirel, **a.g.e.** s.16

Çözümleme yöntemi, öğrencileri araştırmaya ve incelemeye yöneltir. Bireşim yöntemi, öğrenciye araştırma, açıklama, yorum yapma güçlerini artırma da ve kompozisyon türündeki çalışmalarda yardımcı olur.

Bir okuma parçasında, hikâye veya romanda, olay, olay zincirini bulmak; zaman ve mekân gibi unsurları bulup sırasıyla belirtmek çözümlemedir. Aynı zamanda bir cümleyi öğelerine (özne, tümleç, yüklem) ayırmak, kelime gruplarını veya tamlamaları bulmak yine çözümleme yöntemiyle mümkündür.

2.6.2. Tümevarım - tümdengelim

Türkçe öğretiminde yaygın olarak kullanılan metotlardan biri de tümevarım ve tümdengelim metodudur. “ Klasik veya en eski anlayış olan tümevarım ve tümdengelim metodu daha çok eğitimin kolaydan zora, parçadan bütüne veya basitten komplekse gidiş düşüncesinin bir sonucudur. Bütünün, ayrı ayrı ve bağımsız olan parçalardan doğduğu düşüncesine dayanır. Kompleks yapıyı anlamamanın zor olduğu düşüncesinden yola çıktığı için basit parçaların birleştirilmesi ile bütünlüğe ulaşılmasını önerir.”²⁶

Türkçe öğretiminde tümevarım yöntemi ise; “gözleme, deneye ve araştırmaya dayandığı için çocuklarda ezbercilik yerine bilimsel düşünme alışkanlığının gelişmesine katkıda bulunur. Bu yöntem, henüz düşünce bakımından gelişmemiş ilköğretim öğrencilerine somut durum ya da örneklerden hareketle bazı genellemelerde bulunmalarını sağlar.”²⁷ Başka bir görüşe göre de “ tümevarım metodu, gözleme, denemeye ve araştırmaya dayandığı için çocukların matematiksel yönde gelişmesinde ve ezbercilikten kurtulmasında yardımcı olur.”²⁸ Yaygın olarak kullanılan tümdengelim metodu, “ daha çok Gestalt ekolünden güç alır ve bu anlayış bir bakıma da tümevarım felsefesinin eleştirisi üzerine kurulmuş görünmektedir. Gerçekleştirilmiş olan birçok deneyle de desteklenen bu anlayışa göre parçaların ancak bir bütün içerisinde anlamları ve değerleri vardır.”²⁹

²⁶ Prof. Dr. Mustafa Cemiloğlu, **İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi**, Alfa Yay. İstanbul 2001, s.94

²⁷ Kavcar ve Diğerleri, **a.g.e.** s. 18

²⁸ Karakuş, **a.g.e.** s. 297

²⁹ Cemiloğlu, **a.g.e.** s. 95

Tümdengelim metodu, Türkçe öğretiminde hikâye ve roman gibi olay yazılarında ana fikir yorumlanmasında, şahıs kadrosu, zaman ve mekân gibi unsurların bulunup sırayla belirtilmesine yardımcı olur; fikir yazılarında ise paragraflardaki düşüncelerin bulunup tespit edilmesi çalışmalarında uygulanır. Cümle ve cümle tahlillerinde de tümdengelim metodu uygulanır.

Türkçe öğretimi, genel olarak ‘anlama ve anlatma’ gibi iki temel amacı öngördüğünden, bu derslerde kullanılacak yöntem ve tekniklerin de öğrenciyi bu amaca götürücü nitelikte olması zorunludur.

İyi bir Türkçe öğretmenin, derslerinde uygulamayı gördüğü bir yöntemi seçerken şu noktaları göz önünde bulundurması gerekir.

- “* Genel anlamda dil öğrenimine uygunluk, özellikle ana dili öğrenimine uygunluk
- * Özel anlamda Türkçe dersinin değişik alanlarında (dilbilgisi, noktalama, yazım, metin çözümü, sözcük çalışması gibi) yapılacak çalışmalara yatkınlık
- * Ana dili ilgili becerilerini ve ifade gücünü geliştirme durumunda olan öğrenci düzeyine uygunluk
- * Belirli bir öğrenim durumu ve kişilik yapısına olan Türkçe öğretmenine uygunluk”³⁰

Genel öğretim yöntemleri arasında soru-cevap, dramatizasyon, keşfettirme, düz anlatım yöntemleri Türkçe öğretimi ve Türkçe dersinin işleyişine daha uygun olduğundan bu yöntemler üzerinde duracağız.

2.6.3. Soru-cevap yöntemi

Türkçe öğretimindeki en işlevsel öğretim yöntemidir. “ Soru-cevap yöntemi, önceden hazırlanmış bir dizi sorunun sınıfta öğrenciler tarafından yanıtlanması, açıklanması ve tartışılması temeline dayalı bir öğretim yöntemidir. Bu yönteme tartışma yöntemi de denir.

Bu yöntem, öğrencilerin derse karşı ilgilerini artırır, toplu dinleme alışkanlığını kazandırır. Toplum kurallarına uygun dinleme, konuşma ve tartışma becerilerini geliştirir. Öğrencilerin bir konuya ilgilerini çekmek, onları bir konu üzerinde düşündürmek ve bir yazının ana fikrini bulmaya yardımcı olmak için bu yöntem kullanılabilir. İyi plânlanmış sorular öğrencinin yaratıcılık özelliğini geliştirir.”³¹

³⁰ Cemiloğlu, a.g.e. s. 97

³¹ Ünalın, a.g.e. s. 69

Türkçe öğretiminde soru-cevap metodu kullanılırken dikkat edilecek bazı kurallar vardır.

“Bunlar;

a. Bütün sınıfı ilgilendiren sorular, tüm sınıfa sorulmalı ve aynı anda herkes cevabı bulmak için düşündürülmeli daha sonra da soruyu cevaplandıracak kişi belirlenmelidir. Bu belirlemede cevap vermeye gönüllü öğrencilere öncelik verilmeli, kolay sorular gruba göre öğrenmesi yavaş olan öğrenciler verilmelidir. Yanlış cevap veren öğrenciler azarlanmamalı ve sınıf içinde küçük düşürücü davranışlardan kaçınılmalıdır. Diğer bir husus da soruların sınıftaki öğrencilere adaletli bir şekilde yöneltilmesini sağlamaktır.

b. Doğru cevaplar anında pekiştirilmelidir. Yanlış cevaplar doğrusu tekrar edilerek düzeltilmelidir. Doğru cevapların verilmesi için ipucu kullanılmalı ya da yan sorular sorulmalıdır.

c. Sınıfa değil de öğrencilere tek tek sorular yöneltiliyorsa, oturma sırası, numara sırası gibi belli bir sıraya göre değil de seçkisiz (random) yolla sorulmasında yarar vardır. Böylece tüm sınıfın dikkatli ve ilgili olması sağlanmış olur. Soruları öğretmen soracağı gibi öğrencilerin öğretmene ya da öğrencilerin birbirine soru sormalarına olanak sağlanmalıdır.”³²

2.6.4. Dramatizasyon yöntemi

Kişinin kendi kimliğinden çıkarak başka bir kimliği canlandırmaya yönelik rol üstlenmesi ve onu oynamaya çalışmasıdır. “ Bir olay, fikir veya durumun grup önünde canlandırılması esasına dayanır. Muhatap kitle, böylece olayın nasıl oluştuğunu, nasıl geliştiğini izler ve konunun ayrıntılarına iner. Öğretmen, öğrencilerin önünde bir şeyin nasıl yapılacağını göstermek için de bu yönteme başvurabilir. Özellikle tahkiyeli metinlerin işlenmesi esnasında yapılacak oyunlaştırma işi fayda sağlar. Öğrenciler olaydaki kahramanların kimliğine bürünür; onların nasıl düşündüğünü, ne hissettiğini, nasıl davranacağını yaşayarak anlar. Bu metodun uygulanmasıyla öğrenciler başkaları gibi hisseder, başkaları gibi düşünür ve başkaları gibi davranırlar.”³³

Drama yöntemi göz önünde somut canlandırma özelliğinden dolayı konunun daha iyi anlaşılmasını sağlar. Rol yapma sanatın başarısı oranında, sanatın etkileme gücünden de faydalanabilir.

³² Demirel, a.g.e. s. 91

³³ Karakuş, a.g.e. ss. 296-297

Drama tekniğinin faydalarını şöyle sıralayabiliriz. “Bunlar;

- * Etkili ve dikkatli dinleme yeteneğini geliştirir.
- * Kişinin kendine olan güvenini artırır.
- * Anlama yeteneğini ve üretkenliği geliştirir.
- * Akıcı konuşmayı geliştirir.
- * Dile hâkimiyeti ve ifade etme yeteneğini geliştirir.
- * Bilgilerin etkin kullanılmasını sağlar.³⁴

2.6.5. Keşfettirme yöntemi

Keşfettirme yöntemi, sezdirme yöntemi olarak da bilinir. “ Daha önceki bilgilerin kullanılması yoluyla yeni bilgileri bulup öğrenme ve dağınık malzemeleri sistemleştirme esasına dayanan çalışma biçimidir.

Hazır bilginin ve malzemenin kullanılması, eğitimin önemli bir anlayışlarından olan bilinenden bilinmeyene ilkesine de uygun düşer. Daha önce öğrenilmiş bilgiler öğrenciye güven ve rahatlık verir. Soru-cevap yönteminin etkin bir biçimde kullanılmasına hatta bu yönetime fırsat tanınması bakımından kullanılışlı bir yöntemdir.³⁵

Bu yöntemle doğrudan doğruya yeni bilgilere ulaşmak, bilinenleri yeni amaç için kullanmak gayesiyle yapılan bir çalışmadır. Daha önce kazanılmış bilgileri kullanarak yeni bilgiler kazanmak öğrenciye başarı zevki ve mutluluk sağlar.

2.6.6. Anlatma yöntemi

Ders konularının öğretmen tarafından anlatılması esasına dayanan bir metottur. Bu yönetime taktır, düz anlatım da denir. Bu yöntemde öğretmen daha aktiftir, Öğrenciyi motive etmek öğretmenin yeteneğine bağlıdır.

Anlatma yöntemi, klasik öğretim tekniklerinden biridir. “ Bu metot öğrenciyi pasifize ettiğinden dolayı çağdaş eğitim anlayışına uygun düşmemektedir. Hâlbuki çağdaş eğitim anlayışında öğrenci merkez alınır. Çağdaş eğitim anlayışında bu metoda fazla itibar edilmemesine rağmen öğretmen yine de bu yönetime başvurur.

³⁴ Demirel, **a.g.e.** ss. 94-95

³⁵ Cemiloğlu, **a.g.e.** s. 101

Bu metot, gerekli temel bilgilerin verilmesi, bilginin kalabalık gruplara ulaştırılması, zamanın iyi kullanılması kolay ve ekonomik olması bakımından eğitim ve öğretim için faydalıdır. Öğrencinin kavramakta güçlük çektikleri veya anlayamadıkları konularda öğretmen bu yönetime başvurur.”³⁶

Çağdaş eğitim anlayışına uygun düşmediğinden ve öğretmen aktif olduğundan çok eleştiri alan bir yöntemdir. “ Bu eleştirilerin en yaygını öğrencinin merkez alınmamasıdır. Derse katılma imkânı bulamayan, pasif durumda kalan öğrencinin ilgisini canlı tutmak zaman zaman problem olmaktadır. Öğrenciyle sıcak bir iletişim kurmak, öğrencinin unutulmasını önlemek güçleştiği için bilgi akışının denetlenmesi de zorlaşmaktadır. Yöntemin eleştiri alan diğer bir yönü ise sürekli konuşmak durumunda olanın öğretmen olması ve öğretmenini konuşma bozukluklarıyla öğrencileri olumsuz yönde etkilemesidir.”³⁷

³⁶ Karakuş, **a.g.e.** ss. 296-297

³⁷ Cemiloğlu, **a.g.e.** ss. 102-103

2.7. Kompozisyonun Tanımı

Batı dillerinden dilimize geçen *kompozisyon* kelimesi günlük hayatımızda, değişik biçimlerde sık sık kullanılmaktadır. İnsanoğlu yaratılışı gereği yeteneklerini sergilemek ister. Bu istek insanların yeteneklerine, ilgi alanlarına ve becerilerine göre farklı şekillerde ortaya çıkabilir. Bu dışavurum yeteneklerinden biri de dille ifadesi mümkün olan yazılı anlatım yani kompozisyonudur.

Genel olarak “kompozisyon resim, heykel, mimari, musiki ve edebiyat gibi değişik sahalarda çeşitli kavramların belirli bir düzen içinde bir araya getirilmesidir.”³⁸ “ Bu genel tanımdan da anlaşılacağı gibi kompozisyon kelimesi konudan, malzemeden önce bunların içinde yer aldığı düzeni ifade eder.”³⁹ Edebiyatın konusu olan kompozisyonun temeli dildir. Konusu ise görülen, duyulan, yaşanan her şeydir. Kişinin konu ve kelime dünyasına; bilgisine, kültürüne, hayal, gözlem ve düşünme gücüne göre küçülür veya büyür. Yazılı veya yazılı kompozisyonda etkili olmayı sağlayan unsur; konu ve seçilen kelimeler değil, bunların belirli bir düzen içerisinde ifade edilebilmesidir. Kompozisyonda amaç, seçilen malzemeyi yani dili etkili ve düzenli bir biçimde kullanmaktır. “Dili etkili bir biçimde kullanmanın yolu ise kompozisyonudur. Yazılı kompozisyon her türlü olay, durum ve düşünceleri, malzemeyi yani dili en güzel şekilde kullanarak, belirli bir plân dâhilinde başkalarına ve yarınlara ulaşturmaya, aktarmaya böylece kalıcılığını sağlamaya imkân veren bir araçtır.”⁴⁰

Bütün bu açıklamalardan sonra edebî kompozisyonu şöyle tanımlayabiliriz: Duygu, düşünce, görüş ve hayallerin düzenli bir biçimde, açık, canlı ve çarpıcı bir anlatımla söz veya yazıyla anlatılmasıdır. Bu tanımdan da anlaşılacağı gibi kompozisyonda üç temel unsur vardır: a) duygu, düşünce ve hayaller b) belirli bir düzen c) açık, canlı ve çarpıcı bir anlatım

³⁸ Sakin Öner, **Örneklerle Kompozisyon Düzenli Yazma ve Konuşma Sanatı**, Kuşak Mat. İstanbul, s. 7

³⁹ Öner, **a.g.e.** s. 8

⁴⁰ Prof. Dr. Şerif Aktaş, Yard. Doç. Dr. Osman Gündüz, **Yazılı ve Sözlü Anlatım Kompozisyon Sanatı**, Akçağ Yayınları, Ankara, 2001, s.7

2.8. Kompozisyon Öğretiminin Amacı

Kompozisyon, insanın düzene olan tutkusundan doğmuştur. Düzenli yazma ve konuşma sanatı olarak tanımladığımız edebî kompozisyonun günlük hayatımızda büyük yeri ve önemi vardır. İnsanlar, olaylar karşısındaki tavrını yazma ve konuşma yoluyla ortaya koyar.

Güzel konuşan insan duygu ve düşüncelerini belirli bir düzen içinde sözle ifade eden, güzel yazan insan ise duygu ve düşüncelerini düzenli bir biçimde yazıyla ifade eden insandır. O hâlde *kompozisyon öğretiminin amacı*, bireye düzen alışkanlık ve becerisini kazandırmaktır. Kompozisyon öğretimi, sağlam bir dil kültürüne ve zengin bir kelime hazinesine sahip olmaya zorlar; bireyi, bilgi ve kültür dağarcığını zenginleştirmeye yöneltir. İyi bir gözlemci ve dikkatli bir okuyucu olmayı sağlar. Ele alınan konular üzerinde, ayrıntılı olarak düşünme ve hayal kurma becerisini kazandırır.

Düzgün konuşma ve yazma çabası, insanın duygu ve düşünce dünyasını geliştirir, ufkunu açar. Bireye toplum içinde etkili bir yer ve saygı ve saygı duyulan bir kişilik kazandırır. Yazdıklarını ve konuştuklarını dinleyenler tarafından rahatlıkla anlaşılmasını sağlar. Kompozisyon sanatının anlamını ve amacını kavrayan bir kişi hem dış dünyasına hem de iç dünyasına düzen verebilir. Prof. Dr. Mehmet Kaplan bir yazısında kompozisyonun bir amacının da “öğrencilere kendi duygu ve düşünce dünyalarına bir çekidüzen verdirme” diyor ve ekliyor kompozisyon derslerini insan olmanın başlangıcı sayarım.”⁴¹ diye tanımlamaktadır.

2.9. Kompozisyonda Plânlama

Her alanda olduğu gibi kompozisyonda da birtakım ön hazırlık yapılması gerekmektedir. Edebî kompozisyonda malzemenin yani dilin belirli bir düzen içinde sıralanması zorunludur. “Duygularımızın, düşüncelerimizi, hayal, gözlem ve tecrübelerimizi gelişigüzel anlatamayız. Kompozisyonda bu sıralama işine *plânlama* adını vermekteyiz. Plânlama insanın düzene olan tutkusundan doğmuştur.”⁴² Yazılı anlatımda plânlama olmazsa yazının bütünlüğü bozulur, yazımız amacından uzaklaşır, söylemeyi ve yazmayı tasarladıklarımız arasındaki bağlantı kopar, yazımızdaki düşünsel denge bozulur.

⁴¹ Öner, a.g.e. ss. 8-9

⁴² Aktaş, Gündüz, a.g.e. s. 61

Yazılı anlatımda plânlama yapılırken şu hususlara dikkate alınmalıdır: “Bir konu üzerinde yazı yazmamız için söyleyeceklerimizi, gözlem ve yaşantılarımızdan, okuma ve araştırmalarımızdan yararlanarak saptarız. Saptadığımız bu malzemeleri bir düşünsel düzene göre sıralamamız gerekir. Neyi, nerede, niçin, nasıl kullanılacağı, anlatma yöntemi hedeflenen zümrenin ilgi alanları bilinmelidir.”⁴³

Yazılı anlatımda plânlama iki yönüyle incelenmelidir: Bunlardan biri *biçimsel plânlama*, diğeri de *içerik bakımından plânlama*dır. Şimdi bu başlıkları inceleyelim:

2.9.1. Biçimsel plânlama

Yazılı anlatımda plânlamanın ilk yönünü *biçimsel plânlama* oluşturur. Biçimsel plânlama kompozisyonun dış yapısıyla ilgili plânlamadır. “Dış yapıda sayfa düzeni, başlık, imlâ, dil bilgisi kurallarına uygunluk, kastedilmektedir.”⁴⁴

Sayfa düzeni: Başarılı bir kompozisyonda, malzemenin nasıl anlatıldığı, nasıl kullanıldığı kadar sayfa düzeni de önemlidir. İlk önce göze hitap eden, kurallara göre düzenlenmiş, özen gösterilerek yazılmış yazı, okuma hevesini artırır.

Kompozisyonda kâğıt düzeni yapılırken şu hususlar dikkate alınmalıdır: “Ödev yahut yazılı kâğıtlarımız beyaz ve çizgisiz kâğıt olmalıdır. Kâğıdın 3 cm. altına başlık yazılır. Başlığın altına 1 cm. boşluk bırakıldıktan sonra yazıya başlanılmalıdır. Kâğıdın sol tarafına 2.5/ 3 cm, sağ tarafına 1 cm, alt tarafına 2.5/ 3 cm boşluk bırakılmalıdır.”⁴⁵

Başlık: Tabiatı her canlının, her kavramın bir adı olduğu gibi her yazının da bir adı vardır. Kompozisyonda yazının adına başlık adını vermekteyiz. Başlık yazının içeriğine ve konusuna göre belirlenir. Başlık yazıda konunun dağılmasını önler, okuyucuyu okumaya hazırlar. “Kompozisyona başlamadan önce konunun sınırlarını belirleyerek konuya uygun başlık konmalıdır. Parçanın ilk cümlesi başlık olmaz, başlık anlamlı bir söz veya cümle olabilir.”⁴⁶

Seçilen konunun imlâ, noktalama ve dil bilgisi kurallarına uygunluğu: Yazılı anlatımda her konu bir malzemeye dayanır. Kompozisyonda malzemenin ele alınışı, malzemenin kullanışı imlâ, yazım ve dil bilgisi kurallarıyla yakından ilgilidir. Yazıda ele alınan konu işlenirken imlâ, yazım ve dil bilgisi kurallarına uygun olması gerekmektedir. Çalışmamızın ilerleyen bölümlerinde bu kurallara daha geniş bir biçimde yer vereceğiz.

⁴³ Emin Özdemir, Adnan Binyazar, **Yazmak Sanatı Kompozisyon**, Varlık Yayınları, İstanbul 1979, ss. 56-57

⁴⁴ Aktaş, Gündüz, **a.g.e.** s. 63

⁴⁵ Aktaş, Gündüz, **a.g.e.** 64

⁴⁶ Prof. Dr. Recep Toparlı, **Türk Dili Yazılı ve Sözlü Anlatım Bilgileri**, Dilek Ofset Mat. Sivas 2000, s.158

2.9.2. İçerik bakımından plânlama

Başarılı bir kompozisyonun dış yapı bakımından kurallara uygun olması kadar, içyapısı bakımından da kurallara uygun olması gerekmektedir. Kompozisyonda ele alınan konu, paragraf adı verilen anlam birlikleriyle sağlanır. Her paragraf kendi arasında bir anlam bütünlüğü taşır.

İçerik bakımından plânlamanın ilk basamağını paragraflar arasında düşünce birliği sağlanması oluşturur. “ Düşüncelerin sıralanışı, plâna uygun olmalı, düşünceler değıştikçe yeni paragraflara geçilmelidir. Giriş, gelişme, sonuç bölümlerini belirleyen paragraflar yapmak yazının düzeni bakımından gereklidir.

Giriş paragrafı okuyucuya konuyu tanıtmak, okuyucuyu konuya yöneltmek amacını taşır. Giriş paragrafının kuvvetli ve etkili bir anlatımı olmalıdır.

Gelişme paragrafı birden çok olabilir. Giriş paragrafından sonra gelir. Bu bölümde konu açılarak detaylara yer verilir. Konu çeşitli yönlerden ele alınarak tasvirlerle ve karakter tanımlarına yer verilir. Çeşitli olaylar sıralanarak sonuca yaklaşılr.

Sonuç paragrafında konu derli toplu birkaç cümle ile özetlenir. Her yazıda fikre, anlatmaya yön veren bir ana düşünce vardır. Yazı bu ana düşünce etrafında gelişir.”⁴⁷

2.10. İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Etkinliklerinde Kazanması Gereken Davranışlar

Düşünen, araştıran, okuyan, bir varlık olan insan bu birikimini anlatma, dışa vurma ihtiyacını duyar. Bu ihtiyacını da sözlü ve yazılı olarak anlatarak giderir. Anlatım, bireyin duygu, düşünce, hayallerini, tasarladıklarını, birikimini, tecrübelerini, araştırmalarını, bir başka kimseye aktarmasıdır. Türkçe Öğretiminin en önemli etkinliklerinden olan anlatım, sözlü ve yazılı olmak üzere ikiye ayrılır.

Türkçe Öğretiminde her kademedeki öğrencilerin fiziksel, bilişsel ve piko-motor gelişimlerine uygun olarak kazanması gereken birtakım davranışlar ve beceriler vardır. Konumuz olan ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin kazanması gereken davranışları şöyle sıralayabiliriz:

⁴⁷ Toparlı, a.g.e. s.159

- * Yazım yanlış yapmadan yazabilmek, noktalama işaretlerini doğru ve eksiksiz kullanabilmek;
- * Yerine göre türlü yapıdaki cümleleri doğru kullanabilmek,
- * 6–8 cümlelik paragraflar kurabilmek,
- * Yazılarını uygun bir plâna göre yazabilmek,
- * Türkçe derslerindeki etkinliklerde varılan sonuçları saptayabilmek,
- * Dilekçe, telgraf, vb. iş mektupları, özel mektuplar yazabilmek,
- * Gördüğü, yaşadığı olaylar üzerine duygu ve düşüncelerini anlatabilmek,
- * Bilinen bir kimsenin, örnek bir kişinin fiziksel ve karakter portrelerini çizebilmek; bir ağacı, bir hayvanı, bir yapıyı, vb.ni tanıtabilmek, anlatabilmek,
- * Okunan bir kitap, dinlenen bir müzik parçası, geziler, bir sergi, izlenen bir film, bir oyun, bir maç, vb.ni üzerine açıklamalarını, eleştirilerini, yargılarını saptayabilmek,
- * Atasözü, özdeyiş, deyim, kelime, kelime grupları ve benzetmeleri açıklayabilmek,
- * Türkçeden başka derslerle ilgili de olsa yazım ve söz dizimi yapmadan, noktalama işaretlerini doğru ve eksiksiz kullanarak gözlem, deney açıklama, sonuçlarını saptayabilmek; rapor düzenleyebilmek; özet çıkarabilmek ve not alabilmek, (Bu etkinliklerle ilgili ders öğretmeni de yükümlüdür.)
- * İleriki öğrenimi ya da hayatıyla ilgili tasarı ve düşüncelerini anlatabilmek,
- * Yurt ve dünya sorunlarıyla ilgili düşüncelerini anlatabilmek,
- * Seçme şiir defteri tutma zevk ve alışkanlığını kazanabilmek,
- * Eğitsel kol ile ilgili toplantıların programlarını düzenlemek; alınan kararları maddeler hâlinde yazabilmek; bu konularda bildiriler, duyurular hazırlamak, sonuçları bir rapora bağlayabilmek,
- * Yeteneği varsa öykü, şiir, yazma gibi sanat etkinliklerinde bu yeteneğini geliştirebilmek, El yazısını her zaman her türlü kalemle gereği gibi, okunaklı, işlek, güzel ve düzenli yazma becerisini geliştirmek,”⁴⁸

⁴⁸ Komisyon, **İlköğretim Okulu Ders Programları Türkçe Yazı Programı 6-7-8**, MEB Yayınları, İstanbul 2002. s. 20

2.11. Yazılı Anlatımda Başarılı Olmanın Yolları

Yazı yazmanın amacı okuyuculara, duygu ve düşüncelerimizi, gözlem ve bilgi birikimlerimizden yararlanarak güzel, doğru ve etkili bir biçimde yansıtmaktır. “ Yazı, sözden üstündür. Kültürün gerçek okulu yazıdır. Yazı bulunmamış olsaydı, insanlık kendini bu kadar tanımayacak, uygarlık ve medeniyet yerinde sayacaktı. Çünkü yazı, duygu, düşüncelerin, bilgi ve zekânın fotoğrafı, düşünen kafaların gölgesidir. Söz uçar, yazı kalır.”⁴⁹

Yazının sayılan amaçlara ulaşabilmesi ve yazılı anlatımda başarılı olabilmek için uymamız gereken birtakım hususlar vardır. Yazılı anlatım sadece bilgi vermemeli, okuyucuya zevk de vermelidir. Yazılı anlatımda başarılı olmak için şu hususlara uymamız gerekir:

2.11.1. Sağlam ve zengin bir kelime hazinesine sahip olmak

Yazılı anlatımda başarılı olmak için her şeyden önce bir dil ögesi olan kelimelerin doğru ve yerinde kullanılması, başarılı bir anlatıma sahip olunması, malzemenin iyi seçilmesi, işlenen konunun bir plân dâhilinde yürütülmesi ve yazının doyurucu olması gerekir; bu da anadile hâkim olmakla, dili iyi ve etkili kullanmakla mümkün olur. Çünkü dil, insanların anlaşmalarını sağlayan en büyük vasıtaadır. Kelimelerde dilin en küçük anlamlı parçaları olup, cümle kuruluşunda görev alırlar. “ Kompozisyonda yazılı anlatım, duyguların, düşüncelerin, hayallerin anlatma amacıyla yazıldığına göre dil bilgisi kurallarının çok iyi bilinmesi gerekir. Ayrıca millî dilimizi bilmek, güzel ve doğru kullanmak her Türk’ün millî bir görevidir.”⁵⁰ Ziya Paşa 19. yüzyılda yazdığı ‘Şiir ve İnşa’ adlı makalesinde iyi bir yazı yazmanın şartı, Türkçe imlâ bilmek olduğunu belirtmiştir.

Anadili dosdoğru, güzel söylemek ve yazmak için, güzel yazıları okumak, ezberlemek, konuşmak, çok kitap okumak gereklidir. Gerçekten insana birçok yararlar sağlayan okuma, kendi öz dilimizi kullanma konusunda da bize yardımcı olacaktır. Bunun yanında Türkçeyi etkili ve güzel bir biçimde kullanan yazarların eserlerini okumak da yararlıdır. Okurken, yazarların kullandığı kelimelere, kelimelerin cümle içinde kullanılışlarına, paragraf oluşumlarına, imlâ kurallarının uygulanışına dikkat etmeliyiz

⁴⁹ Seyit Kemal Karaalioglu, **Kompozisyon Sanatı**, İnkılâp Yayınevi, İstanbul 1992, s. 17

⁵⁰ Öner, **a.g.e.** s.17

Yazılı anlatımda başarılı olmak için kelime bilgisi çok önemlidir. “Kullandığımız kelimelerin anlamlarını çok iyi bilmemiz gerekir. Öğrenilen yeni bir kelimenin gerçek, yan, mecaz anlamları iyi bilinmeli ve bu kelime, kelime hazinemize bu şekilde kazandırılmalıdır. Bunun yanında dilimize geçen yabancı kelimelerin anlamlarını da iyi bilmek yazılı anlatımda başarılı olmanın gereklerinden biridir.

Yazılı anlatımı renklendiren, canlı duruma getiren unsurlardan biri de halk deyimleri, mecazlı söyleyişler ve atasözleridir. Bunları yazılı anlatımda kullanmak anlatımın başarılı olma şansını yükseltir.”⁵¹

2.11.2. Bireysellik ve özgün olmaya çalışmak

Yazılı anlatımda başarılı olmanın diğer bir aşaması bireysellik ve özgün olmaya çalışmaktır. Özgün olmak, nitelikleri bakımından benzerlerinden farklı ve üstün olup, örnek alınmaktır. “ Yazılı anlatımda özgünlük duyguda, düşüncede, anlatımda başkalarına benzememek, başkalarından değişik bir anlatıma sahip olmak demektir.”⁵²

Herkesin düşündüğünü yazmak, yazılı anlatıma özgünlük ve bireysellik kazandırmaz. “İnsanın zihninde mevcut olan birikim, zaman zaman farklı şekilde dışa yansır. Bunlar bilgi, çeşitli hayat tecrübeleri ve zengin hayal dünyasından beslenir. Bu, kimi zaman bir heykel, bir resim, bir müzik parçası olarak dışa yansır. Bu, dışavurumun yazılı anlatıma yansması ise, yazılı anlatımda bireyselliği ve özgünlüğü oluşturur. Yazar düşüncesini yazıya dökerken kelimelerden faydalanır. Bakış açısına, yazının türüne, anlatım tarzına göre kelimeleri bir seçime tabii tutar. Onları sadece anlamları ile değil, söyleniş biçimleri, ses özellikleri ne göre de inceler. Bu da yazılı anlatımda direysel olma özelliği kazandırır.

Yazılı anlatımda üslûp / bireysellik büyük ölçüde yazı türüne, sanatçının üretkenliğine göre farklılık gösterir. İngiliz eleştirmen Buffon’un dediği gibi ‘üslûb-ı beyan aynıyla insandır’ sözü yazılı anlatımdaki kişiselliğin, bireyselliğin önemini çok güzel ifade etmektedir. İşte yazılı olarak eserlerin birbirinden farklı olmasının nedeni kişiye özgü yorum tarzıdır.”⁵³

⁵¹ Emine Kandemir, **Konuşmak- Yazmak Sanatı**, Serhat Yayınları, İstanbul 1989, ss. 22

⁵² Kandemir, **a.g.e.** ss. 23-24

⁵³ Aktaş, Gündüz, **a.g.e.** s. 58-59-60

2.11.3. Düşünmek

Yazılı anlatımda başarılı olmanın yollarından biri de düşünmek ve hayal kurmaktır. “İnsan zihni okuma, gözlem ve bilgileri, eğitim yoluyla edindiği davranışları depo eder. Bu birikim, insanın düşünce ufkunu genişlettiği gibi yazma ve konuşma esnasında da kolaylık sağlar. Düşünmek sayesinde zihinsel faaliyetlerimizi geliştirir, iyiyi, doğruyu ve güzeli yakalama imkânı elde derdiz. Zihinsel faaliyetler yazının alt yapısını oluşturur. Düşünmeyen insani üretken olamaz, verimsiz durumdan kendisini kurtaramaz.”⁵⁴

Günlük hayatta görülen her yenilik insanın düşünce dünyasında yerini alır ve düşünce dünyasını geliştirir. Amie Suche'nin dediği gibi “Yazı yazmayı öğrenmek, her şeyden önce düşünmeyi öğrenmek demektir.”⁵⁵ İnsanın bir hayal dünyası vardır. Yahya Kemal Beyatlı'nın dediği gibi ‘İnsan âlemde hayal ettiği müddetçe yaşar.’ İnsanlık tarihindeki buluşların tümü, önce mucitlerin hayal dünyasında doğmuştur. İnsanın hayal dünyası hayattan elde ettiği kaynaklardan, malzemelerden hareket ederek yaşanılmayı, olmayanı, görülmeyeni, ortaya koymaya çalışır. Yazılı anlatımda, hayal dünyamızın önümüze serdiği imkân ve fırsatlardan yararlanırız

Düşünme ve hayal kurma yoluyla zihnimizde iyiyi, doğruyu, güzeli yakalamaya çalışırız. Farkında olmadan yeni gerçekleri, güzellikleri yakalamaya çalışırız. Düşünme insanı tekdüzelikten ve kısırlıktan kurtarır. Düşünme ve hayal kurma bireye özgünlük ve bireysellik kazandırır.

2.11.4. Okumak

Okuma, insanın hayatı boyunca sürdürdüğü yararlı bir uğraştır. Birey, okumakla kişilik kazanır, geçmiş uygarlıkları ve medeniyetleri tanır; onların deneyimlerinden yararlanarak hayatını düzenler. Okuma sanatı hakkında Descartes “Geçen asırların en namuslu insanları ile yapılan konuşmadır.”⁵⁶ demektedir.

⁵⁴ Aktaş, Gündüz, **a.g.e.** s. 60

⁵⁵ Karaalioğlu, **a.g.e.** s. 144

⁵⁶ Prof. Dr. Enise Kantemir, **Yazılı ve Sözlü Anlatım**, Engin Yayıncılık, Ankara 1997, ss. 22-23

Düzgün konuşmayı ve yazmayı okumakla geliştiririz. Okuma, gözlem ve düşünce ile de birleşince yazılı anlatım güç kazanır. İyi ve seçkin eserleri okumak sayesinde, dünyaya bakış açımız genişler, bilgimiz artar, zekâmız gelişir, muhakeme gücümüz olur.

Okumak her şeyden önce kelime hazinemizi güçlendirir, geliştirir. “Günlük konuşmalarda kullandığımız kelimelerin sayısı oldukça sınırlıdır, yazılı anlatımda sınırlı sayıdaki kelimelerle yazmak yazımızı bayağı, estetik değerden uzak bir seviyeye indirir. Yazılı anlatımın anlaşılır ve beğenilir bir seviyede olmasını istiyorsak zengin bir kelime hazinesiyle yazmalıyız, bu beceri de okumakla mümkündür.

Okuma bireyin muhakeme gücünü de geliştirir. “ Okurken bilinmeyen bir kelimenin metinden, cümlenin akışından çıkarılabilir; anlamını kendimizin bulduğu bu kelime, sözcük dağarcığımızıza daha çabuk gelişir ve bu kelimeyi kendimize mal ederiz.”⁵⁷ Okumak aynı zamanda yazma alışkanlığını da kazandırır. Yazılı anlatımda başarılı olmak için gözlem ve deneyim her zaman yeterli değildir. Özgün eserleri okumak, hem dili doğru kullanmamızı sağlar hem de başkalarının duygu ve düşüncelerini ifade etme yeteneğinden faydalanırız.

Okuma, bireyin konuşma ve yazma hevesini kamçılar. Okuma sayesinde edindiğimiz bilgiler, deneyimler etkili konuşma ve yazmada bize yardımcı olur. Okumak, yazılı anlatımımızı tekdüzelikten kurtarır, çevremizle daha iyi iletişime geçmede bize kolaylık sağlayarak, toplumda aranan ve beğenilen bir kişi yapar.

2.11.5. Gözlem yapmak

Yazılı anlatımda başarılı olmanın diğer cephesi ise iyi bir gözlem yapmaktır. “ İnsan tabiattan ve hayattan aldığı her bilgiyi depo eder. Bu özelliğiyle insan bir intiba deposuna benzer. Bu intibaların somut hâle gelmesi Tanpınar’ın ifadesiyle ışığın prizmadan geçip, farklı şekillerde yansımaları şeklinde ifade edilebilir. Yazı faaliyeti de bu aşamadan sonra bir anlam kazanır.”⁵⁸

Yazılı anlatımda insana en geniş malzemeyi gözlem verir. Tabiat, eşya ve insan dışındaki canlı varlıkların gözlemi tasvir; insanın dış görünümü ve iç dünyasındaki gözlemler portre türü kompozisyonlarda, en önemli materyallerdir.

⁵⁷ Aktaş, Gündüz, **a.g.e.** ss. 13-15

⁵⁸ Aktaş, Gündüz, **a.g.e.** s. 61

Çevreyi ve olayları incelerken ayrıntılara dikkat etmek, onlar üzerinde düşünmek, zihinde çeşitli cephelerden canlandırmak gerekir. Bunun için de görmek yerine, dikkatlice bakmak yeterlidir. Zira yazılı anlatımda yararlanacak kaynakların başında gözlemler gelmektedir.

Yazı dilini başarılı ve etkin bir biçimde kullanabilmek için, yazıda amacın açık, anlaşılır bir biçimde anlatılması gerekir. Türkçe derslerinde yapılan yazılı anlatım çalışmalarının amacı; öğrenciye duyup, düşündüklerini yazıyla anlatma alışkanlık ve becerilerini kazandırmaktır. Bu beceri de ancak öğrencinin ana dilini iyi ve etkin bir biçimde kullanmasından geçmektedir. “İnsanın dili, dünyada sahip olduğu en mukaddes varlığıdır.”⁵⁹ Ana dilinin inceliklerini bilmek, yani ana dile hâkim olmak yazmanın temel şartlarından biridir.

Bütün bunların yanında yazılı anlatımda başarılı olmak için gerekli olan temel ilkeleri şöyle sıralayabiliriz:

* Önce bol okumalı, beğenilen düşünceler üzerinde durmalı, notlar almalı, düşünce ve anlama ufku genişletilmelidir.

* Kelime dağarcığı genişletilmeli, kelimelerin doğru ve anlaşılır olmasına dikkat edilmelidir.

* Konu bulmanın ve konu ile ilgili olmanın ne demek olduğu iyi bilinmelidir. Her konu malzemeye dayanır. Malzeme, konuyu işlememize yardımcı olur. Gözlem halinde gördüklerimiz, bir kitaptan alınan notlar, elde edilen çeşitli örnekler, belgeler konunun malzemesini oluştururlar. Hangi türde olursa olsun yazarın o konu ile ilgisinin bulunması gerekir. Görmediği ve bilmediği ve bilmediği bir konuda hiçbir yazar başarılı olamaz.

* Plânlı yazma üzerinde durulması gereken konulardan birisidir. Düşüncelerin belli bir içinde verilmesi için, önce bir plânın yapılması gerekir. Plân, konusunun türüne göre önem kazandırmaktadır. Bir resmî yazı, bir dilekçe yazarken, bir not tutarken belli bir plâna göre o konuyu uygun bir biçimde açmak ve onu sağlam bir sonuca bağlamak gerekir.

* Yazıya konuyla ilgili uygun bir başlık bulunmalıdır. Parçanın ilk cümlesi başlık olamaz. Başlık, anlamlı bir söz ya da bir cümle olabilir.

⁵⁹ Yard. Doç. Dr. Lütfi Sezen, **Türkçemiz ve Folklor**, Türkçenin Sesi Dergisi, sayı: 1, 1997, s. 29

* Konunun türüne ve ciddiyetine göre başlama biçimleri değişir. Resmî yazı ve raporlarda ciddiyet aranır. Sözü açan cümleler iyi seçilmelidir. Konuya başlarken onun nasıl bitirileceği de önceden plânlanmalıdır.

* Konuyu sınırlı tutmanın birçok yararı vardır. Konuyu sınırlandırmak, ilgi çekici noktaları bularak bu noktalar etrafında derinliğe inmektir. Belirli bir amaca ulaşmak için konunun iyi anlaşılması gerekir. Verilen konu, geniş ve çok yönlü ise onun ilgi çekici yönleri ele alınıp işlenmelidir.

* Konuyu dağıtmadan işlemek esastır. Bunun için de yazar, tasarladığı ana fikir ve plânı daima aklında tutmalıdır.

* Yazıların açık, berrak ve inandırıcı olması doğru sonuçlara varılmasına bağlıdır. Anlatımın pürüzsüz oluşu yazıya açıklık getireceği gibi okuyucunun da ilgisini de çeker.

* Düşüncelerin kapalıktan kurtulabilmesi için örnek verme yoluna gidilmelidir. Özellikle bilimsel yazılarda örnekler, düşüncelerin tanıkları durumundadır.

* Paragraflar arsında düşünce birliği sağlanarak bir düzenleme yapılmalıdır. Düşüncelerin sıralanışı plâna uygun olmalı, düşünceler değiştikçe yeni paragraflara geçilmelidir.

Giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini belirleyen paragrafları yapmak yazının düzeni bakımından gereklidir.

Giriş paragrafı okuyucuya konuyu tanıtmak, onu konuya yöneltmek amacını taşır. Giriş paragrafının kuvvetli ve etkili bir anlatıma sahip olması gerekir.

Gelişme paragrafı birden çok olabilir. Giriş paragrafından sonra gelir. Burada konu açılır. Çeşitli yönlerle ele alınarak tasvirlerle ve karakter tanımlarına yer verilir. Çeşitli olaylar sıralanarak sonuca yaklaşılır.

Sonuç paragrafında konu derli toplu birkaç cümleyle özetlenir.

* Her yazıda fikre, anlatmaya ve açıklamaya yön veren bir ana düşünce vardır. Yazı bu düşüncelerin etrafında gelişir.

* Bir yazıda kelimelerin yerli yerinde kullanılmasına son derece özen gösterilmelidir.

* Hitap edilen toplumun düzeyi iyi bilinmelidir.

* Yazılan yazıların anlatım zenginliğine özen gösterilmeli, tekrarlardan kaçınılmalıdır.

* Deyimlerin ve atasözlerin yazı dilindeki yaygın biçimleri kullanılmalıdır.

* Aynı anlama gelen biri yabancı diğeri Türkçe olan kelimeler yan yana kullanılmamalıdır.

* Rakamlar gereği gibi kullanılmalıdır.

* Noktalama işaretleri yerli yerinde ve özenli bir biçimde kullanılmalıdır.

* Yazılar yazıldıktan sonra yeniden gözden geçirilmeli, yapılan yanlışlıklar düzeltilmelidir. Cümle düşüklüklerine kesinlikle yer verilmemelidir.

* Fikirlerin birbirine tezat teşkil etmemesine özen gösterilmelidir.

* Bilgi ve gözlem yanlışlıkları okuyucudan çok yazarı yanıltacağından bu hususa da önem verilmelidir.”⁶⁰

2.12. Yazma Öğretim Yöntemleri

“1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nda Türk Millî eğitiminin genel amaçları dikkatle incelenecek olursa, Türk milletinin bütün fertlerinin beden, zihin, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı bir biçimde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve girişime önem veren, topluma karşı sorumluluk duyan yapıcı, üretken ve verimli kişiler olarak yetiştirmek; ilgi, yetenek ve istidatlarını gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak, gibi hedeflere yönlendirdiği görülmektedir. Bu hedefler sosyalleşmiş ve kendini toplum içinde ifade edebilen kişilerin bir bakıma eğitim sürecindeki yansımasıdır. Bu hedefleri gerçekleştirebilmenin temeli de bireyler ve onları bu hedefe yönlendiren öğreticiler arasındaki doğru ve sağlıklı iletişimidir. Bu iletişime aracılık edecek de şüphesiz kompozisyon eğitimi ve öğretimidir. Temeli sözlü ve yazılı anlatıma dayalı kompozisyon öğretimin amacı bireyin kendini, muhatabına doğru ve eksiksiz bir biçimde anlatmasıdır. Bu anlatım sayesinde rahatlayan, kendine özgüvenini kazanan ve daha ilerideki merhalede yazılı ve sözlü anlatımda ürün veren birey, yeteneklerinin de geliştiğini, iş yapabilme kabiliyetinin arttığını, sevinerek müşahade edecektir. Böylece eğitimin amaçlarından iş yapabilme kabiliyetine sahip, mutlu bireylerin sayıları artacaktır.”⁶¹

Millî Eğitimin bu amaçlarından da anlaşılacağı gibi yazma yani kompozisyon öğretiminin ve eğitiminin amaçları tamamen toplumsal boyutludur. Kompozisyon/ yazma öğretiminin bu amacı doğrultusunda, Türkçe dersi içerisinde işlenen kompozisyon çalışmalarının önemi bir kere daha artmaktadır.

⁶⁰ Toparlı, a.g.e. ss. 159-160

⁶¹ Mehmet Nuri Karageçi, **Edebiyat Öğretimi- Kompozisyon Öğretimi Açısından Orta Öğretim Kurumlarındaki Kompozisyon Öğretiminin Analizi**, Millî Eğitim Dergisi, Sayı: 169, s. 311

Yine Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasasının 3. maddesine göre 'Türkiye Cumhuriyeti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir.' İfadesi yer almaktadır. O hâlde ana dil yani Türkçe bütünlüğü sağlayan en önemli unsurlardandır. Anayasanın bu maddesine dayanarak bu bütünlüğü korumak için Türkçeyi en güzel bir biçimde Türkçe dersi aracılığıyla öğrenmeli ve öğrencilere öğretmeliyiz.

Türkçe eğitiminde ve öğretiminde hassas bir öneme sahip olan kompozisyon çalışmaları da aslında bu amaçların birçoğunu bünyesinde barındırmaktadır. Bireyin kendisini ifade edebilmesi, duygu, düşünce, bilgi ve becerilerinin bir başkasına aktarması, kendini dışa vurması ancak kompozisyon ve yazma çalışmalarıyla mümkündür. Yazma eğitiminde temel amaç öğrenciler kendini ifade etme şansını vermektir; bu etkinlikler sınıf ortamında ve öğretmenin rehberliğinde yapılmalıdır. Yazma eğitiminde öğrenciye kazandırılması hedeflenen beceriler şunlardır: “ düşünceleri mantıklı bir tarzda sıralamak; öğrenciler paragraf fikrini ve onların doğru paragraf yapmalarını sağlamak; konunun özelliğine göre yazıyı bölümleyebilmek ve her bölümü kategorik olarak sınıflayabilmek; yazıya uygun başlık ve alt bölümlere ara başlık koyabilmek; fikirleri yazı içinde açılmayı geliştirme öğrenmek; ana düşünceyi tüm yazıya hâkim kılabilme; ayrıntıları yeterince yerinde kullanabilmek; form yazıları biçim ve kurallarına uygun olarak yazma alışkanlığı kazanmak; edebi yazıları tür özelliklerine ve anlatım biçimlerine uygun olarak plânlı bir biçimde yazma alışkanlık ve becerisini kazanmak; yaratıcı özellik taşıyan hikâye, roman ve oyun gibi itibarî türlerde yazı yazma isteği uyandırmak; bu hususta ilgi duyanları yazmaya yönlendirmek yahut bu tür eserleri eleştirme alışkanlığı kazandırmak; bilgi toplama yollarını ve kaynaklarını, bu kaynaklardan nasıl, ne şekilde ve ne ölçüde yararlanacağını öğretmek; toplanan bilgileri kendi deney ve gözlemlerini de katarak, sıralama, ayıklama, birleştirme ve yorumlama alışkanlığı edindirmek; fikirleri tam olarak karşılayan kelime ve deyimleri seçme alışkanlığı kazanmak; cümleleri türe ve duygu değerine göre kullanabilmek; yazıyı yazım ve noktalama işaretlerine uygun olarak yazabilmek; öğrencileri kendi yazılarını veya başkalarının yazılarını yazım, anlam ve anlatım bakımından okuma ve düzeltme alışkanlığı kazandırmak; yazma isteği uyandırmak; şeklinde özetlenebilir.”⁶²

⁶² Aktaş, Gündüz, a.g.e. s. 98

Öğrencilere duygularını, düşünce ve izlenimlerini yazıyla ifade etme becerisini kazandırmanın en önemli yolu, öğrencileri bu yönde teşvik etmektir. Çünkü öğrenciler genellikle bu yönde bir istek duymazlar. Ana dili öğretmenine düşen en önemli görev öğrenciyi bu konuda yönlendirmek ve öğrenciyi yüreklendirmektir. Bu çalışmalarda en büyük görev Türkçe öğretmenlerine düşmektedir.

Yazılı anlatım çalışmalarında, öğrencilere yazma becerisi kazandırmanın en önemli yolu, öğrencide yazma hevesini uyandırmaktır. Öğrenciye yazma hevesini kazandırmak için şu yollar denebilir:

“* Yazmak için öğrenciye kendine güvenmesi gerektiği fikri verilmelidir. Her öğrenci, biraz çaba sarf etmekle iyi yazılar yazabileceğine inandırılmalıdır. Öğrenciler, düşündüklerini doğru olarak yazmaları için yapmacılıktan uzak, içten, zihinlerinde doğduğu gibi yazmaya teşvik edilmelidir.

* Öğrencinin düşünmesine yardımcı olmalı ve düşünce somut hâle getirilmelidir.

* Öğretmen yazma esnasında karşılaşılan güçlüklerle yardımcı olmalıdır. Meselâ öğrenci yazı için uygun başlık bulamayabilir, ya da yazıya bir türlü giriş yapamaz. Örnekler aklına gelmez. Öğretmen bu aşamada müdahale etmeli, öğrencinin tıkanma yolunu açmalıdır.

* Öğrenciye nelerden yararlanacağına dair yardımcı kaynaklar tanıtılmalı ve ulaşamayacağı kaynaklar konusunda yardımcı olmalıdır.

* Yazma çalışmaları, okuma, gözlem yapma, konuşma, tartışma yolları ile desteklenmelidir.

* Öğrenci yazılarında yazının olumsuz yönlerinden çok olumlu ve başarılı olan yönlerine dikkat çekilerek öğrenci yüreklendirilmelidir. Yani öğretmen hoşuna giden en küçük ayrıntıyı dahi öğrenciye teşvik unsuru olarak kullanmalıdır. Yazma yarışmaları düzenlemek, dergi, gazete çıkarmak bu hususta teşvik edici yöntemlerdir.

* Seçilen konu öğrencinin hoşuna giden, rahat yazabileceği konulardan seçilmelidir. Öğrencilerin anılarını, gözlemlerini canlandıracak nitelikte olmalıdır.”⁶³

Türkçe dersinde sınıf içinde yazma çalışmaları yapılırken şu yöntemler uygulanmaktadır:

2.12.1. Kontrollü yazma

“Bu çalışmayla, öğrencilerden verilen sözcükleri ve cümle yapılarını aynen ya da istenilen değişiklikleri yaparak yazmaları istenir. Bu çalışmalar ile an dildeki sözcükleri ve yapı-

⁶³ Aktaş, Gündüz, a.g.e. s. 98

ları doğru şekilde yazma olanağı verilmektedir.”⁶⁴

“Kontrollü yazmada amaç, öğrencilere bir durumu, olayı, bir görünüşü tasvir etmek, bir duyguyu anlatmak için yazı çalışmaları yaptırmaktır. Öğrenci pek çok konuda bilgi, gözlem ve hayat deneyimlerine sahip olmasına rağmen bu birikimini yazılı olarak ifade edememektedir. İşte öğrencinin asıl sıkıntısı burada başlamaktadır. Bu durumda öğretmenin yapacağı şey, zihinde oluşacak duygu ve düşünceleri doğru cümle kalıplarına dökmektir. Kontrollü yazma çalışmaları için bir paragrafa sığdırılacak konular seçilmelidir.

Bu çalışmalarda konu öğretmen tarafından belirlenmelidir. Konu bir manzaranın yahut bir evin veya bir okulun tasvirini yapmak, yıllar sonra iki okul arkadaşının karşılaşmalarını tasvir etmek; bir olayı bir duyguyu, bir düşünceyi ayrıntılarıyla anlatmak şeklinde olabilir.”⁶⁵

Sınıf içinde yapılan kontrollü yazma çalışmalarında “ yer değiştirme, dönüştürme, örneğe uygun bir kompozisyon yazma, yeniden sıraya koyma, sorulara cevap vererek paragraf yazma, tamamlama gibi alıştırmalar yapılmaktadır.”⁶⁶

2.12.2. Serbest yazma

Serbest yazma da öğrenciye önceden bir konu vermek yerine öğrenci konu seçiminde serbest bırakılır. Öğrenciden yazma kuralları etrafında yazı yazmaları istenir. Bu yöntem öğrencinin kendi içsel dünyası, kendi hayallerini samimi bir şekilde anlatması bakımından önemlidir. Bu yöntemle de aynı zamanda öğrencilerin kişisel farklılıkları ve üslûpları da ortaya çıkacaktır. “ serbest yazma öğrencilerin hangi türe ve hangi konulara daha ilgili oldukları hakkında fikir verebilir.”⁶⁷

⁶⁴ Demirel, a.g.e. s. 61

⁶⁵ Aktaş, Gündüz, a.g.e. s. 101

⁶⁶ Demirel, a.g.e. s. 62

⁶⁷ Aktaş, Gündüz, a.g.e. s. 102

2.12.3. Güdümlü yazma

Bu tür yazma da ‘‘ Güdümlü yazma çalışmalarıyla öğrencilerden öğrendikleri sözcükleri, öğrendikleri cümle yapılarını kontrollü bir şekilde kullanmalarını ve anlamlı bir paragraf oluşturmaları istenmektedir.

Dikte yapma; derlenen bir metnin aynen yazılmasıdır. Dikte yaparken;

- * Metin önce normal hızda okunur; öğrenciler dinler.
- * Metin ikinci kez anlamlı sözcük gruplarıyla okunur ve öğrencilerin yazmaları istenir.
- * Metin son kez okunur ve öğrencilerden kontrol etmeleri istenir.
- * Kontrol ve düzeltme işaretleri öğrenciler arasında yapılacaksa doğru metin tahtaya yazılır veya tepegzden yansıtılır.’’⁶⁸

Dikte yöntemi, Türkçe dersinde kuralların öğrenilip ğrenilmediğini denetlemek açısından sıkça başvurulan bir yöntemdir.

‘‘ Bu yöntemin başarılı olması ve zevkli bir hâle gelmesi için şu hususların göz önünde bulundurulması gerekir.

- * Metin kısa olmalıdır.
- * Dil ve düşünce bakımından ğrenci seviyesine uygun olmalıdır.
- * Konu bakımından tam olmalıdır. (metnin başı ve sonu olmalıdır)
- * Metin denetlenmek istenen kurallara uygun ve o kuralları gösterecek nitelikte olmalıdır.
- * Yazı araştırma ve öğretmeye yönelik olmalıdır.
- * Yazı ğrencilerin ilgisini çekecek nitelikte akıcı, yalın olmalıdır.’’⁶⁹

Dikte yönteminde yazma işlemi, yazı ağır ağır okunmalı; kelimeler ikiden fazla tekrar edilmemeli; kelimeler tek tek değil birer yargı oluşturacak şekilde okunarak şeklinde yapılmalıdır. Ayrıca okuma yaparken metinde vurgu ve tonlamalardan kaçınılmalıdır.

⁶⁸ Demirel, **a.g.e.** s. 62

⁶⁹ Aktaş, Gündüz, **a.g.e.** ss. 102-103

2.13. Yazım Kuralları

Yazım kurallarına uygunluk yazılı anlatımı başarılı yapan etkenlerden biridir. Anlatımın temel malzemesi dildir. Dilin de yapı birimleri kelimelerdir. Kelime hazinesinin zengin oluşu öğrenciyi yazılı anlatımda başarılı kılar. “ Bu nedenle kompozisyon yazmada, kelime bilmek kadar, bu kelimelerin doğru yazılışını da bilmek, öğrenmek gerekir. Bir dilin, kelimelerin yazılı veya sözlü olarak kullanılmasında, birliğini sağlamak üzere, uyulması istenen kurallara *imlâ kuralları* denir.”⁷⁰

Yazılı anlatımda bilinmesi gereken başlıca imlâ kuralları şunlardır.

2.13.1. “De” bağlacı ve “-de” ekinin yazımı

Türkçede kullanılan iki tane ‘de’ vardır. Bunlardan biri bağlaç olan ‘de’; diğeri de ismin hâl eki olan ‘-de’ dir.

“*De bağlacı ayrı yazılır; ancak, kendisinden önceki kelimenin son ünlüsüne bağlı olarak, büyük ünlü uyumuna uyar ve da biçimini alır:

Kızı *da* geldi, gelini *de*.

‘ İmlâmız, lisanımız düzelince, lisanımız *da* kafamız *da* düzelince düzelecektir.’

(Y. K. Beyatlı)

* Bağlaç olan -de, -da hiçbir zaman te, ta şeklinde yazılmaz.

* Ya sözcüğüyle kullanılan “da” mutlaka ayrı yazılır. (ya da)

* Bağlaç olan de, da kendisinden önceki kelimeyle kesme işaretiyle ayrılmaz.

* İsmi bulunma hâli eki olan -de kelimeye bitişik yazılır ve sert ünsüzlerin benzeşmesi kuralına uyarak –te, -ta şeklinde yazılır ve özel isimlere geldiğinde mutlaka kesme işaretiyle ayrılır.”⁷¹

⁷⁰ Öner, *age.* s. 111

⁷¹ Komisyon, *İmlâ Kılavuzu*, T.D.K. Yayınları, Ankara 1996, s. 18

2.13.2. “Ki” bağlacı ve “-Ki” ekinin yazımı

Türkçede kullanılan üç tane “ki” vardır. Şimdi bunları inceleyelim:* Bağlaç olan ki: Her zaman ayrı yazılır, kendisinden önceki kelimeyle birleşmez, ünlü uyumuna uymaz. “Ancak ki bağlacı birkaç örnekte kalıplaşmış olduğu için bitişik yazılır:

Hâlbuki çünkü mademki, meğerki oysaki”⁷²

Geçmiş zaman olur *ki* hayali cihana değer

Ruşen Eşref Ünaydın’ın “Diyorlar ki” adlı eseri ne güzeldir!

* Sıfat yapan –ki: Bitişik yazılır ve eklendiği kelimeyi sıfat yapar. Genellikle bulunma hâli –de ekiyle kullanılır.

Evdeki hesap çarşıya uymadı.

* İlgı zamiri olan –ki: Bitişik yazılır ve ünlü uyumuna uyarak –kü şeklinde yazılır.

*İ sim tamlamalarında ortak tamlananın yerine kullanılır.

Bizim evimiz, sizin evinizden daha uzaktadır.

Bizim evimiz sizinkinden daha uzaktadır.

2.13.3. Birleşik kelimelerin yazımı:

Birleşik kelimeler, bir kavramı karşılamak için kurulan dil birlikleridir. “Bu kelimeler tek bir kavramı karşılarlar. Bunlar kelime grupları ve cümlelerle oluşurlar. Kelime gruplarından isim ve sıfat tamlamaları, fiilimsi grupları hem kalıplaşarak hem de kalıplaşmadan bir varlığı karşılarlar. Gruplarda her hangi bir kalıplaşma söz konusu değilse grubun her kelimesi ayrı yazılır, ancak kalıplaşmada durum değişir. Kalıplaşmalarda işlev, ses ve anlam değişikliği söz konusudur. Kelimeler, bazen ses düşmesi, ses türemesi, bazen ses veya hece düşmesi yoluyla, bazen anlam değişmesine uğrayarak birleşirler. Bu durum onların ayrı veya birleşik yazılmalarının da rol oynar. Bir isim ve bir yardımcı eylemden (etmek, eylemek, olmak, kılmak) meydana gelen birleşik eylemlerde ses olaylarından her hangi biri varsa bitişik yoksa ayrı yazılır.

⁷² Prof. Dr. Zeynep Korkmaz ve Diğerleri, **Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri**, Yargı Yayınevi, Ankara 2001, s.229

* Ad tamlaması, sıfat tamlaması şeklinde kurularak bir varlığı karşılayan, tamlamada kendi anlamını saklayan her kelime ayrı yazılır: *yer çekimi, kara yolu, dil bilgisi, gül suyu, ses bilgisi, beyaz peynir, şeker kamışı, gök bilimi, tere yağı, toplu iğne...*

* Bir isim, bir yardımcı eylemden meydana gelen birleşik eylemler eğer ses düşmesi veya ses türemesine uğramışsa bitişik yazılır: *hissetmek, affetmek, reddetmek, hâllomak, zannetme v.b.*

Bu birleşik eylemlerde her hangi bir ses türemesi veya ses düşmesi yoksa her zaman ayrı yazılır: *yasak etmek, söz etmek, rica etmek, arz etmek...*⁷³

2.13.4. İkilemelerin yazımı:

İkilemeler, anlatıma güç katmak için, arka arkaya gelen iki kelimenin kalıplaşmasından meydana gelmiş kelime grubudur. İkilemeler genel olarak ayrı yazılır, ikilemelerin arasına virgül konmaz: *yeşil yeşil, ıslıl ıslıl, dilim dilim, buram buram, didik, didik, güçlü kuvvetli...*

“ İkilemelerin yazımında esas kural her kelimenin ayrı yazılmasıdır. Çok az örnekte görülen ikilemeler bitişik yazılır: *karmakarışık, zıpzip, cızbız, sapsarı, bembeyaz, mosmor, yemyeşil...*”⁷⁴

2.13.5. “Mi” soru ekinin yazımı

* Soru eki, edat kökenli olduğu için ister isim cinsinden, ister fiil cinsinden kelimelerin sonuna gelsin, daima ayrı yazılır. “ Soru eki kendisinden önceki kelimenin son ünlüsüne bağlı olarak *mi, mi, mu, mü, biçimini alır.*”⁷⁵

Sende *mi* Ali?

İnsanlık öldü *mü*?

* “Mi” soru eki isimlere de, fiillere de getirilerek soru anlamı, soru kavramı yapılır. İsimlere doğrudan getirilen bu ek, bazı fiil çekimlerinde şahıs ekinden önce gelir. Bu durumda da ayrı yazılır.”⁷⁶

⁷³ Osman Göker, **Uygulamalı Türkçe Bilgileri Cilt 1**, MEB. Yayınları, Ankara 2001, ss. 195-196-197-198-199

⁷⁴ Göker, **a.g.e.** ss. 209-210

⁷⁵ Prof. Dr. Ahmet Kırkkılıç ve Diğerleri, **Türk Dili Yazılı Anlatım ve Kompozisyon Bilgileri**, Bakanlar Matbaacılık, Erzurum 2002, s. 92

⁷⁶ Göker, **a.g.e.** s. 204

Sever misiniz? Seviyor musunuz? Severler mi? (Bu örnekte üçüncü çoğul şahıs çekiminde şahıs ekinden sonra geldiğine dikkat etmeliyiz.)

“ Bu ek soru anlamı dışında kullanıldığında da ayrı yazılır. Cümle soru, anlam olumlu olduğunda da soru işareti kullanılmaz.”⁷⁷

Yağmur yağdı mı dışarıya çıkamayız.

Hiç sizi sevmez miyim?

2.13.6. Sayıların yazımı

Sayılar rakamla da yazıyla da yazılabilir. Sayıların ne zaman rakamla, ne zaman yazıyla yazılacağı konusunda dilimizde açık bir kural verilemez. Ancak, uygulamada birtakım kurallar benimsenmiştir.

“*Bu ilkelere göre, küçük sayılar, yüz ile bin sayıları ve daha çok edebî karakter taşıyan metinlerde geçen sayılar yazıyla gösterilir.

İki hafta sonra oradayım.

Haftanın *beşinci* günü cumadır.

* Saat, para tutarı, ölçü, istatistik verilere ilişkin sayılar ile büyük sayılarda rakam kullanılır.

Öğleden sonra *13.30'da* geliyorum.

* Saat ve dakikaların metin içinde yazıyla yazılması mümkündür.

Saat *dokuzu beş geçe* bütün zamanlar durdu.

Saat *yediye çeyrek kala* seni bekliyorum.

* Birden fazla kelimedenden oluşan sayılar ayrı yazılır.

Yaş *otuz beş* yolun yarısı eder.

Üç yüz altmış beşi on ikiye böldüm ayları sıraladım.

* Para ile ilgili işlemlerde, bankacılık ve senet işlemlerinde sayılar bitişik yazılır.

Yüzdoksanbin , ikiyüzellibin,

* Romen rakamları, ancak yüzyıllarda, hükümdar adlarında, tarihlerin yazılışında, kitap ve dergi ciltlerinde ve kitapların asıl bölümlerinden önceki sayfaların numaralandırılmasında kullanılır.

XX . yüzyıl , III. Selim, I. Cilt,

⁷⁷ Kırkılcık ve Diğerleri, a.g.e. 92-93

* Üleştirme sayıları da rakamla değil yazıyla belirtilir.

İkişer, dokuzar, onar...”⁷⁸

2.13.7. Tarihlerin yazımı

* “ Belli bir tarih bildiren ay ve gün adları büyük harfle yazılır.

29 Mayıs 1453’ te yeni bir çağ açıldı.

Ancak kesin bir tarih belirtmeyen ay ve gün adları küçük harfle yazılır.

Okullar genellikle eylül ayının ikinci pazartesi öğretime başlar.”⁷⁹

2.14. Noktalama İşaretleri

Duygu düşünceleri daha açık bir biçimde ifade etmek, cümlenin yapısını ve duraklama yerlerini belirlemek, okumayı ve anlamayı kolaylaştırmak, kelimenin vurgu ve ton gibi özelliklerini belirtmek üzere kullanılan işaretlere *noktalama işaretleri* denir.

2.14.1. Noktanın kullanıldığı yerler

“* Tamamlanmış cümlelerin sonuna konur.

Türk Dil Kurumu 1932 yılında kurulmuştur.

Ancak, duraklamanın daha az yapıldığı sıralı cümlelerde, noktanın yerine virgül veya noktalı virgül kullanılır.

At ölür, meydan kalır; yiğit ölür, şan kalır.

* Kısaltmalardan sonra konur.

Alb. (Albay) *Dr.* (Doktor) *Yard. Doç.* (Yardımcı Doçent) *Prof.* (Profesör)

Ancak bazı kısaltmalardan sonra kullanılmaz.

TBMM (Türkiye Büyük Millet Meclisi) *TDK* (Türk Dil Kurumu)

* Sayılardan sonra sıra belirtmek için kullanılır.

3. (Üçüncü) IV. (Dördüncü) XXI. (Yirmi birinci)

⁷⁸ Kırkkılıç ve Diğerleri, **a.g.e.** s. 95

⁷⁹ Kırkkılıç ve Diğerleri, **a.g.e.** s.101

* Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra kullanılır.

I. I.

II. 2.

A. a.

B. b.

* Tarihlerin yazılışında gün, ay, ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için kullanılır. Bilindiği gibi tarihlerde ay adları yazıyla da yazılabilir. Bu durumda ay adlarının öncesinde ve sonrasında nokta kullanılmaz.

29.5.1453 29.10.1923

29 Mayıs 1453 29 Ekim 1923

* Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için kullanılır.

Tren 09.05' te kalktı.

Tören 10.30' da başlayacaktır.

* Matematikte çarpı işaretinin yerine kullanılır.

4.5 = 20

* Bibliyografik künyelerden sonra kullanılır.

Agâh Sırrı Levend, Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri, Ankara 1960.

* Üçlü gruplara ayrılarak yazılan sayı basamaklarını birbirinden ayırmak için kullanılır.

16.551.000. 22.465.660.

2.14.2. Virgülün kullanıldığı yerler

* Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.

Sessiz dereler, solgun ağaçlar,

Dillenmiş ağızlarda tutuk dili gönül (Y. K. Beyatlı)

* Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılır.

Bir varmış, bir yokmuş.

Umduk, bekledik, düşündük.

* Cümlede özel olarak vurgulanması gereken öğelerden sonra kullanılır.

Binaenaleyh, biz her vasıttadan, yalnız ve ancak, bir noktainazardan istifade ederiz.

* Cümle içinde ara sözleri, ara cümleleri ayırmak için kullanılır.

Örnek olsun diye, örnek istemez ya, söylüyorum.

* Anlama güç katmak için tekrarlanan kelimeler arasına kullanılır.

'Akşam, yine akşam, yine akşam,

Göllerde bu dem bir kamış olsam!' (Ahmet Haşim)

* Hitap için kullanılan kelimelerden sonra kullanılır.

Sayın Başkan,

Sevgili kardeşim,

Değerli arkadaşım,

* Yazışmalarda, başvuru makamından sonra kullanılır.

Türk Dili Kurumu Başkanlığına,

2.14.3. Noktalı virgülün kullanıldığı yerler

* Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur.

Erkek çocuklara Doğan, Tuğrul, Aslan, Orhan; kız çocuklara ise İnci, Çiçek, Yonca, Gönül adları verilir.

* Öğeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.

Sevinçten, heyecandan içim içime sığmıyor; bağırarak, kahkahalar atmak, ağlamak istiyorum.

* Virgülle ayrılmış örnekleri farklı örneklerden ayırmak için konur.

Türkiye, İngiltere, Azerbaycan; İstanbul, Londra, Bakü

* Kendilerinden evvelki cümleyle ilgi kuran *ancak, yalnız, fakat, lakin, çünkü, yoksa, bundan dolayı, vb.* cümle başı bağlaçlarından önce konur.

Bir millet ordusunu kaybedebilir, bağımsızlığını da kaybedebilir; fakat dilini sakladıkça o millet yaşıyor demektir.
(Nihal Atsız, Türk Ülküsü)

2.14.4. İki noktanın kullanıldığı yerler

* Kendisinden sonra örnek verilecek cümlelerin sonuna konur.

Millî Edebiyat akımının temsilcilerinden bir kısmını sıralayalım: Ömer Seyfettin, Halide Edip Adıvar, Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul, Ali Canip Yöntem

* Kendisinden sonra açıklama yapılacak cümlelerin sonuna konur.

Bu kararın istinat ettiği en kuvvetli muhakeme ve mantık şu idi: Esas, Türk milletinin haysiyetli ve şerefli bir millet olarak yaşamasıdır.

* Kütüphanecilik alanında yazar adı ile eser başlığı arasına konur.

Yakup Kadri Karaosmanoğlu: Yaban, Yahya Kemal Beyatlı: Kendi Gök Kubbeimiz

2.14.5. Üç noktanın kullanıldığı yerler

* Tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur.

Ne çare ki, çirkinliği hemencecik ve herkes tarafından görülüyordu da, bu yanı...

* Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten ötürü açıklanmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine konur.

B..., 7 Nisan

* Alıntılarda; başta, ortada ve sonda alınmayan kelime ve bölümlerin yerine konur:

Mümtaz, bu dükkâna bakarken hiç farkında olmadan Mallarme'nin musramı hatırladı: 'Meçhul bir felaketten buraya düşmüş...'

* Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun muhayyilesine bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için konur.

Gök sarı, ağaç sarı, toprak sarı...

* Ünlem ve seslenmelerde anlamı pekiştirmek için konur.

Gölgeler yaklaştılar. Bir adam kalınca kıyafetinden onu tanıdılar:

— Koca Ali... Koca Ali, be!...

* Karşılıklı konuşmalarda, yeterli olmayan, eksik bırakılan cevaplarda kullanılır.

— Kimsin?

— Ali...

— Hangi Ali?

— ...

2.14.6. Soru işaretinin kullanıldığı yerler

* Soru bildiren cümle veya sözlerin sonuna konur.

Ne zaman tükenecek bu yollar, arabacı?

* Bilinmeyen yer, tarih vb. durumlar için kullanılır.

Yunus Emre (1240?-1320) (Doğum yeri: ?)

* Bir bilginin şüpheyle karşılandığı veya kesin olmadığı durumlarda yay ayraç içinde soru işareti kullanılır.

1496 (?) yılında doğan Fuzulî...

2.14.7. Kesme işaretinin kullanıldığı yerler

* Özel adlara getirilen iyelik ve hal eklerini ayırmak için konur:

Atatürk'üm, Türkiye'm, Yunus Emre'ye, Kazım Karabekir'i, Van Gölü'ne, Ağrı Dağı'na, Çankaya Köşkü'nde, Kiralık Konak'tan, Sinekli Bakkal'dan...

* Kişi adlarından sonra kullanılan unvanlara gelen ekler kesme işaretiyle ayrılmaz.

Zeynep Hanıma, Ayhan Beyden, Enver Paşadan...

* Yabancı özel adlardan sonra getirilen çokluk ve yapım ekleri kesme işaretiyle ayrılır.

Nice'ler, Lille'li, Bordeaux'lu, Honolu'lu...

* Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için kesme işareti konur.

TBMM'nin, TDK'nin, BM'de, ABD'de...

* Sıra sayıları ekle gösterildiği zaman kesme işareti ve ek yazılır.

8'inci, 2'inci...

* Sayılara getirilen ekleri ayırmak için konur.

1919 senesi Mayısın 19'uncu günü Samsun'a çıktım. (Atatürk)

* Özel adlar için yay ayraç içinde bir açıklama yapıldığı takdirde kesme işareti yay ayraçtan sonra konur. Ancak cins adlar için yapılan açıklamalarda yay ayraçtan sonra kesme işaretine gerek yoktur.

Yakup Kadri (Karaosmanoğlu)'nu, Yunus Emre (1240?- 13209)'nin...

İmek fiili (ek fiil) in geniş zamanıyla çekimlenir ...”⁸⁰

⁸⁰ Komisyon, **İmlâ Kılavuzu**, T.D.K. Yayınları, Ankara 1996, s. 50-51-52-53-54-55-56-57-58-66

3. BÖLÜM

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi

İlköğretim okulları sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerini değerlendirilmesine yönelik bu araştırma, anket yöntemiyle yapılmıştır.

Bu çalışmada, ilköğretim okulları sekizinci sınıf öğrencilerine Millî Eğitim Türkçe Programındaki Yazılı anlatımda imlâ, noktalama ve plânlama becerilerini ölçmeye yönelik ölçme aracı vasıtasıyla sorular sorulup cevap vermeleri istenmiş ve yazılı anlatım konusu verilerek öğrencilerden konuyla ilgili yazı yazmaları istenmiştir

Bu çalışmada ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin “yazılı anlatım” becerilerinin Millî Eğitim Programındaki genel ve özel amaçlar doğrultusunda gelişip gelişmediğinin ortaya konulması için yazılı anlatım kâğıtlarındaki beceriler ile tespit edilen problemler için anket modeli kullanılmıştır.

Araştırmanın evrenini, Erzurum Merkez’den seçilen altı ilköğretim okulundan Şair Nef’î İlköğretim Okulu, Sabancı İlköğretim Okulu, Zübeyde Hanım İlköğretim Okulu, Saltukbey İlköğretim Okulu, Halit Paşa İlköğretim Okulu, Kâzım Yurdalan İlköğretim Okulundaki sekizinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Bu örneklerin grubu oluşturulurken ilköğretim okullarının bulunduğu sosyo-ekonomik etken göz önünde bulundurulmuştur.

Öğrencilerin yazılı anlatım becerileri yapılan imlâ-noktalama ve plânlama yanlışlıkları bilgisayar ortamında uzmanların görüşleri alınarak değerlendirilmiştir.

İlköğretim okulları sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerini değerlendirme amacı taşıyan bu çalışmada, araştırmacı tarafından belirlenen bir anket kullanılmıştır. Anket soruları hazırlanmadan önce ilgili kaynaklar taranmıştır. Anket yirmi yedi soru ve bir yazılı anlatım konusundan oluşmaktadır.

3.2. Evren

2005/2006 eğitim-öğretim yılında Erzurum Merkez’inden farklı sosyo-ekonomik ve farklı eğitim bölgelerinden seçilen altı ilköğretim okulunun Millî Eğitim Bakanlığına bağlı bütün resmî okullarının sekizinci sınıf öğrencileri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır.

3.3. Örneklem

Araştırmanın örneklemini, Erzurum Merkez'den seçilen Şair Nef'i İlköğretim Okulu, Sabancı İlköğretim Okulu, Zübeyde Hanım İlköğretim Okulu, Saltuk Bey İlköğretim Okulu, Halit Paşa İlköğretim Okulu, Kâzım Yurdalan İlköğretim Okulundaki sekizinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Bu araştırma, 2005/2006 eğitim- öğretim yılında Erzurum'dan seçilmiş farklı düzey ve farklı eğitim bölgelerindeki ilköğretim okullarının sekizinci sınıf öğrencileri arasında yapılmıştır.

Erzurum ilinin büyük bir şehir olması ve okul sayısının da çok olması nedeniyle araştırmaya sınırlı sayıda okul alınmıştır.

Araştırmanın objektif olabilmesi için farklı sosyoekonomik seviyede bulunan ve farklı eğitim bölgelerindeki okullar esas alınmıştır.

- * Şair Nef'i İlköğretim Okulu (Erzurum Merkez 3 No'lu Eğitim Bölgesi)
- * Sabancı İlköğretim Okulu (Erzurum Merkez 2 No'lu Eğitim Bölgesi)
- * Zübeyde Hanım İlköğretim Okulu (Erzurum Merkez 1 No'lu Eğitim Bölgesi)
- * Saltuk Bey İlköğretim Okulu (Erzurum Merkez 24 No'lu Eğitim Bölgesi)
- * Halit Paşa Okulu (Erzurum Merkez 25 No'lu Eğitim Bölgesi)
- * Kâzım Yurdalan İlköğretim Okulu (Erzurum Merkez 4 No'lu Eğitim Bölgesi)

3.4. Verilerin toplanması

Bu araştırmada, ilköğretim okulları sekizinci sınıf öğrencilerine Millî Eğitim Türkçe Programındaki Yazılı anlatımda imlâ, noktalama ve plânlama becerilerini ölçmeye yönelik ölçme aracı vasıtasıyla sorular sorulup cevap vermeleri istenmiş ve yazılı anlatım konusu verilerek öğrencilerden konuyla ilgili yazı yazmaları istenmiştir.

Araştırma, tespit edilen anket soruları ve yazılı anlatım kâğıtlarının incelenmesiyle devam etmiştir. Anket soruları ve yazılı anlatım kâğıtlarında belirtilen alt problemlerle ilgili hata oranları belirtilerek yüzdelik oranlarla gösterilmiştir. Bu uygulama için gerekli olan kaynak ve dokümanlar incelenerek ilgili ölçütler belirlenmiştir.

Ayrıca bu çalışmada, konu ile ilgili uzmanların görüşü de alınarak anket formu da uygulanmıştır.

Araştırmada, anket soruları ve yazılı anlatım kâğıtları belirlenen alt problemler doğrultusunda tek tek incelenmiştir. Elde edilen veriler uzman görüşleri alınarak bilgisayar ortamında tablolarla gösterilmiştir. Elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

Ankette incelenen değişkenlere verilen değerler aşağıda gösterilmiştir.

1. Okulunuz

Şair Nef'i İlköğretim Okulu :1 Sabancı İlköğretim Okulu :2

Zübeyde Hanım İlköğretim Okulu:3 Saltuk Bey İlköğretim Okulu: 4

Halit Paşa İlköğretim Okulu: 5 Kâzım Yurdalan İlköğretim Okulu: 6

2. Cinsiyetiniz

Kız: 0 Erkek: 1

3. Ailenizin Aylık Geliri:

380.00- 499.00 YTL : 1 500.00- 749.00 YTL: 2 750.00- 999.00 YTL:

31000.00- 1499.00 YTL: 4 1500.00- Ve Yukarısı: 5

4. Türkçe Dersinden I. Dönem Aldığınız Notunuz:

0-44: 1 45-54: 2 55-69: 3 70-84: 4 85-100: 5

5. En Çok Sevdiğiniz Ders:

Türkçe : 1

Matematik: 2

Fen Bilgis:3

Sosyal Bilgiler: 4

İngilizce:5

Resim ve Beden Eğitimi: 7

Ankette, “Doğru” cevaplara “1”, “Yanlış” cevaplara “0” puanı verilerek değerlendirilmiştir.

3.4.Verilerin Analizinde Kullanılan İstatistikler

Araştırmada verilerin analizinde χ^2 (ki-kare) analizi kullanılmıştır. Bu analizler bilgisayarda SPSS for Windows 10.00 istatistiksel analiz paket programı ile yapılmış

4. BÖLÜM

4.BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmada toplanan verilerin istatistiksel analizi sonucu elde edilen bulgular ve bu bulguların yorumlarına yer verilmiştir. Bulgular 5 farklı bağımsız değişkene göre ayrı başlıklar halinde verilmiştir. Bunlar:

1. Okullara göre bulgular
2. Cinsiyete göre bulgular
3. Gelir durumlarına göre bulgular
4. Türkçe dersi notuna göre bulgular
5. En sevdiği derse göre bulgular

4.1. Okullara Göre Bulgular

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe yazılı anlatım imlâ, noktalama ve plânlama yanlışlıkları ile ilgili bulgular aşağıda verilmiştir.

4.1.1. Sayfa düzeni ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarındaki sayfa düzeni ile ilgili bulgular Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğrenim Görülen Okullara Göre Sayfa Düzeni ile ilgili Bulgular

Okullar		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	7	22	29
	%	24,1	75,9	100
Sabancı İ.Ö.O.	N	17	9	26
	%	65,4	34,6	100
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	16	9	25
	%	64,0	36,0	100
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	12	5	17
	%	70,6	29,4	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	14	7	21
	%	66,7	33,3	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	17	7	24
	%	70,8	29,2	100,0
Toplam	N	83	59	142
	%	58,5	41,5	100,0

S.D.= 5

$\chi^2 = 18.021$

p<0.05 anlamlı

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarındaki sayfa düzeni durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 18.021 olarak $p < 0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarındaki sayfa düzeni durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Sayfa düzeni kullanmada en başarılı olan okul % 75.9 ile Şair Nefi İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 29.2 Kâzım Yurdalan İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan Türkçe kompozisyonlarda sayfa düzeni kullanmada öğrencilerin % 41.5'inin başarılı ve % 58.5'inin başarısız olduğu görülmektedir.

4.1.2. Başlık ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarına uygun başlık koyma durumları ile ilgili bulgular Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrenim Görülen Okullara Göre Başlık ile ilgili Bulgular

Okullar		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	2	27	29
	%	6,9	93,1	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	5	21	26
	%	19,2	80,8	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	4	21	25
	%	16,0	84,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	6	11	17
	%	35,3	64,7	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	5	16	21
	%	23,8	76,2	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	5	19	24
	%	20,8	79,2	100,0
Toplam	N	27	115	142
	%	19,0	81,0	100,0

S.D.= 5

$\chi^2 = 6.205$

$p > 0.05$ anlamsız

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarına uygun başlık kullanma durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 6.205 olarak $p > 0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarına uygun başlık kullanma durumlarının

farklılaşmadığını göstermektedir. Uygun başlık kullanmada en başarılı olan okul % 93.1 ile Şair Nef'i İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 64.7 ile Saltuk Bey İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan Türkçe kompozisyonlarda uygun başlık kullanmada öğrencilerin % 81'inin başarılı ve % 19'unun başarısız olduğu görülmektedir.

4.1.3. Ele alınan konunun işlenişindeki uygunluk ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarda ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk ile ilgili bulgular Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Öğrenim Görülen Okullara Göre Ele Alınan Konunun İşlenişindeki Uygunluk ile ilgili Bulgular

Okullar		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	8	21	29
	%	27,6	72,4	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	16	10	26
	%	61,5	38,5	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	17	8	25
	%	68,0	32,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	9	8	17
	%	52,9	47,1	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	13	8	21
	%	61,9	38,1	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	12	12	24
	%	50,0	50,0	100,0
Toplam	N	75	67	142
	%	52,8	47,2	100,0

S.D.= 5

$\chi^2 = 11.287$

$p < 0.05$ anlamlı

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarda ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk durumlarının farklılaşp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 11.287 olarak $p < 0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk açısından en başarılı olan okul % 72.4 ile Şair Nefi İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 32.0 ile Zübeyde Hanım İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan Türkçe kompozisyonlarda ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk durumları açısından öğrencilerin % 47.2'sinin başarılı ve % 52.8'inin başarısız olduğu görülmektedir.

4.1.4. Giriş paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarına giriş paragrafının uygunluk durumları ile ilgili bulgular Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Öğrenim Görülen Okullara Göre Giriş Paragrafının Uygunluğu ile ilgili Bulgular

Okullar		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
Şair Nef'i İ.Ö.O.	N	3	26	29
	%	10,3	89,7	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	3	23	26
	%	11,5	88,5	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	3	22	25
	%	12,0	88,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	5	12	17
	%	29,4	70,6	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	5	16	21
	%	23,8	76,2	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	-	24	24
	%	-	100,0	100,0
Toplam	N	19	123	142
	%	13,4	86,6	100,0

S.D.= 5

$\chi^2 = 9.796$

$p > 0.05$ anlamsız

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında giriş paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 9.796 olarak $p > 0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında giriş paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir. Giriş paragrafının uygunluğunda en başarılı olan okul % 100 ile Kâzım Yurdalan İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 70.6 ile Saltuk Bey İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan Türkçe kompozisyonlarda giriş paragrafının uygunluğunda öğrencilerin % 86.6'sının başarılı ve % 13.4'ünün başarısız olduğu görülmektedir.

4.1.5. Gelişme paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumları ile ilgili bulgular Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Öğrenim Görülen Okullara Göre Gelişme Paragrafının Uygunluğu ile ilgili Bulgular

Okullar		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	2	27	29
	%	6,9	93,1	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	4	22	26
	%	15,4	84,6	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	12	13	25
	%	48,0	52,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	6	11	17
	%	35,3	64,7	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	5	16	21
	%	23,8	76,2	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	6	18	24
	%	25,0	75,0	100,0
Toplam	N	35	107	142
	%	24,6	75,4	100,0

S.D.= 5

$\chi^2= 14.509$

$p<0.05$ anlamlı

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 14.509 olarak $p<0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Gelişme paragrafının uygunluğunda en başarılı olan okul % 93.1 ile Şair Nefi İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 52 ile Zübeyde Hanım İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan Türkçe kompozisyonlarda gelişme paragrafının uygunluğunda öğrencilerin % 75.4’ünün başarılı ve % 24.6’sının başarısız olduğu görülmektedir.

4.1.6. Sonuç paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarına sonuç paragrafının uygunluk durumları ile ilgili bulgular Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Öğrenim Görülen Okullara Göre Sonuç Paragrafının Uygunluğu ile ilgili Bulgular

Okullar		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	5	24	29
	%	17,2	82,8	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	11	15	26
	%	42,3	57,7	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	10	15	25
	%	40,0	60,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	9	8	17
	%	52,9	47,1	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	10	11	21
	%	47,6	52,4	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	12	12	24
	%	50,0	50,0	100,0
Toplam	N	57	85	142
	%	40,1	59,9	100,0

S.D.= 5

$\chi^2= 8.999$

$p>0.05$ anlamsız

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında sonuç paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 9.796 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında sonuç paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir. Sonuç paragrafının uygunluğunda en başarılı olan okul % 82.8 ile Şair Nefi İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 47.1 ile Saltuk Bey İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan Türkçe kompozisyonlarda sonuç paragrafının uygunluğunda öğrencilerin % 59.9’unun başarılı ve % 40.1’inin başarısız olduğu görülmektedir.

4.1.7. “De” bağlacının yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin De bağlacının yazımı ile ilgili bulgular Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Öğrenim Görülen Okullara Göre “De” Bağlacının Yazımı ile ilgili Bulgular

Okullar		Cevap		Toplam
		Yanlış	Doğru	
Şair Nef’i İ.Ö.O.	N	4	25	29
	%	13,8	86,2	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	7	19	26
	%	26,9	73,1	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	5	20	25
	%	20,0	80,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	7	10	17
	%	41,2	58,8	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	1	20	21
	%	4,8	95,2	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	6	18	24
	%	25,0	75,0	100,0
Toplam	N	30	112	142
	%	21,1	78,9	100,0

S.D.= 5

$\chi^2 = 9.172$

$p > 0.05$ anlamsız

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin De bağlacının yazımı ile ilgili durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 9.172 olarak $p > 0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin De bağlacının yazımı durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir. Sonuç olarak De bağlacının yazımında en başarılı olan okul % 95.2 ile Halit Paşa İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 58.8 ile Saltuk Bey İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan De bağlacının yazımı ile ilgili olarak öğrencilerin % 78.9’unun başarılı ve % 21.1’inin başarısız olduğu görülmektedir.

4.1.8. -De ekinin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin De ekinin yazımı ile ilgili bulgular Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Öğrenim Görülen Okullara Göre De Ekinin Yazımı ile ilgili Bulgular

Okullar		Cevap		Toplam
		Yanlış	Doğru	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	12	17	29
	%	41,4	58,6	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	13	13	26
	%	50,0	50,0	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	13	12	25
	%	52,0	48,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	11	6	17
	%	64,7	35,3	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	16	5	21
	%	76,2	23,8	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	5	19	24
	%	20,8	79,2	100,0
Toplam	N	70	72	142
	%	49,3	50,7	100,0

S.D.= 5

$\chi^2= 16.276$

$p>0.05$ anlamsız

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin De ekinin yazımı ile ilgili durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 16.276 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin De ekinin yazımı durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir. Sonuç olarak De ekinin yazımında en başarılı olan okul % 79.2 ile Kazım Yurdalan İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 23.8 ile Halit Paşa İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan De ekinin yazımı ile ilgili olarak öğrencilerin % 50.7'sinin başarılı ve % 49.3'ünün başarısız olduğu görülmektedir.

4.1.9. -Ki ekinin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Ki ekinin yazımı ile ilgili bulgular Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Öğrenim Görülen Okullara Göre -Ki Ekinin Yazımı ile ilgili Bulgular

Okullar		Cevap		Toplam
		Yanlış	Doğru	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	5	24	29
	%	17,2	82,8	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	10	16	26
	%	38,5	61,5	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	3	22	25
	%	12,0	88,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	7	10	17
	%	41,2	58,8	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	4	17	21
	%	19,0	81,0	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	6	18	24
	%	25,0	75,0	100,0
Toplam	N	35	107	142
	%	24,6	75,4	100,0

S.D.= 5

$\chi^2= 8.538$

$p>0.05$ anlamsız

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Ki ekinin yazımı ile ilgili durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 8.538 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Ki ekinin yazımı durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir. Sonuç olarak Ki ekinin yazımında en başarılı olan okul % 88 ile Zübeyde Hanım İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 58.8 ile Saltuk Bey İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan Ki ekinin yazımı ile ilgili olarak öğrencilerin % 75.4’ünün başarılı ve % 24.6’sının başarısız olduğu görülmektedir.

4.1.10. “Ki” bağlacının yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Ki bağlacının yazımı ile ilgili bulgular Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Öğrenim Görülen Okullara Göre -De Ekinin Yazımı ile ilgili Bulgular

Okullar		Cevap		Toplam
		Yanlış	Doğru	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	2	27	29
	%	6,9	93,1	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	8	18	26
	%	30,8	69,2	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	7	18	25
	%	28,0	72,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	3	14	17
	%	17,6	82,4	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	4	17	21
	%	19,0	81,0	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	16	8	24
	%	66,7	33,3	100,0
Toplam	N	40	102	142
	%	28,2	71,8	100,0

S.D.= 5

$\chi^2= 25.946$

$p<0.05$ anlamlı

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Ki bağlacının yazımı ile ilgili durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 25.946 olarak $p<0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Ki bağlacının yazımı durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Sonuç olarak Ki bağlacının yazımında en başarılı olan okul % 93.1 ile Şair Nefi İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 33.3 ile Kazım Yurdalan İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan Ki bağlacının yazımı ile ilgili olarak öğrencilerin % 50.7’sinin başarılı ve % 49.3’ünün başarısız olduğu görülmektedir.

4.1.11. Birleşik kelimelerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. Öğrenim Görülen Okullara Göre Birleşik Kelimelerin Yazımıyla ilgili Bulgular

Cinsiyet		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
Kız	N				
	%				
Erkek	N				
	%				

S.D.= 10 $\chi^2= 14.856$ p>0.05 anlamsız

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 14.856 olarak p>0.05 önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 40.8’inin “2 doğru” Cevapı, % 43’ünün “1 doğru” Cevapı, % 16.2’sinin “0 doğru” Cevapı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yarıya yakınının birleşik kelimelerin yazımını doğru bildiklerini göstermektedir.

4.1.12. İkilemlerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Öğrenim Görülen Okullara Göre İkilemlerin Yazımı ile ilgili Bulgular

Okullar		Cevap durumu		Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	6	23	29
	%	20,7	79,3	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	4	22	26
	%	15,4	84,6	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	5	20	25
	%	20,0	80,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	4	13	17
	%	23,5	76,5	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	14	7	21
	%	66,7	33,3	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	8	16	24
	%	33,3	66,7	100,0
Toplam	N	41	101	142
	%	28,9	71,1	100,0

S.D.= 5

$\chi^2= 19.282$

p<0.05 anlamlı

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 19.282 olarak p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir.

En başarılı okul öğrencilerinin % 84.6’sının “1 doğru” Cevapı olan Sabancı İ.Ö.O. ve en başarısız okul öğrencilerinin % 33.3’ünün “1 doğru” Cevapı olan Halit Paşa İ.Ö. Okuludur.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 71.1’inin “1 doğru” Cevapı, % 28.9’unun “0 doğru” Cevapı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak dörtte üçünün ikilemlerin yazımını doğru bildiklerini göstermektedir.

4.1.13. “Mı” ekinini yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 13’de verilmiştir.

Tablo 13. Öğrenim Görülen Okullara Göre “Mı” Ekinin Yazımıyla İlgili Bulgular

Okullar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	7	11	11	29
	%	24,1	37,9	37,9	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	5	16	5	26
	%	19,2	61,5	19,2	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	6	15	4	25
	%	24,0	60,0	16,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	4	10	3	17
	%	23,5	58,8	17,6	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	10	7	4	21
	%	47,6	33,3	19,0	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	7	14	3	24
	%	29,2	58,3	12,5	100,0
Toplam	N	39	73	30	142
	%	27,5	51,4	21,1	100,0

S.D.= 10

$\chi^2 = 12.955$

$p > 0.05$ anlamsız

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin “mı” ekinin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 12.955 olarak $p > 0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin “mı” ekinin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin “mı” ekinin yazımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 21.1’inin “2 doğru” Cevapı, % 51.4’ünün “1 doğru” Cevapı, % 27.5’inin “0 doğru” Cevapı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak beşte biri “mı” soru ekinin yazımını doğru bildiklerini göstermektedir.

4.1.14. Sayıların yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin sayıların yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 14’de verilmiştir.

Tablo 14. Öğrenim Görülen Okullara Göre Sayıların Yazımıyla İlgili Bulgular

Okullar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	4	7	18	29
	%	13,8	24,1	62,1	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	1	12	13	26
	%	3,8	46,2	50,0	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	3	13	9	25
	%	12,0	52,0	36,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	4	5	8	17
	%	23,5	29,4	47,1	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	4	10	7	21
	%	19,0	47,6	33,3	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	6	11	7	24
	%	25,0	45,8	29,2	100,0
Toplam	N	22	58	62	142
	%	15,5	40,8	43,7	100,0

S.D.= 10

$\chi^2 = 13.195$

$p > 0.05$ anlamsız

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin sayıların yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 13.195 olarak $p > 0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin sayıların yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin sayıların yazımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 43.7’sinin “2 doğru” Cevapı, % 40.8’inin “1 doğru” Cevapı, % 15.5’inin “0 doğru” Cevapı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yarıya yakının sayıların yazımını doğru bildiklerini göstermektedir.

4.1.15. Tarihlerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin tarihlerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 15’de verilmiştir.

Tablo 15. Öğrenim Görülen Okullara Göre Tarihlerin Yazımıyla ilgili Bulgular

Okullar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	5	10	14	29
	%	17,2	34,5	48,3	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	4	14	8	26
	%	15,4	53,8	30,8	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	11	11	3	25
	%	44,0	44,0	12,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	3	11	3	17
	%	17,6	64,7	17,6	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	4	10	7	21
	%	19,0	47,6	33,3	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	7	11	6	24
	%	29,2	45,8	25,0	100,0
Toplam	N	34	67	41	142
	%	23,9	47,2	28,9	100,0

S.D.= 10

$\chi^2 = 16.001$

$p > 0.05$ anlamsız

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin tarihlerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 16.001 olarak $p > 0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin tarihlerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin tarihlerin yazımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 28.9’unun “2 doğru” Cevapı, % 47.2’sinin “1 doğru” Cevapı, % 23.9’unun “0 doğru” Cevapı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak dörtte birinin tarihlerin yazımını doğru bildiklerini göstermektedir.

4.1.16. Nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16. Öğrenim Görülen Okullara Göre Nokta İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Okullar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	-	5	24	29
	%	-	17,2	82,8	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	-	5	21	26
	%	-	19,2	80,8	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	-	6	19	25
	%	-	24,0	76,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	1	3	13	17
	%	5,9	17,6	76,5	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	-	6	15	21
	%	-	28,6	71,4	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	2	6	16	24
	%	8,3	25,0	66,7	100,0
Toplam	N	3	31	108	142
	%	2,1	21,8	76,1	100,0

S.D.= 10

$\chi^2 = 9.356$

$p > 0.05$ anlamsız

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 9.356 olarak $p > 0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 76.1’inin “2 doğru” Cevapı, % 21.8’inin “1 doğru” Cevapı, % 2.1’inin “0 doğru” Cevapı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak dörtte üçünün nokta işaretinin kullanımını doğru bildiklerini göstermektedir.

4.1.17. Virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17. Öğrenim Görülen Okullara Göre Virgül İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Okullar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	5	15	9	29
	%	17,2	51,7	31,0	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	9	14	3	26
	%	34,6	53,8	11,5	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	6	16	3	25
	%	24,0	64,0	12,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	10	5	2	17
	%	58,8	29,4	11,8	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	8	11	2	21
	%	38,1	52,4	9,5	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	6	11	7	24
	%	25,0	45,8	29,2	100,0
Toplam	N	44	72	26	142
	%	31,0	50,7	18,3	100,0

S.D.= 10

$\chi^2 = 16.303$

$p > 0.05$ anlamsız

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 16.303 olarak $p > 0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 18.3’ünün “2 doğru” Cevabı, % 50.7’sinin “1 doğru” Cevabı, % 31’inin “0 doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak dörtte birden de azının virgül işaretinin kullanımını doğru bildiklerini göstermektedir.

4.1.18. Noktalı Virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin noktalı virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18. Öğrenim Görülen Okullara Göre Noktalı Virgül İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Okullar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	1	16	12	29
	%	3,4	55,2	41,4	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	4	9	13	26
	%	15,4	34,6	50,0	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	3	15	7	25
	%	12,0	60,0	28,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	2	7	8	17
	%	11,8	41,2	47,1	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	9	8	4	21
	%	42,9	38,1	19,0	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	5	10	9	24
	%	20,8	41,7	37,5	100,0
Toplam	N	24	65	53	142
	%	16,9	45,8	37,3	100,0

S.D.= 10

$\chi^2 = 19.302$

p<0.05 anlamlı

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin noktalı virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 19.302 olarak p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin noktalı virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir.

En başarılı okul öğrencilerinin % 96.6’sının doğru Cevabı olan Sair Nefi İ.Ö.O. ve en başarısız okul öğrencilerinin % 57.1’inin doğru Cevabı olan Halit Paşa İ.Ö. Okuludur.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin noktalı virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 37,3’ünün “2 doğru” Cevabı, % 45,8’sinin “1 doğru” Cevabı, % 16,9’unun “0 doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak üçte birinin noktalı virgül işaretinin kullanımını doğru bildiklerini göstermektedir.

4.1.19. İki Nokta İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorum

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin iki nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19. Öğrenim Görülen Okullara Göre İki Nokta İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular

Okullar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	-	13	16	29
	%	-	44,8	55,2	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	2	6	18	26
	%	7,7	23,1	69,2	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	1	14	10	25
	%	4,0	56,0	40,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	2	9	6	17
	%	11,8	52,9	35,3	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	1	9	11	21
	%	4,8	42,9	52,4	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	2	8	14	24
	%	8,3	33,3	58,3	100,0
Toplam	N	8	59	75	142
	%	5,6	41,5	52,8	100,0

S.D.= 10

$\chi^2 = 11.079$

$p > 0.05$ anlamsız

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin iki nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 11.079 olarak $p > 0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin iki nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin iki nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 52.8’inin “2 doğru” Cevabı, % 41.5’inin “1 doğru” Cevabı, % 5.6’sının “0 doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak yarısının iki nokta işaretinin kullanımını doğru bildiklerini göstermektedir.

4.1.20. Üç Nokta İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorum

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin üç nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20. Öğrenim Görülen Okullara Göre Üç Nokta İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular

Okullar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	11	10	8	29
	%	37,9	34,5	27,6	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	5	14	7	26
	%	19,2	53,8	26,9	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	8	12	5	25
	%	32,0	48,0	20,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	5	11	1	17
	%	29,4	64,7	5,9	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	3	11	7	21
	%	14,3	52,4	33,3	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	6	10	8	24
	%	25,0	41,7	33,3	100,0
Toplam	N	38	68	36	142
	%	26,8	47,9	25,4	100,0

S.D.= 10

$\chi^2 = 10.058$

$p > 0.05$ anlamsız

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin üç nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 10.058 olarak $p > 0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin üç nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin üç nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 25.4’ünün “2 doğru” Cevabı, % 47.9’unun “1 doğru” Cevabı, % 26.8’inin “0 doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak dörtte birinin üç nokta işaretinin kullanımını doğru bildiklerini göstermektedir.

4.1.21. Soru işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin soru işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 21’de verilmiştir.

Tablo 21. Öğrenim Görülen Okullara Göre Soru İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Okullar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	6	13	10	29
	%	20,7	44,8	34,5	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	7	16	3	26
	%	26,9	61,5	11,5	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	9	12	4	25
	%	36,0	48,0	16,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	3	12	2	17
	%	17,6	70,6	11,8	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	6	11	4	21
	%	28,6	52,4	19,0	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	8	10	6	24
	%	33,3	41,7	25,0	100,0
Toplam	N	39	74	29	142
	%	27,5	52,1	20,4	100,0

S.D.= 10

$\chi^2 = 9.435$

$p > 0.05$ anlamsız

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin soru işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 9.435 olarak $p > 0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin soru işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin soru işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 20,4’ünün “2 doğru” Cevabı, % 52,1’inin “1 doğru” Cevabı, % 27,5’inin “0 doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak dörtte birden azının soru işaretinin kullanımını doğru bildiklerini göstermektedir.

4.1.22. Kesme işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin kesme işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 22’de verilmiştir.

Tablo 22. Öğrenim Görülen Okullara Göre Kesme İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Okullar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
Şair Nefi İ.Ö.O.	N	6	14	9	29
	%	20,7	48,3	31,0	100,0
Sabancı İ.Ö.O.	N	5	18	3	26
	%	19,2	69,2	11,5	100,0
Zübeyde Hanım İ.Ö.O.	N	2	15	8	25
	%	8,0	60,0	32,0	100,0
Saltuk Bey İ.Ö.O.	N	2	11	4	17
	%	11,8	64,7	23,5	100,0
Halit Paşa İ.Ö.O.	N	4	8	9	21
	%	19,0	38,1	42,9	100,0
Kâzım Yurdalan İ.Ö.O.	N	3	17	4	24
	%	12,5	70,8	16,7	100,0
Toplam	N	22	83	37	142
	%	15,5	58,5	26,1	100,0

S.D.= 10

$\chi^2 = 11.228$

$p > 0.05$ anlamsız

Öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin kesme işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 11.228 olarak $p > 0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin kesme işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin kesme işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 26,1’inin “2 doğru” Cevabı, % 58,5’inin “1 doğru” Cevabı, % 15,5’inin “0 doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak dörtte birinin kesme işaretinin kullanımını doğru bildiklerini göstermektedir.

4.2. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Bulgular

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe yazılı anlatım imlâ, noktalama ve plânlama yanlışlıkları ile ilgili bulgular aşağıda verilmiştir.

4.2.1. Sayfa düzeni ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarındaki sayfa düzeni ile ilgili bulgular Tablo 23’de verilmiştir.

Tablo 23. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Sayfa Düzeni ile ilgili Bulgular

Cinsiyet		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
Kız	N	45	32	77
	%	58,4	41,6	100,0
Erkek	N	38	27	65
	%	58,5	41,5	100,0
Toplam	N	83	59	142
	%	58,5	41,5	100,0

S.D.= 1

$\chi^2=0.00$

$p>0.05$ anlamsız

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarındaki sayfa düzeni durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 0.00 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarındaki sayfa düzeni durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.2.2. Başlık ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarına uygun başlık koyma durumları ile ilgili bulgular Tablo 24’de verilmiştir.

Tablo 24. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Başlık ile ilgili Bulgular

Cinsiyet		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
Kız	N	10	67	77
	%	13,0	87,0	100,0
Erkek	N	17	48	65
	%	26,2	73,8	100,0
Toplam	N	27	115	142
	%	19,0	81,0	100,0

S.D.= 1

$\chi^2=3.968$

$p<0.05$ anlamlı

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarına uygun başlık kullanma durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 3.968 olarak $p<0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarına uygun başlık kullanma durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Uygun başlık kullanmada kız öğrencilerin % 87'si başarılı olurken erkek öğrencilerin % 73.8'i başarılı olmuştur. Sonuçta kız öğrenciler erkek öğrencilere göre uygun başlık kullanmada daha başarılı olmuşlardır.

4.2.3. Ele alınan konunun işlenişindeki uygunluk ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarda ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk ile ilgili bulgular Tablo 25'de verilmiştir.

Tablo 25. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Ele Alınan Konunun İşlenişindeki Uygunluk ile ilgili Bulgular

Cinsiyet		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
Kız	N	33	44	77
	%	42,9	57,1	100,0
Erkek	N	42	23	65
	%	64,6	35,4	100,0
Toplam	N	75	67	142
	%	52,8	47,2	100,0

S.D.= 1 $\chi^2=6.696$ $p<0.05$ anlamlı

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarda ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 6.696 olarak $p<0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarında ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Konunun işlenişinde uygunluk açısından kız öğrencilerin % 57.1'i başarılı olurken erkek öğrencilerin % 35.4'ü başarılı olmuştur. Sonuçta kız öğrenciler erkek öğrencilere göre konunun işlenişine uygunluk açısından daha başarılı olmuşlardır.

4.2.4. Giriş paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarına giriş paragrafının uygunluk durumları ile ilgili bulgular Tablo 26'da verilmiştir.

Tablo 26. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Giriş Paragrafının Uygunluğu ile ilgili Bulgular

Cinsiyet		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
Kız	N	7	70	77
	%	9,1	90,9	100,0
Erkek	N	12	53	65
	%	18,5	81,5	100,0
Toplam	N	19	123	142
	%	13,4	86,6	100,0

S.D.= 1 $\chi^2=2.670$ p>0.05 anlamsız

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarında giriş paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 2.670 olarak p>0.05 önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarında giriş paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.2.5. Gelişme Paragrafının Uygunluğu ile ilgili Bulgular ve Yorum

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumları ile ilgili bulgular Tablo 27'de verilmiştir.

Tablo 27. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Gelişme Paragrafının Uygunluğu ile ilgili Bulgular

Cinsiyet		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
Kız	N	11	66	77
	%	14,3	85,7	100,0
Erkek	N	24	41	65
	%	36,9	63,1	100,0
Toplam	N	35	107	142
	%	24,6	75,4	100,0

S.D.= 1

 $\chi^2=9.725$

p<0.05 anlamlı

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 9.725 olarak p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Gelişme paragrafının uygunluğu açısından kız öğrencilerin % 85,7'si başarılı olurken erkek öğrencilerin % 63,1'i başarılı olmuştur. Sonuçta kız öğrenciler erkek öğrencilere göre gelişme paragrafının uygunluğu açısından daha başarılı olmuşlardır.

4.2.6. Sonuç paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarına sonuç paragrafının uygunluk durumları ile ilgili bulgular Tablo 28'de verilmiştir.

Tablo 28. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Sonuç Paragrafının Uygunluğu ile ilgili Bulgular

Cinsiyet		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
Kız	N	24	53	77
	%	31,2	68,8	100,0
Erkek	N	33	32	65
	%	50,8	49,2	100,0
Toplam	N	57	85	142
	%	40,1	59,9	100,0

S.D.= 1

 $\chi^2=5.635$

p<0.05 anlamlı

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarında sonuç paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 5.635 olarak p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarında sonuç paragrafının uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Sonuç paragrafının uygunluğu açısından kız öğrencilerin % 68,8'i başarılı olurken erkek öğrencilerin % 49,2'si başarılı olmuştur. Sonuçta kız öğrenciler erkek öğrencilere göre sonuç paragrafının uygunluğu açısından daha başarılı olmuşlardır.

4.2.7. “De” bağlacının yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre De bağlacının yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 29’da verilmiştir.

Tablo 29. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre De Bağlacının Yazımıyla ile ilgili Bulgular

Cinsiyet		Cevap durumu		Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	
Kız	N	13	64	77
	%	16,9	83,1	100,0
Erkek	N	17	48	65
	%	26,2	73,8	100,0
Toplam	N	30	112	142
	%	21,1	78,9	100,0

S.D.= 2

$\chi^2=1.818$

p>0.05 anlamsız

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre De bağlacının yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 1.818 olarak p>0.05 önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre sekizinci sınıf öğrencilerinin “De” bağlacının yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.2.8. -De ekinin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre -De ekinin yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 30’da verilmiştir.

Tablo 30. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre De Ekinin Yazımıyla ile ilgili Bulgular

Cinsiyet		Cevap durumu		Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	
Kız	N	34	43	77
	%	44,2	55,8	100,0
Erkek	N	36	29	65
	%	55,4	44,6	100,0
Toplam	N	70	72	142
	%	49,3	50,7	100,0

S.D.= 2

$\chi^2=1.778$

p>0.05 anlamsız

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre De bağlacının yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 1.778 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre sekizinci sınıf öğrencilerinin De bağlacının yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.2.9. -Ki ekinin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Ki ekinin yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 31’de verilmiştir.

Tablo 31. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Ki Ekinin Yazımıyla İlgili Bulgular

Cinsiyet		Cevap durumu		Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	
Kız	N	20	57	77
	%	26,0	74,0	100,0
Erkek	N	15	50	65
	%	23,1	76,9	100,0
Toplam	N	35	107	142
	%	24,6	75,4	100,0

S.D.= 2

$\chi^2=0.159$

$p>0.05$ anlamsız

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Ki ekinin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 0.159 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre sekizinci sınıf öğrencilerinin -Ki ekinin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.2.10. “Ki” bağlacının yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre “Ki” bağlacının yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 32’de verilmiştir.

Tablo 32. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre “Ki” Bağlacının Yazımıyla ilgili Bulgular

Cinsiyet		Cevap durumu		Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	
Kız	N	17	60	77
	%	22,1	77,9	100,0
Erkek	N	23	42	65
	%	35,4	64,6	100,0
Toplam	N	40	102	142
	%	28,2	71,8	100,0

S.D.= 2

$\chi^2=3.084$

$p>0.05$ anlamsız

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Ki bağlacının yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 3.084 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre sekizinci sınıf öğrencilerinin “Ki” bağlacının yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.2.11. Birleşik kelimelerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 33’de verilmiştir.

Tablo 33. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Birleşik Kelimelerin Yazımıyla ilgili Bulgular

Cinsiyet		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
Kız	N	7	33	37	77
	%	9,1	42,9	48,1	100,0
Erkek	N	16	28	21	65
	%	24,6	43,1	32,3	100,0
Toplam	N	23	61	58	142
	%	16,2	43,0	40,8	100,0

S.D.= 2

$\chi^2=7.384$

$p<0.05$ anlamlı

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 7.384 olarak $p<0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir.

Tablodan birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi açısından kız öğrencilerin % 48.1'inin "2 doğru" Cevabı, % 42'sinin "1 doğru" Cevabı, % 9.1'inin "0 doğru" Cevabı olduğu, erkek öğrencilerin ise % 32.3'ünün "2 doğru" Cevabı, % 43.1'inin "1 doğru" Cevabı, % 24.6'sının "0 doğru" Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre birleşik kelimelerin yazımını daha doğru bildiklerini göstermektedir.

4.2.12. İkilemelerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 34'de verilmiştir.

Tablo 34. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre İkilemelerin Yazımı ile ilgili Bulgular

Cinsiyet		Cevap durumu		Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	
Kız	N	16	61	77
	%	20,8	79,2	100,0
Erkek	N	25	40	65
	%	38,5	61,5	100,0
Toplam	N	41	101	142
	%	28,9	71,1	100,0

S.D.= 1

$\chi^2=5.366$

$p<0.05$ anlamlı

Sekizinci sınıf öğrencilerin cinsiyetlerine göre ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 5.366 olarak $p<0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir.

Tablodan ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi açısından kız öğrencilerin % 79.2'sinin "1 doğru" Cevabı, % 20.8'unun "0 doğru" Cevabı olduğu, erkek öğrencilerin % 61.5'inin "1 doğru" Cevabı, % 38.5'inin "0 doğru" Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre ikilemelerin yazımını daha doğru bildiklerini göstermektedir.

4.2.13. “Mi” ekinini yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre “Mı” ekinin yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 35’de verilmiştir.

Tablo 35. Öğrencilerin cinsiyetlerine Göre “Mı” Ekinin Yazımıyla ilgili Bulgular

Cinsiyet		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
Kız	N	22	39	16	77
	%	28,6	50,6	20,8	100,0
Erkek	N	17	34	14	65
	%	26,2	52,3	21,5	100,0
Toplam	N	39	73	30	142
	%	27,5	51,4	21,1	100,0

S.D.= 2 $\chi^2=0.135$ p>0.05 anlamsız

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre “mı” ekinin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 0.135 olarak p>0.05 önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Öğrencilerin cinsiyetlerine göre sekizinci sınıf öğrencilerinin “mı” ekinin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.2.14. Sayıların yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre sayıların yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 36’da verilmiştir.

Tablo 36. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Sayıların Yazımıyla ilgili Bulgular

Cinsiyet		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
Kız	N	10	28	39	77
	%	13,0	36,4	50,6	100,0
Erkek	N	12	30	23	65
	%	18,5	46,2	35,4	100,0
Toplam	N	22	58	62	142
	%	15,5	40,8	43,7	100,0

S.D.= 2 $\chi^2=3.390$ p>0.05 anlamsız

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre sayıların yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 3.390 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre sayıların yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.2.15. Tarihlerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre tarihlerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 37’de verilmiştir.

Tablo 37. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Tarihlerin Yazımıyla ilgili Bulgular

Cinsiyet		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
Kız	N	18	39	20	77
	%	23,4	50,6	26,0	100,0
Erkek	N	16	28	21	65
	%	24,6	43,1	32,3	100,0
Toplam	N	34	67	41	142
	%	23,9	47,2	28,9	100,0

S.D.= 2

$\chi^2=0.941$

$p>0.05$ anlamsız

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre tarihlerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 0.941 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre tarihlerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.2.16. Nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 38’de verilmiştir.

Tablo 38. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Nokta İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Cinsiyet		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
Kız	N	-	13	64	77
	%	-	16,9	83,1	100,0
Erkek	N	3	18	44	65
	%	4,6	27,7	67,7	100,0
Toplam	N	3	31	108	142
	%	2,1	21,8	76,1	100,0

S.D.= 2

$\chi^2=6.543$

$p<0.05$ anlamlı

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 6.543 olarak $p<0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir.

Tablodan kız öğrencilerin % 83.1’inin “2 doğru” Cevabı, % 16.9’unun “1 doğru” Cevabı olduğu, erkek ise öğrencilerin % 67.7’sinin “2 doğru” Cevabı, % 27.7’sinin “1 doğru” Cevabı ve % 4.6’sının “0 doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre nokta işaretinin kullanımını daha doğru bildiklerini göstermektedir.

4.2.17. Virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 39’da verilmiştir.

Tablo 39. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Virgül İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Cinsiyet		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
Kız	N	25	40	12	77
	%	32,5	51,9	15,6	100,0
Erkek	N	19	32	14	65
	%	29,2	49,2	21,5	100,0
Toplam	N	44	72	26	142
	%	31,0	50,7	18,3	100,0

S.D.= 2

$\chi^2=0.853$

$p>0.05$ anlamsız

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 0.853 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.2.18.Noktalı virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre noktalı virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 40’da verilmiştir.

Tablo 40. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Noktalı Virgül İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Cinsiyet		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru cevap	
Kız	N	12	36	29	77
	%	15,6	46,8	37,7	100,0
Erkek	N	12	29	24	65
	%	18,5	44,6	36,9	100,0
Toplam	N	24	65	53	142
	%	16,9	45,8	37,3	100,0

S.D.= 2

 $\chi^2=0.213$

p>0.05 anlamsız

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre noktalı virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 0.213 olarak p>0.05 önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre noktalı virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.2.19. İki nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre iki nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 41’de verilmiştir.

Tablo 41. Öğrencilerin cinsiyetlerine Göre İki Nokta İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Cinsiyet		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
Kız	N	4	30	43	77
	%	5,2	39,0	55,8	100,0
Erkek	N	4	29	32	65
	%	6,2	44,6	49,2	100,0
Toplam	N	8	59	75	142
	%	5,6	41,5	52,8	100,0

S.D.= 2

 $\chi^2=0.621$

p>0.05 anlamsız

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre iki nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 0.621 olarak p>0.05 önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre iki nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.2.20. Üç nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre üç nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 42’de verilmiştir.

Tablo 42. Öğrencilerin cinsiyetlerine Göre Üç Nokta İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Cinsiyet		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
Kız	N	22	37	18	77
	%	28,6	48,1	23,4	100,0
Erkek	N	16	31	18	65
	%	24,6	47,7	27,7	100,0
Toplam	N	38	68	36	142
	%	26,8	47,9	25,4	100,0

S.D.= 2

$\chi^2=0.466$

$p>0.05$ anlamsız

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre üç nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 0.466 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre üç nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.2.21. Soru işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre soru işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 43’de verilmiştir.

Tablo 43. Öğrencilerin cinsiyetlerine Göre Soru İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Cinsiyet		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
Kız	N	21	47	9	77
	%	27,3	61,0	11,7	100,0
Erkek	N	18	27	20	65
	%	27,7	41,5	30,8	100,0
Toplam	N	39	74	29	142
	%	27,5	52,1	20,4	100,0

S.D.= 2

 $\chi^2=8.858$

p<0.05 anlamlı

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre soru işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 8.858 olarak p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre soru işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir.

Tablodan soru işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi açısından kız öğrencilerin % 11.7'sinin "2 doğru" Cevabı, % 61'inin "1 doğru" Cevabı, % 27.3'inin "0 doğru" Cevabı olduğu, erkek öğrencilerin ise % 30.8'inin "2 doğru" Cevabı, % 41.5'inin "1 doğru" Cevabı, % 27.7'sinin "0 doğru" Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre soru işaretinin kullanımını daha doğru bildiklerini göstermektedir.

4.2.22. Kesme işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre kesme işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 44'de verilmiştir.

Tablo 44. Öğrencilerin cinsiyetlerine Göre Kesme İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Cinsiyet		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
Kız	N	8	47	22	77
	%	10,4	61,0	28,6	100,0
Erkek	N	14	36	15	65
	%	21,5	55,4	23,1	100,0
Toplam	N	22	83	37	142
	%	15,5	58,5	26,1	100,0

S.D.= 2

 $\chi^2=3.429$

p>0.05 anlamsız

Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre kesme işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 3.429 olarak p>0.05 önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre kesme işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumlarına Göre Bulgular

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe yazılı anlatım imlâ, noktalama ve plânlama yanlışlıkları ile ilgili bulgular aşağıda verilmiştir.

4.3.1. Sayfa düzeni ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarındaki sayfa düzeni ile ilgili bulgular Tablo 45’de verilmiştir.

Tablo 45. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Sayfa Düzeni İle İlgili Bulgular

Gelir durumu		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
380.00- 499.00 YTL	N	27	13	40
	%	67,5	32,5	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	16	7	23
	%	69,6	30,4	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	16	16	32
	%	50,0	50,0	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	6	9	15
	%	40,0	60,0	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	18	14	32
	%	56,3	43,8	100,0
Toplam	N	83	59	142
	%	58,5	41,5	100,0

S.D.= 4

$\chi^2 = 5.626$

p>0.05 anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarındaki sayfa düzeni durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 5.626 olarak p>0.05 önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarındaki sayfa düzeni durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3.2. Başlık ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarına uygun başlık koyma durumları ile ilgili bulgular Tablo 46'da verilmiştir.

Tablo 46. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Başlık ile ilgili Bulgular

Gelir durumu		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
380.00- 499.00 YTL	N	10	30	40
	%	25,0	75,0	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	5	18	23
	%	21,7	78,3	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	6	26	32
	%	18,8	81,3	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	-	15	15
	%	-	100,0	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	6	26	32
	%	18,8	81,3	100,0
Toplam	N	27	115	142
	%	19,0	81,0	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=4.566$

$p>0.05$ anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarına uygun başlık kullanma durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 4.566 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarına uygun başlık kullanma durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3.3. Ele alınan konunun işlenişindeki uygunluk ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarda ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk ile ilgili bulgular Tablo 47’de verilmiştir.

Tablo 47. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Ele Alınan Konunun İşlenişindeki Uygunluk ile ilgili Bulgular

Gelir durumu		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
380.00- 499.00 YTL	N	26	14	40
	%	65,0	35,0	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	8	15	23
	%	34,8	65,2	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	18	14	32
	%	56,3	43,8	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	7	8	15
	%	46,7	53,3	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	16	16	32
	%	50,0	50,0	100,0
Toplam	N	75	67	142
	%	52,8	47,2	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=5.865$

$p>0.05$ anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarda ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 5.865 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarında ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3.4. Giriş paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarına giriş paragrafının uygunluk durumları ile ilgili bulgular Tablo 48’de verilmiştir.

Tablo 48. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Giriş Paragrafının Uygunluğu ile ilgili Bulgular

Gelir durumu		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
380.00- 499.00 YTL	N	5	35	40
	%	12,5	87,5	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	4	19	23
	%	17,4	82,6	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	4	28	32
	%	12,5	87,5	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	2	13	15
	%	13,3	86,7	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	4	28	32
	%	12,5	87,5	100,0
Toplam	N	19	123	142
	%	13,4	86,6	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=0.389$

p>0.05 anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarında giriş paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 0.389 olarak p>0.05 önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarında giriş paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3.5. Gelişme paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumları ile ilgili bulgular Tablo 49'da verilmiştir.

Tablo 49. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Gelişme Paragrafının Uygunluğu ile ilgili Bulgular

Gelir durumu		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
380.00- 499.00 YTL	N	16	24	40
	%	40,0	60,0	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	6	17	23
	%	26,1	73,9	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	7	25	32
	%	21,9	78,1	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	1	14	15
	%	6,7	93,3	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	5	27	32
	%	15,6	84,4	100,0
Toplam	N	35	107	142
	%	24,6	75,4	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=9.248$

$p>0.05$ anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 9.248 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3.6. Sonuç paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarına sonuç paragrafının uygunluk durumları ile ilgili bulgular Tablo 50’de verilmiştir.

Tablo 50. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Sonuç Paragrafının Uygunluğu ile ilgili Bulgular

Gelir durumu		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
380.00- 499.00 YTL	N	21	19	40
	%	52,5	47,5	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	8	15	23
	%	34,8	65,2	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	11	21	32
	%	34,4	65,6	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	4	11	15
	%	26,7	73,3	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	13	19	32
	%	40,6	59,4	100,0
Toplam	N	57	85	142
	%	40,1	59,9	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=4.397$

$p>0.05$ anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarında sonuç paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 4.397 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarında sonuç paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3.7. “De” bağlacının yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre De bağlacının yazımı ile ilgili bulgular Tablo 51’de verilmiştir.

Tablo 51. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre De Bağlacının Yazımı ile ilgili Bulgular

Gelir durumu		Cevap		Toplam
		Yanlış	Doğru	
380.00- 499.00 YTL	N	6	34	40
	%	15,0	85,0	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	10	13	23
	%	43,5	56,5	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	6	26	32
	%	18,8	81,3	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	3	12	15
	%	20,0	80,0	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	5	27	32
	%	15,6	84,4	100,0
Toplam	N	30	112	142
	%	21,1	78,9	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=8.498$

$p>0.05$ anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre De bağlacının yazımı ile ilgili durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 8.498 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre “De” bağlacının yazımı durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3.8.-De ekinin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre -De ekinin yazımı ile ilgili bulgular Tablo 52'de verilmiştir.

Tablo 52. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre De Ekinin Yazımı ile ilgili Bulgular

Gelir durumu		Cevap		Toplam
		Yanlış	Doğru	
380.00- 499.00 YTL	N	21	19	40
	%	52,5	47,5	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	11	12	23
	%	47,8	52,2	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	14	18	32
	%	43,8	56,3	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	5	10	15
	%	33,3	66,7	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	19	13	32
	%	59,4	40,6	100,0
Toplam	N	70	72	142
	%	49,3	50,7	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=3.408$

$p>0.05$ anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre De ekinin yazımı ile ilgili durumlarının farklılaşp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 16.276 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre -De ekinin yazımı durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3.9. -Ki ekinin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Ki ekinin yazımı ile ilgili bulgular Tablo 53'de verilmiştir.

Tablo 53. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Ki Ekinin Yazımı ile ilgili Bulgular

Gelir durumu		Cevap		Toplam
		Yanlış	Doğru	
380.00- 499.00 YTL	N	12	28	40
	%	30,0	70,0	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	4	19	23
	%	17,4	82,6	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	8	24	32
	%	25,0	75,0	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	4	11	15
	%	26,7	73,3	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	7	25	32
	%	21,9	78,1	100,0
Toplam	N	35	107	142
	%	24,6	75,4	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=1.437$

$p>0.05$ anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Ki ekinin yazımı ile ilgili durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 1.437 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Ki ekinin yazımı durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3.10. “Ki” bağlacının yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Ki bağlacının yazımı ile ilgili bulgular Tablo 54’de verilmiştir.

Tablo 54. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre De Ekinin Yazımı ile ilgili Bulgular

Gelir durumu		Cevap		Toplam
		Yanlış	Doğru	
380.00- 499.00 YTL	N	18	22	40
	%	45,0	55,0	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	8	15	23
	%	34,8	65,2	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	5	27	32
	%	15,6	84,4	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	3	12	15
	%	20,0	80,0	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	6	26	32
	%	18,8	81,3	100,0
Toplam	N	40	102	142
	%	28,2	71,8	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=10.484$

p<0.05 anlamlı

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Ki bağlacının yazımı ile ilgili durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 10.484 olarak p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Ki bağlacının yazımı durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Sonuç olarak ailesinin gelir düzeyi yüksek olan öğrenciler Ki bağlacının yazımında daha başarılı iken ailesinin gelir düzeyi düşük olan öğrenciler ise daha az başarılı olduğu tablodan görülmektedir.

4.3.11. Birleşik kelimelerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 55’de verilmiştir.

Tablo 55. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Birleşik Kelimelerin Yazımıyla ilgili Bulgular

Gelir durumu		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
380.00- 499.00 YTL	N	7	23	10	40
	%	17,5	57,5	25,0	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	5	9	9	23
	%	21,7	39,1	39,1	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	5	10	17	32
	%	15,6	31,3	53,1	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	2	4	9	15
	%	13,3	26,7	60,0	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	4	15	13	32
	%	12,5	46,9	40,6	100,0
Toplam	N	23	61	58	142
	%	16,2	43,0	40,8	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=9.945$

p>0.05 anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 9.945 olarak p>0.05 önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3.12. İkillemelerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 56'da verilmiştir.

Tablo 56. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre İkillemelerin Yazımı ile ilgili Bulgular

Gelir durumu		Cevap durumu		Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	
380.00- 499.00 YTL	N	16	24	40
	%	40,0	60,0	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	12	11	23
	%	52,2	47,8	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	4	28	32
	%	12,5	87,5	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	2	13	15
	%	13,3	86,7	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	7	25	32
	%	21,9	78,1	100,0
Toplam	N	41	101	142
	%	28,9	71,1	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=15.196$

p<0.05 anlamlı

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 15.196 olarak p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir.

Ailelerin gelir düzeyi arttıkça sekizinci sınıf öğrencilerinin ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının arttığı tablodan anlaşılmaktadır.

4.3.13. “Mi” ekinini yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 57’de verilmiştir.

Tablo 57. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre “Mi” Ekinin Yazımıyla ilgili Bulgular

Gelir durumu		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
380.00- 499.00 YTL	N	16	21	3	40
	%	40,0	52,5	7,5	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	7	10	6	23
	%	30,4	43,5	26,1	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	7	15	10	32
	%	21,9	46,9	31,3	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	3	8	4	15
	%	20,0	53,3	26,7	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	6	19	7	32
	%	18,8	59,4	21,9	100,0
Toplam	N	39	73	30	142
	%	27,5	51,4	21,1	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=10.302$

p>0.05 anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin “mı” ekinin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 10.302 olarak p>0.05 önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin “mi” ekinin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3.14. Sayıların yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin sayıların yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 58’de verilmiştir.

Tablo 58. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Sayıların Yazımıyla ilgili Bulgular

Gelir durumu		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
380.00- 499.00 YTL	N	7	22	11	40
	%	17,5	55,0	27,5	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	4	9	10	23
	%	17,4	39,1	43,5	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	6	11	15	32
	%	18,8	34,4	46,9	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	1	5	9	15
	%	6,7	33,3	60,0	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	4	11	17	32
	%	12,5	34,4	53,1	100,0
Toplam	N	22	58	62	142
	%	15,5	40,8	43,7	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=8.200$

$p>0.05$ anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin sayıların yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 8.200 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin sayıların yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3.15.Tarihlerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin tarihlerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 59’da verilmiştir.

Tablo 59. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Tarihlerin Yazımıyla ilgili Bulgular

Gelir durumu		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
380.00- 499.00 YTL	N	11	18	11	40
	%	27,5	45,0	27,5	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	8	12	3	23
	%	34,8	52,2	13,0	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	9	13	10	32
	%	28,1	40,6	31,3	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	2	6	7	15
	%	13,3	40,0	46,7	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	4	18	10	32
	%	12,5	56,3	31,3	100,0
Toplam	N	34	67	41	142
	%	23,9	47,2	28,9	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=8.996$

p>0.05 anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin tarihlerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 8.996 olarak p>0.05 önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin tarihlerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3.16. Nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 60'da verilmiştir.

Tablo 60. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Nokta İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Gelir durumu		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
380.00- 499.00 YTL	N	2	15	23	40
	%	5,0	37,5	57,5	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	-	3	20	23
	%	-	13,0	87,0	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	1	4	27	32
	%	3,1	12,5	84,4	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	-	1	14	15
	%	-	6,7	93,3	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	-	8	24	32
	%	-	25,0	75,0	100,0
Toplam	N	3	31	108	142
	%	2,1	21,8	76,1	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=14.583$

p>0.05 anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 14.583 olarak p>0.05 önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3.17. Virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 61’de verilmiştir.

Tablo 61. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Virgül İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Gelir durumu		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
380.00- 499.00 YTL	N	11	19	10	40
	%	27,5	47,5	25,0	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	8	12	3	23
	%	34,8	52,2	13,0	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	9	19	4	32
	%	28,1	59,4	12,5	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	3	8	4	15
	%	20,0	53,3	26,7	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	13	14	5	32
	%	40,6	43,8	15,6	100,0
Toplam	N	44	72	26	142
	%	31,0	50,7	18,3	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=5.397$

p>0.05 anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 5.397 olarak p>0.05 önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3.18. Noktalı Virgöl işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin noktalı virgöl işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 62’de verilmiştir.

Tablo 62. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Noktalı Virgöl İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Gelir durumu		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
380.00- 499.00 YTL	N	8	21	11	40
	%	20,0	52,5	27,5	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	6	9	8	23
	%	26,1	39,1	34,8	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	5	16	11	32
	%	15,6	50,0	34,4	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	1	7	7	15
	%	6,7	46,7	46,7	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	4	12	16	32
	%	12,5	37,5	50,0	100,0
Toplam	N	24	65	53	142
	%	16,9	45,8	37,3	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=6.803$

p>0.05 anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin noktalı virgöl işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 6.803 olarak p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin noktalı virgöl işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir.

4.3.19. İki Nokta İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin iki nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 63'da verilmiştir.

Tablo 63. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre İki Nokta İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Gelir durumu		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
380.00- 499.00 YTL	N	4	16	20	40
	%	10,0	40,0	50,0	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	-	12	11	23
	%	-	52,2	47,8	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	1	16	15	32
	%	3,1	50,0	46,9	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	1	4	10	15
	%	6,7	26,7	66,7	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	2	11	19	32
	%	6,3	34,4	59,4	100,0
Toplam	N	8	59	75	142
	%	5,6	41,5	52,8	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=6.639$

$p>0.05$ anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin iki nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 6.639 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin iki nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3.20. Üç Nokta İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin üç nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 64’de verilmiştir.

Tablo 64. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Üç Nokta İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular

Gelir durumu		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
380.00- 499.00 YTL	N	11	18	11	40
	%	27,5	45,0	27,5	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	4	14	5	23
	%	17,4	60,9	21,7	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	10	15	7	32
	%	31,3	46,9	21,9	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	6	4	5	15
	%	40,0	26,7	33,3	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	7	17	8	32
	%	21,9	53,1	25,0	100,0
Toplam	N	38	68	36	142
	%	26,8	47,9	25,4	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=5.474$

$p>0.05$ anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin üç nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 5.474 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin üç nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3.21. Soru işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin soru işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 65’de verilmiştir.

Tablo 65. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Soru İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Gelir durumu		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
380.00- 499.00 YTL	N	12	22	6	40
	%	30,0	55,0	15,0	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	6	11	6	23
	%	26,1	47,8	26,1	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	9	13	10	32
	%	28,1	40,6	31,3	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	4	9	2	15
	%	26,7	60,0	13,3	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	8	19	5	32
	%	25,0	59,4	15,6	100,0
Toplam	N	39	74	29	142
	%	27,5	52,1	20,4	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=5.151$

$p>0.05$ anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin soru işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 5.151 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin soru işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.3.22. Kesme işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin kesme işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 66'da verilmiştir.

Tablo 66. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Kesme İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Gelir durumu		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
380.00- 499.00 YTL	N	5	24	11	40
	%	12,5	60,0	27,5	100,0
500.00- 749.00 YTL	N	2	14	7	23
	%	8,7	60,9	30,4	100,0
750.00- 999.00 YTL	N	7	19	6	32
	%	21,9	59,4	18,8	100,0
1000.00- 1499.00 YTL	N	1	9	5	15
	%	6,7	60,0	33,3	100,0
1500.00 - ve Yukarısı	N	7	17	8	32
	%	21,9	53,1	25,0	100,0
Toplam	N	22	83	37	142
	%	15,5	58,5	26,1	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=4.735$

p>0.05 anlamsız

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin kesme işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 4.735 olarak p>0.05 önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin kesme işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.4. Türkçe Dersi Notlarına Göre Bulgular

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe yazılı anlatım imlâ, noktalama ve plânlama yanlışlıkları ile ilgili bulgular aşağıda verilmiştir.

4.4.1. Sayfa düzeni ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarındaki sayfa düzeni ile ilgili bulgular Tablo 67’de verilmiştir.

Tablo 67. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Sayfa Düzeni ile ilgili Bulgular

Notlar		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
1	N	5	-	5
	%	100,0	-	100,0
2	N	16	3	19
	%	84,2	15,8	100,0
3	N	17	15	32
	%	53,1	46,9	100,0
4	N	30	28	58
	%	51,7	48,3	100,0
5	N	15	13	28
	%	53,6	46,4	100,0
Toplam	N	83	59	142
	%	58,5	41,5	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=10.474$

p<0.05 anlamlı

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarındaki sayfa düzeni durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 10.474 olarak p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarındaki sayfa düzeni durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça Türkçe kompozisyonlarındaki sayfa düzeni uygunluğunun da artmakta olduğu görülmektedir.

4.4.2. Başlık ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarına uygun başlık koyma durumları ile ilgili bulgular Tablo 68’de verilmiştir.

Tablo 68. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Başlık ile ilgili Bulgular

Notlar		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
1	N	2	3	5
	%	40,0	60,0	100,0
2	N	8	11	19
	%	42,1	57,9	100,0
3	N	7	25	32
	%	21,9	78,1	100,0
4	N	8	50	58
	%	13,8	86,2	100,0
5	N	2	26	28
	%	7,1	92,9	100,0
Toplam	N	27	115	142
	%	19,0	81,0	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=11.768$

p<0.05 anlamlı

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarına uygun başlık kullanma durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 11.768 olarak p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarına uygun başlık kullanma durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiğinde sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça Türkçe kompozisyonlarına uygun başlık kullanma durumlarının da artmakta olduğu görülmektedir.

4.4.3. Ele alınan konunun işlenişindeki uygunluk ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarda ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk ile ilgili bulgular Tablo 69'da verilmiştir.

Tablo 69. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Ele Alınan Konunun İşlenişindeki Uygunluk ile ilgili Bulgular

Notlar		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
1	N	5	-	5
	%	100,0	-	100,0
2	N	17	2	19
	%	89,5	10,5	100,0
3	N	20	12	32
	%	62,5	37,5	100,0
4	N	26	32	58
	%	44,8	55,2	100,0
5	N	7	21	28
	%	25,0	75,0	100,0
Toplam	N	75	67	142
	%	52,8	47,2	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=26.095$

$p<0.05$ anlamlı

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarda ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 26.095 olarak $p<0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarda ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiğinde sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça Türkçe kompozisyonlarda ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk durumlarının da artmakta olduğu görülmektedir.

4.4.5. Giriş paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarına giriş paragrafının uygunluk durumları ile ilgili bulgular Tablo 70’de verilmiştir.

Tablo 70. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Giriş Paragrafının Uygunluğu ile ilgili Bulgular

Notlar		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
1	N	1	4	5
	%	20,0	80,0	100,0
2	N	7	12	19
	%	36,8	63,2	100,0
3	N	7	25	32
	%	21,9	78,1	100,0
4	N	3	55	58
	%	5,2	94,8	100,0
5	N	1	27	28
	%	3,6	96,4	100,0
Toplam	N	19	123	142
	%	13,4	86,6	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=16.901$

p<0.05 anlamlı

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında giriş paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 16.901 olarak p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında giriş paragrafının uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiğinde sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça Türkçe kompozisyonlarda giriş paragrafının uygunluk durumlarının da artmakta olduğu görülmektedir.

4.4.6. Gelişme paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumları ile ilgili bulgular Tablo 71’de verilmiştir.

Tablo 71. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Gelişme Paragrafının Uygunluğu ile ilgili Bulgular

Notlar		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
1	N	3	2	5
	%	60,0	40,0	100,0
2	N	12	7	19
	%	63,2	36,8	100,0
3	N	8	24	32
	%	25,0	75,0	100,0
4	N	8	50	58
	%	13,8	86,2	100,0
5	N	4	24	28
	%	14,3	85,7	100,0
Toplam	N	35	107	142
	%	24,6	75,4	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=23.836$

p<0.05 anlamlı

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 23.836 olarak p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiğinde sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça Türkçe kompozisyonlarda gelişme paragrafının uygunluk durumlarının da artmakta olduğu görülmektedir.

4.4.7. Sonuç paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarına sonuç paragrafının uygunluk durumları ile ilgili bulgular Tablo 72’de verilmiştir.

Tablo 72. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Sonuç Paragrafının Uygunluğu ile ilgili Bulgular

Notlar		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
1	N	5	-	5
	%	100,0	-	100,0
2	N	13	6	19
	%	68,4	31,6	100,0
3	N	14	18	32
	%	43,8	56,3	100,0
4	N	20	38	58
	%	34,5	65,5	100,0
5	N	5	23	28
	%	17,9	82,1	100,0
Toplam	N	57	85	142
	%	40,1	59,9	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=20.513$

p<0.05 anlamlı

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında sonuç paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 20.513 olarak p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında sonuç paragrafının uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiğinde sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça Türkçe kompozisyonlarda sonuç paragrafının uygunluk durumlarının da artmakta olduğu görülmektedir.

4.4.8. “De” bağlacının yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin De bağlacının yazımı ile ilgili bulgular Tablo 73’de verilmiştir.

Tablo 73. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre De Bağlacının Yazımı ile ilgili Bulgular

Notlar		Cevap		Toplam
		Yanlış	Doğru	
1	N	2	3	5
	%	40,0	60,0	100,0
2	N	7	12	19
	%	36,8	63,2	100,0
3	N	10	22	32
	%	31,3	68,8	100,0
4	N	10	48	58
	%	17,2	82,8	100,0
5	N	1	27	28
	%	3,6	96,4	100,0
Toplam	N	30	112	142
	%	21,1	78,9	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=11.557$

p<0.05 anlamlı

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin De bağlacının yazımı ile ilgili durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 11.557 olarak p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin “De” bağlacının yazımı durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça “De” bağlacının yazımı ile ilgili durumlarının da arttığı görülmektedir.

4.4.9. -De ekinin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin De ekinin yazımı ile ilgili bulgular Tablo 74’de verilmiştir.

Tablo 74. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre De Ekinin Yazımı ile ilgili Bulgular

Notlar		Cevap		Toplam
		Yanlış	Doğru	
1	N	2	3	5
	%	40,0	60,0	100,0
2	N	9	10	19
	%	47,4	52,6	100,0
3	N	16	16	32
	%	50,0	50,0	100,0
4	N	26	32	58
	%	44,8	55,2	100,0
5	N	17	11	28
	%	60,7	39,3	100,0
Toplam	N	70	72	142
	%	49,3	50,7	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=2.131$

p>0.05 anlamsız

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin De ekinin yazımı ile ilgili durumlarının farklılaşp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 2.131 olarak p>0.05 önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin -De ekinin yazımı durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.4.10 -Ki ekinin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Ki ekinin yazımı ile ilgili bulgular Tablo 75’de verilmiştir.

Tablo 75. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre -Ki Ekinin Yazımı ile ilgili Bulgular

Notlar		Cevap		Toplam
		Yanlış	Doğru	
1	N	1	4	5
	%	20,0	80,0	100,0
2	N	7	12	19
	%	36,8	63,2	100,0
3	N	9	23	32
	%	28,1	71,9	100,0
4	N	14	44	58
	%	24,1	75,9	100,0
5	N	4	24	28
	%	14,3	85,7	100,0
Toplam	N	35	107	142
	%	24,6	75,4	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=3.415$

p>0.05 anlamsız

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Ki ekinin yazımı ile ilgili durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 3.415 olarak p>0.05 önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin -Ki ekinin yazımı durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.4.11. “Ki” bağlacının yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin “Ki” bağlacının yazımı ile ilgili bulgular Tablo 76’da verilmiştir.

Tablo 76. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre De Ekinin Yazımı ile ilgili Bulgular

Notlar		Cevap		Toplam
		Yanlış	Doğru	
1	N	2	3	5
	%	40,0	60,0	100,0
2	N	10	9	19
	%	52,6	47,4	100,0
3	N	8	24	32
	%	25,0	75,0	100,0
4	N	17	41	58
	%	29,3	70,7	100,0
5	N	3	25	28
	%	10,7	89,3	100,0
Toplam	N	40	102	142
	%	28,2	71,8	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=10.337$

p<0.05 anlamlı

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Ki bağlacının yazımı ile ilgili durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 10.337 olarak p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Ki bağlacının yazımı durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça “Ki” bağlacının yazımı ile ilgili durumlarının da arttığı görülmektedir.

4.4.12. Birleşik kelimelerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 77’de verilmiştir.

Tablo 77. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Birleşik Kelimelerin Yazımıyla ilgili Bulgular

Notlar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
1	N	3	2	-	5
	%	60,0	40,0	-	100,0
2	N	3	8	8	19
	%	15,8	42,1	42,1	100,0
3	N	5	19	8	32
	%	15,6	59,4	25,0	100,0
4	N	8	24	26	58
	%	13,8	41,4	44,8	100,0
5	N	4	8	16	28
	%	14,3	28,6	57,1	100,0
Toplam	N	23	61	58	142
	%	16,2	43,0	40,8	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=15.668$

$p<0.05$ anlamlı

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 15.668 olarak $p<0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça birleşik kelimelerin yazımı ile ilgili doğru cevaplarının da arttığı görülmektedir.

4.4.13. İkilemlerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 78’de verilmiştir.

Tablo 78. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre İkilemlerin Yazımı ile ilgili Bulgular

Notlar		Cevap durumu		Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	
1	N	3	2	5
	%	60,0	40,0	100,0
2	N	7	12	19
	%	36,8	63,2	100,0
3	N	9	23	32
	%	28,1	71,9	100,0
4	N	16	42	58
	%	27,6	72,4	100,0
5	N	6	22	28
	%	21,4	78,6	100,0
Toplam	N	41	101	142
	%	28,9	71,1	100,0

S.D.= 4

$\chi^2=3.758$

p>0.05 anlamsız

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 3.758 olarak p>0.05 önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.4.14. “Mi” ekinini yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 79’da verilmiştir.

Tablo 79. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre “Mi” Ekinin Yazımıyla İlgili Bulgular

Notlar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
1	N	1	3	1	5
	%	20,0	60,0	20,0	100,0
2	N	8	11	-	19
	%	42,1	57,9	-	100,0
3	N	12	12	8	32
	%	37,5	37,5	25,0	100,0
4	N	15	28	15	58
	%	25,9	48,3	25,9	100,0
5	N	3	19	6	28
	%	10,7	67,9	21,4	100,0
Toplam	N	39	73	30	142
	%	27,5	51,4	21,1	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=13.549$

$p>0.05$ anlamsız

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin “mı” ekinin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 13.549 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin “mi” ekinin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.4.15. Sayıların yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin sayıların yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 80’de verilmiştir.

Tablo 80. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Sayıların Yazımıyla İlgili Bulgular

Notlar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
1	N	2	2	1	5
	%	40,0	40,0	20,0	100,0
2	N	5	7	7	19
	%	26,3	36,8	36,8	100,0
3	N	7	12	13	32
	%	21,9	37,5	40,6	100,0
4	N	4	26	28	58
	%	6,9	44,8	48,3	100,0
5	N	4	11	13	28
	%	14,3	39,3	46,4	100,0
Toplam	N	22	58	62	142
	%	15,5	40,8	43,7	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=8.657$

$p>0.05$ anlamsız

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin sayıların yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 8.657 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin sayıların yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.4.16. Tarihlerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin tarihlerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 81’de verilmiştir.

Tablo 81. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Tarihlerin Yazımıyla İlgili Bulgular

Notlar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
1	N	1	3	1	5
	%	20,0	60,0	20,0	100,0
2	N	4	11	4	19
	%	21,1	57,9	21,1	100,0
3	N	7	17	8	32
	%	21,9	53,1	25,0	100,0
4	N	14	25	19	58
	%	24,1	43,1	32,8	100,0
5	N	8	11	9	28
	%	28,6	39,3	32,1	100,0
Toplam	N	34	67	41	142
	%	23,9	47,2	28,9	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=2.970$

$p>0.05$ anlamsız

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin tarihlerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 2.970 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin tarihlerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.4.17. Nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 82’de verilmiştir.

Tablo 82. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Nokta İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Notlar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
1	N	1	2	2	5
	%	20,0	40,0	40,0	100,0
2	N	2	5	12	19
	%	10,5	26,3	63,2	100,0
3	N	-	8	24	32
	%	-	25,0	75,0	100,0
4	N	-	12	46	58
	%	-	20,7	79,3	100,0
5	N	-	4	24	28
	%	-	14,3	85,7	100,0
Toplam	N	3	31	108	142
	%	2,1	21,8	76,1	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=19.974$

p<0.05 anlamlı

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 19.974 olarak p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça nokta işaretinin yazımı ile ilgili doğru cevaplarının da arttığı görülmektedir.

4.4.18. Virgöl işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin virgöl işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 83’de verilmiştir.

Tablo 83. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Virgöl İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Notlar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
1	N	1	4	-	5
	%	20,0	80,0	-	100,0
2	N	6	8	5	19
	%	31,6	42,1	26,3	100,0
3	N	10	15	7	32
	%	31,3	46,9	21,9	100,0
4	N	21	30	7	58
	%	36,2	51,7	12,1	100,0
5	N	6	15	7	28
	%	21,4	53,6	25,0	100,0
Toplam	N	44	72	26	142
	%	31,0	50,7	18,3	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=6.527$

$p>0.05$ anlamsız

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin virgöl işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 6.527 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin virgöl işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.4.19. Noktalı virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin noktalı virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 84'de verilmiştir.

Tablo 84. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Noktalı Virgül İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Notlar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
1	N	2	2	1	5
	%	40,0	40,0	20,0	100,0
2	N	4	11	4	19
	%	21,1	57,9	21,1	100,0
3	N	6	15	11	32
	%	18,8	46,9	34,4	100,0
4	N	8	22	28	58
	%	13,8	37,9	48,3	100,0
5	N	4	15	9	28
	%	14,3	53,6	32,1	100,0
Toplam	N	24	65	53	142
	%	16,9	45,8	37,3	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=7.977$

$p>0.05$ anlamsız

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin noktalı virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 7.977 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin noktalı virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.4.20. İki Nokta İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin iki nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 85’de verilmiştir.

Tablo 85. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre İki Nokta İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular

Notlar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
1	N	-	2	3	5
	%	-	40,0	60,0	100,0
2	N	2	9	8	19
	%	10,5	47,4	42,1	100,0
3	N	1	14	17	32
	%	3,1	43,8	53,1	100,0
4	N	4	22	32	58
	%	6,9	37,9	55,2	100,0
5	N	1	12	15	28
	%	3,6	42,9	53,6	100,0
Toplam	N	8	59	75	142
	%	5,6	41,5	52,8	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=2.737$

$p>0.05$ anlamsız

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin iki nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 2.737 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin iki nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.4.21. Üç nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin üç nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 86'da verilmiştir.

Tablo 86. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Üç Nokta İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Notlar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
1	N	1	2	2	5
	%	20,0	40,0	40,0	100,0
2	N	5	10	4	19
	%	26,3	52,6	21,1	100,0
3	N	7	19	6	32
	%	21,9	59,4	18,8	100,0
4	N	15	30	13	58
	%	25,9	51,7	22,4	100,0
5	N	10	7	11	28
	%	35,7	25,0	39,3	100,0
Toplam	N	38	68	36	142
	%	26,8	47,9	25,4	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=8.959$

$p>0.05$ anlamsız

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin üç nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 8.959 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin üç nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.4.22. Soru işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin soru işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 87’de verilmiştir.

Tablo 87. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Soru İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Notlar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
1	N	2	3	-	5
	%	40,0	60,0	-	100,0
2	N	5	9	5	19
	%	26,3	47,4	26,3	100,0
3	N	10	17	5	32
	%	31,3	53,1	15,6	100,0
4	N	16	31	11	58
	%	27,6	53,4	19,0	100,0
5	N	6	14	8	28
	%	21,4	50,0	28,6	100,0
Toplam	N	39	74	29	142
	%	27,5	52,1	20,4	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=3.701$

$p>0.05$ anlamsız

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin soru işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 3.701 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin soru işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.4.23. Kesme işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin kesme işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 88’de verilmiştir.

Tablo 88. Türkçe Dersi I. Dönem Notlarına Göre Kesme İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

Notlar		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	2 doğru Cevap	
1	N	-	3	2	5
	%	-	60,0	40,0	100,0
2	N	3	15	1	19
	%	15,8	78,9	5,3	100,0
3	N	6	16	10	32
	%	18,8	50,0	31,3	100,0
4	N	10	33	15	58
	%	17,2	56,9	25,9	100,0
5	N	3	16	9	28
	%	10,7	57,1	32,1	100,0
Toplam	N	22	83	37	142
	%	15,5	58,5	26,1	100,0

S.D.= 8

$\chi^2=7.569$

$p>0.05$ anlamsız

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin kesme işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 7.569 olarak $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin kesme işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

4.5. Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derslere Göre Bulgular

Öğrencilerin en çok sevdikleri derse göre Türkçe yazılı anlatım imlâ, noktalama ve plânlama yanlışlıklarından istatistiksel olarak anlamlı olan bulgular ayrı tablolar halinde önce ve sonrada anlamsız olan bulgularda tek bir tabloda verilmiştir.

4.5.1. Gelişme paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin en çok sevdikleri derse göre Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumları ile ilgili bulgular Tablo 89’da verilmiştir.

Tablo 89. Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derse Göre Gelişme Paragrafının Uygunluğu ile ilgili Bulgular

En çok sevilen dersler		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
Türkçe	N	9	36	45
	%	20,0	80,0	100,0
Matematik	N	11	31	42
	%	26,2	73,8	100,0
Fen Bilgisi	N	2	12	14
	%	14,3	85,7	100,0
Sosyal Bilgiler	N	2	8	10
	%	20,0	80,0	100,0
İngilizce	N	1	11	12
	%	8,3	91,7	100,0
Resim - Beden Eğitimi	N	10	9	19
	%	52,6	47,4	100,0
Toplam	N	35	107	142
	%	24,6	75,4	100,0

S.D.= 5

$\chi^2=11.234$

$p<0.05$ anlamlı

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarda gelişme paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 11.234 olarak $p<0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiği zaman Türkçe

kompozisyonlarda gelişme paragrafının uygunluk durumu açısından en başarılı olanların İngilizce dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir. Yine tablodan Türkçe kompozisyonlarda gelişme paragrafının uygunluk durumu açısından en başarısız olanların Resim ve Beden Eğitimi dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir.

4.5.2. Sonuç paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin en çok sevdikleri derse göre Türkçe kompozisyonlarında sonuç paragrafının uygunluk durumları ile ilgili bulgular Tablo 90'da verilmiştir.

Tablo 90. Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derse Göre Sonuç Paragrafının Uygunluğu ile ilgili Bulgular

En çok sevilen dersler		Uygunluk		Toplam
		Uygun değil	Uygun	
Türkçe	N	13	32	45
	%	28,9	71,1	100,0
Matematik	N	14	28	42
	%	33,3	66,7	100,0
Fen Bilgisi	N	7	7	14
	%	50,0	50,0	100,0
Sosyal Bilgiler	N	5	5	10
	%	50,0	50,0	100,0
İngilizce	N	4	8	12
	%	33,3	66,7	100,0
Resim - Beden Eğitimi	N	14	5	19
	%	73,7	26,3	100,0
Toplam	N	57	85	142
	%	40,1	59,9	100,0

S.D.= 5

$\chi^2=13.281$

p<0.05 anlamlı

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarda sonuç paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 13.281 olarak p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarında sonuç paragrafının uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiği zaman Türkçe kompozisyonlarda sonuç paragrafının uygunluk durumu açısından en başarılı olanların Türkçe

dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir. Yine tablodan Türkçe kompozisyonlarda sonuç paragrafının uygunluk durumu açısından en başarısız olanların Resim ve Beden Eğitimi dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir.

4.5.3. Nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin en çok sevdikleri derse göre Türkçe kompozisyonlarda nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 91’de verilmiştir.

Tablo 91. Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derse Göre Nokta İşaretinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

En çok sevilen dersler		Cevap durumu			Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru cevap	2 doğru Cevap	
Türkçe	N	-	12	33	45
	%	-	26,7	73,3	100,0
Matematik	N	-	7	35	42
	%	-	16,7	83,3	100,0
Fen Bilgisi	N	-	1	13	14
	%	-	7,1	92,9	100,0
Sosyal Bilgiler	N	-	1	9	10
	%	-	10,0	90,0	100,0
İngilizce	N	-	3	9	12
	%	-	25,0	75,0	100,0
Resim - Beden Eğitimi	N	3	7	9	19
	%	15,8	36,8	47,4	100,0
Toplam	N	3	31	108	142
	%	2,1	21,8	76,1	100,0

S.D.= 10

$\chi^2=27.626$

$p<0.05$ anlamlı

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarda nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 27.626 olarak $p<0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarda nokta işaretinin kullanımı bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiği zaman Türkçe kompozisyonlarda nokta işaretinin kullanımı durumu açısından en başarılı olanların Fen Bilgisi dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir. Yine tablodan Türkçe

kompozisyonlarda nokta işaretinin kullanımı durumu açısından en başarısız olanların Resim ve Beden Eğitimi dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir.

4.5.4. -De ekinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin en çok sevdikleri derse göre Türkçe kompozisyonlarda De ekinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 92’de verilmiştir.

Tablo 92. Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derse Göre De Ekinin Kullanımı ile ilgili Bulgular

En çok sevilen dersler		Cevap durumu		Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	
Türkçe	N	28	17	45
	%	62,2	37,8	100,0
Matematik	N	20	22	42
	%	47,6	52,4	100,0
Fen Bilgisi	N	1	13	14
	%	7,1	92,9	100,0
Sosyal Bilgiler	N	6	4	10
	%	60,0	40,0	100,0
İngilizce	N	5	7	12
	%	41,7	58,3	100,0
Resim - Beden Eğitimi	N	10	9	19
	%	52,6	47,4	100,0
Toplam	N	70	72	142
	%	49,3	50,7	100,0

S.D.= 5

$\chi^2=13.830$

$p<0.05$ anlamlı

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarda De ekinin kullanımı ile ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 13.830 olarak $p<0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarda -De ekinin kullanımı bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiği zaman Türkçe kompozisyonlarda -

-De ekinin kullanımı durumu açısından en başarılı olanların Fen Bilgisi dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir. Yine tablodan Türkçe kompozisyonlarda -De ekinin kullanımı durumu açısından en başarısız olanların Sosyal Bilgiler dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir.

4.5.5. “Ki” bağlacının kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Öğrencilerin en çok sevdikleri derse göre Türkçe kompozisyonlarda Ki bağlacının kullanımı ile ilgili bilgi durumlarına ilişkin bulgular Tablo 93’de verilmiştir.

Tablo 93. Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derse Göre “Ki” Bağlacının Kullanımı ile ilgili Bulgular

		Cevap durumu		Toplam
		0 doğru cevap	1 doğru Cevap	
Türkçe	N	6	39	45
	%	13,3	86,7	100,0
Matematik	N	11	31	42
	%	26,2	73,8	100,0
Fen Bilgisi	N	6	8	14
	%	42,9	57,1	100,0
Sosyal Bilgiler	N	2	8	10
	%	20,0	80,0	100,0
İngilizce	N	4	8	12
	%	33,3	66,7	100,0
Resim - Beden Eğitimi	N	11	8	19
	%	57,9	42,1	100,0
Toplam	N	40	102	142
	%	28,2	71,8	100,0

S.D.= 5

$\chi^2=15.254$

$p<0.05$ anlamlı

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarda “ki” bağlacının kullanımı ile ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değeri 15.254 olarak $p<0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarda “Ki” bağlacının kullanımı bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiği zaman Türkçe

kompozisyonlarda Ki bağlacının kullanımı durumu açısından en başarılı olanların Türkçe dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir. Yine tablodan Türkçe kompozisyonlarda “Ki” bağlacının kullanımı durumu açısından en başarısız olanların Resim ve Beden eğitimi dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir.

4.5.6. Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derse Göre Türkçe Yazılı Anlatım İmlâ, Noktalama ve Plânlama Yanlılıklarından İstatistiksel Olarak Anlamsız Olanlar

Öğrencilerin en çok sevdikleri derse göre Türkçe yazılı anlatım imlâ, noktalama ve plânlama yanlılıklarından istatistiksel olarak anlamsız olanlar Tablo 94’de verilmiştir.

Tablo 94. Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derse Göre Türkçe Yazılı Anlatım İmlâ, Noktalama ve Plânlama Yanlılıklarından İstatistiksel Olarak Anlamsız Olanlar

Bağımlı Değişkenler	χ^2 değeri	S.D.	Önem düzeyi
Sayfa Düzeni	3.442	5	p>0.05 anlamsız
Başlık	1.110	5	p>0.05 anlamsız
Ele Alınan Konunun İşlenişindeki Uygunluk	8.439	5	p>0.05 anlamsız
Giriş Paragrafının Uygunluğu	1.237	5	p>0.05 anlamsız
“De” bağlacının yazımı	4.925	5	p>0.05 anlamsız
-Ki ekinin yazımı	8.381	5	p>0.05 anlamsız
Birleşik kelimelerin yazımı	9.512	10	p>0.05 anlamsız
İkilemelerin yazımı	1.528	5	p>0.05 anlamsız
“Mi” ekininin yazımı	17.853	10	p>0.05 anlamsız
Sayıların yazımı	8.445	10	p>0.05 anlamsız
Tarihlerin yazımı	3.756	10	p>0.05 anlamsız
Virgül işaretinin kullanımı	17.555	10	p>0.05 anlamsız
Noktalı Virgül işaretinin kullanımı	9.231	10	p>0.05 anlamsız
İki Nokta işaretinin kullanımı	9.121	10	p>0.05 anlamsız
Üç Nokta işaretinin kullanımı	10.840	10	p>0.05 anlamsız
Soru işaretinin kullanımı	17.936	10	p>0.05 anlamsız
Kesme işaretinin kullanımı	10.420	10	p>0.05 anlamsız

Tablo incelendiği zaman, sekizinci sınıf ğrencilerinin en çok sevdikleri derse göre Türkçe yazılı anlatımda Sayfa Düzeni, Başlık, Ele Alınan Konunun İşlenişindeki Uygunluk, Giriş Paragrafının Uygunluğu, De bağlacının yazımı Ki ekinin yazımı, Birleşik kelimelerin yazımı, İkilemlerin yazımı, “Mi” ekininin yazımı, Sayıların yazımı, Tarihlerin yazımı, Virgl işaretinin kullanımı, Noktalı Virgl işaretinin kullanımı, İki Nokta işaretinin kullanımı, üç Nokta işaretinin kullanımı, Soru işaretinin kullanımı ve Kesme işaretinin kullanımı ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değerleri $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur.

5. BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan bu araştırmayla, ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımda yaptıkları yanlışlıklar tespit edilmiştir. Araştırma yapılırken seçilirken ilköğretim okullarının Erzurum'un farklı eğitim bölgelerinden olmasına dikkat edilmiştir. Bu bölümde araştırmada toplanan verilerin istatistiksel analizi sonucu elde edilen bulgular ve bu bulguların yorumlarına yer verilmiştir. Bulgular 5 farklı bağımsız değişkene göre ayrı başlıklar halinde verilmiştir. Bunlar: Okullara göre bulgular, cinsiyete göre bulgular, gelir durumlarına göre bulgular, Türkçe dersi notuna göre bulgular, en sevdiği derse göre bulgulardır.

Araştırmanın evrenini, Erzurum'daki altı ilköğretim okulu oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini Erzurum' un altı ilköğretim okulundan, Erzurum Merkez'den seçilen Sabancı İlköğretim Okulu, Zübeyde Hanım İlköğretim Okulu, Halit Paşa İlköğretim Okulu, Şair Nef'i İlköğretim Okulu, Saltukbey İlköğretim Okulu, Kâzım Yurdalan İlköğretim Okulundaki sekizinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Bu örneklerin grubu oluşturulurken ilköğretim okullarının bulunduğu sosyo-ekonomik farklılık göz önünde bulundurulmuştur.

5.1.1. Okullara göre bulgular

Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe yazılı anlatım imlâ, noktalama ve plânlama yanlışlıkları ile ilgili bulgular aşağıda verilmiştir.

5.1.1. Sayfa düzeni

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarındaki sayfa düzeni durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Sayfa düzeni kullanmada en başarılı olan okul % 75.9 ile Şair Nefi İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 29.2 Kâzım Yurdalan İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan Türkçe kompozisyonlarda sayfa düzeni kullanmada öğrencilerin % 41.5'inin başarılı ve % 58.5'inin başarısız olduğu görülmektedir.

5.1.2. Başlık

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarına uygun başlık kullanma durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir. Uygun başlık kullanmada en başarılı olan okul % 93.1 ile Şair Nef'i İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 64.7 ile Saltuk Bey İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan Türkçe kompozisyonlarda uygun başlık kullanmada öğrencilerin % 81'inin başarılı ve % 19'unun başarısız olduğu görülmektedir.

5.1.3. Ele alınan konunun işlenişi

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk açısından en başarılı olan okul % 72.4 ile Şair Nefi İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 32.0 ile Zübeyde Hanım İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan Türkçe kompozisyonlarda ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk durumları açısından öğrencilerin % 47.2'sinin başarılı ve % 52.8'inin başarısız olduğu görülmektedir.

5.1.4. Giriş paragrafı

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında giriş paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir. Giriş paragrafının uygunluğunda en başarılı olan okul % 100 ile Kazım Yurdalan İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 70.6 ile Saltuk Bey İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan Türkçe kompozisyonlarda giriş paragrafının uygunluğunda öğrencilerin % 86.6'sının başarılı ve % 13.4'ünün başarısız olduğu görülmektedir.

5.1.5. Gelişme paragrafı

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Gelişme paragrafının uygunluğunda en başarılı olan okul % 93.1 ile Şair Nefi İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 52 ile Zübeyde Hanım İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan Türkçe kompozisyonlarda gelişme paragrafının uygunluğunda öğrencilerin % 75.4'ünün başarılı ve % 24.6'sının başarısız olduğu görülmektedir.

5.1.6. Sonuç paragrafı

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında sonuç paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir. Sonuç paragrafının uygunluğunda en başarılı olan okul % 82.8 ile Şair Nefi İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 47.1 ile Saltuk Bey İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan Türkçe kompozisyonlarda sonuç paragrafının uygunluğunda öğrencilerin % 59.9'unun başarılı ve % 40.1'inin başarısız olduğu görülmektedir.

5.1.7. “De” bağlacının yazımı

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin De bağlacının yazımı durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir. Sonuç olarak De bağlacının yazımında en başarılı olan okul % 95.2 ile Halit Paşa İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 58.8 ile Saltuk Bey İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan De bağlacının yazımı ile ilgili olarak öğrencilerin % 78.9'unun başarılı ve % 21.1'inin başarısız olduğu görülmektedir.

5.1.8. -De ekinin yazımı

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin De ekinin yazımı durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir. Sonuç olarak -De ekinin yazımında en başarılı olan okul % 79.2 ile Kâzım Yurdalan İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 23.8 ile Halit Paşa İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan -De ekinin yazımı ile ilgili olarak öğrencilerin % 50.7'sinin başarılı ve % 49.3'ünün başarısız olduğu görülmektedir.

5.1.9. -Ki ekinin yazımı

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Ki ekinin yazımı durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir. Sonuç olarak -Ki ekinin yazımında en başarılı olan okul % 88 ile Zübeyde Hanım İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 58.8 ile Saltuk Bey İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan -Ki ekinin yazımı ile ilgili olarak öğrencilerin % 75.4'ünün başarılı ve % 24.6'sının başarısız olduğu görülmektedir.

5.1.10. “Ki” bağlacının yazımı

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Ki bağlacının yazımı durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Sonuç olarak “Ki” bağlacının yazımında en başarılı olan okul % 93.1 ile Şair Nefi İ.Ö.O. öğrencileri iken en başarısız okul % 33.3 ile Kâzım Yurdalan İ.Ö.O. öğrencileridir.

Tablodan “Ki” bağlacının yazımı ile ilgili olarak öğrencilerin % 50.7'sinin başarılı ve % 49.3'ünün başarısız olduğu görülmektedir.

5.1.11. Birleşik kelimelerin yazımı

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 40.8'inin “2 doğru” Cevabı, % 43'ünün “1 doğru” Cevabı, % 16.2'sinin “0 doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yarıya yakınının birleşik kelimelerin yazımını doğru bildiklerini göstermektedir.

5.1.12. İkilemlerin yazımı

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin ikilemlerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir.

En başarılı okul öğrencilerinin % 84.6'sının “1 doğru” Cevabı olan Sabancı İ.Ö.O. ve en başarısız okul öğrencilerinin % 33.3'ünün “1 doğru” Cevabı olan Halit Paşa İ.Ö. Okuludur.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin ikilemlerin yazımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 71.1'inin “1 doğru” Cevabı, % 28.9'unun “0 doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak dörtte üçünün ikilemlerin yazımını doğru bildiklerini göstermektedir.

5.1.13. “Mi” ekinini yazımı

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin “mi” ekinin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin “mı” ekinin yazımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 21.1’inin “2 doğru” Cevabı, % 51.4’ünün “1 doğru” Cevabı, % 27.5’inin “0 doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak beşte biri “mı” soru ekinin yazımını doğru bildiklerini göstermektedir.

5.1.14. Sayıların yazımı

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin sayıların yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin sayıların yazımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 43.7’sinin “2 doğru” Cevabı, % 40.8’inin “1 doğru” Cevabı, % 15.5’inin “0 doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yarıya yakının sayıların yazımını doğru bildiklerini göstermektedir.

5.1.15. Tarihlerin yazımı

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin tarihlerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin tarihlerin yazımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 28.9’unun “2 doğru” Cevabı, % 47.2’sinin “1 doğru” Cevabı, % 23.9’unun “0 doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak dörtte birinin tarihlerin yazımını doğru bildiklerini göstermektedir.

5.1.16. Nokta işareti

. Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 76.1’inin “2 doğru” Cevabı, % 21.8’inin “1 doğru” Cevabı, % 2.1’inin “0 doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak dörtte üçünün nokta işaretinin kullanımını doğru bildiklerini göstermektedir.

5.1.17. Virgül işareti

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 18.3’ünün “2 doğru” Cevabı, % 50.7’sinin “1 doğru” Cevabı, % 31’inin “0

doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak dörtte birden de azının virgl işaretinin kullanımını doğru bildiklerini göstermektedir.

5.1.18. Noktalı virgl işareti

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf ğrencilerinin noktalı virgl işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir.

En başarılı okul ğrencilerinin % 96.6’sının doğru Cevabı olan şair Nef’i İ... ve en başarısız okul ğrencilerinin % 57.1’inin doğru Cevabı olan Halit Paşa İ.. Okuludur.

Tablodan sekizinci sınıf ğrencilerinin noktalı virgl işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 37.3’ünün “2 doğru” Cevabı, % 45.8’sinin “1 doğru” Cevabı, % 16.9’unun “0 doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak üçte birinin noktalı virgl işaretinin kullanımını doğru bildiklerini göstermektedir.

5.1.19. İki nokta işareti

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf ğrencilerinin noktalı virgl işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir.

En başarılı okul ğrencilerinin % 96.6’sının doğru Cevabı olan şair Nef’i İ... ve en başarısız okul ğrencilerinin % 57.1’inin doğru Cevabı olan Halit Paşa İ.. Okuludur.

Tablodan sekizinci sınıf ğrencilerinin noktalı virgl işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 37.3’ünün “2 doğru” Cevabı, % 45.8’sinin “1 doğru” Cevabı, % 16.9’unun “0 doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak üçte birinin noktalı virgl işaretinin kullanımını doğru bildiklerini göstermektedir.

5.1.20. Üç Nokta işareti

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf ğrencilerinin üç nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf ğrencilerinin üç nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 25.4’ünün “2 doğru” Cevabı, % 47.9’unun “1 doğru” Cevabı, % 26.8’inin “0 doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak dörtte birinin üç nokta işaretinin kullanımını doğru bildiklerini göstermektedir.

5.1.21. Soru işareti

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin soru işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin soru işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 20.4'ünün "2 doğru" Cevabı, % 52.1'inin "1 doğru" Cevabı, % 27.5'inin "0 doğru" Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak dörtte birden azının soru işaretinin kullanımını doğru bildiklerini göstermektedir.

5.1.22. Kesme işareti

Bu bulgu öğrenim görülen okullara göre sekizinci sınıf öğrencilerinin kesme işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin kesme işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi açısından öğrencilerin % 26,1'inin "2 doğru" Cevabı, % 58,5'inin "1 doğru" Cevabı, % 15,5'inin "0 doğru" Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu öğrencilerin yaklaşık olarak dörtte birinin kesme işaretinin kullanımını doğru bildiklerini göstermektedir.

5.2. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe yazılı anlatım imlâ, noktalama ve plânlama yanlışlıkları ile ilgili bulgular aşağıda verilmiştir.

5.2.1. Sayfa düzeni

Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarındaki sayfa düzeni durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.2.2. Başlık

Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarına uygun başlık kullanma durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Uygun başlık kullanmada kız öğrencilerin % 87'si başarılı olurken erkek öğrencilerin % 73.8'i başarılı olmuştur. Sonuçta kız öğrenciler erkek öğrencilere göre uygun başlık kullanmada daha başarılı olmuşlardır.

5.2.3. Ele alınan konunun işlenişi

Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarında ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Konunun işlenişinde uygunluk açısından kız öğrencilerin % 57.1'i başarılı olurken erkek öğrencilerin % 35.4'ü başarılı olmuştur. Sonuçta kız öğrenciler erkek öğrencilere göre konunun işlenişine uygunluk açısından daha başarılı olmuşlardır.

5.2.4. Giriş paragrafı

Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarında giriş paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.2.5. Gelişme paragrafı

Bu bulgu Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Gelişme paragrafının uygunluğu açısından kız öğrencilerin % 85.7'si başarılı olurken erkek öğrencilerin % 63.1'i başarılı olmuştur. Sonuçta kız öğrenciler erkek öğrencilere göre gelişme paragrafının uygunluğu açısından daha başarılı olmuşlardır.

5.2.6. Sonuç paragrafı

Bu bulgu Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Türkçe kompozisyonlarında sonuç paragrafının uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Sonuç paragrafının uygunluğu açısından kız öğrencilerin % 68.8'i başarılı olurken erkek öğrencilerin % 49.2'si başarılı olmuştur. Sonuçta kız öğrenciler erkek öğrencilere göre sonuç paragrafının uygunluğu açısından daha başarılı olmuşlardır.

5.2.7. "De" bağlacının yazımı

Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre sekizinci sınıf öğrencilerinin "De" bağlacının yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.2.8. -De ekinin yazımı

Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre sekizinci sınıf öğrencilerinin -De bağlacının yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.2.9. -Ki ekinin yazımı

Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre sekizinci sınıf öğrencilerinin Ki ekinin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.2.10. “Ki” bağlacının yazımı

Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre sekizinci sınıf öğrencilerinin “Ki” bağlacının yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.2.11. Birleşik kelimelerin yazımı

Bu bulgu öğrencilerin cinsiyetlerine göre sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir.

Tablodan birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi açısından kız öğrencilerin % 48.1'inin “2 doğru” Cevabı, % 42'sinin “1 doğru” Cevabı, % 9.1'inin “0 doğru” Cevabı olduğu, erkek öğrencilerin ise % 32.3'ünün “2 doğru” Cevabı, % 43.1'inin “1 doğru” Cevabı, % 24.6'sının “0 doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre birleşik kelimelerin yazımını daha doğru bildiklerini göstermektedir.

5.2.12. İkilemelerin yazımı

Bu bulgu sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir.

Tablodan ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi açısından kız öğrencilerin % 79.2'sinin “1 doğru” Cevabı, % 20.8'unun “0 doğru” Cevabı olduğu, erkek öğrencilerin % 61.5'inin “1 doğru” Cevabı, % 38.5'inin “0 doğru” Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre ikilemelerin yazımını daha doğru bildiklerini göstermektedir.

5.2.13. “Mi” ekinini yazımı

Bu bulgu Öğrencilerin cinsiyetlerine göre sekizinci sınıf öğrencilerinin “mi” ekinin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.2.14. Sayıların yazımı

Bu bulgu sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre sayıların yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.2.15. Tarihlerin yazımı

Bu bulgu Sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre tarihlerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.2.16. Nokta işareti

Bu bulgu sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir.

Tablodan kız öğrencilerin % 83.1'inin "2 doğru" Cevabı, % 16.9'unun "1 doğru" Cevabı olduğu, erkek ise öğrencilerin % 67.7'sinin "2 doğru" Cevabı, % 27.7'sinin "1 doğru" Cevabı ve % 4.6'sının "0 doğru" Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre nokta işaretinin kullanımını daha doğru bildiklerini göstermektedir.

5.2.17. Virgül işareti

Bu bulgu sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.2.18. Noktalı virgül işareti

Bu bulgu sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre noktalı virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.2.19. İki nokta işareti

Bu bulgu sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre iki nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.2.20. Üç nokta işareti

Bu bulgu sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre üç nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.2.21. Soru işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Bu bulgu sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre soru işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir.

Tablodan soru işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi açısından kız öğrencilerin % 11.7'sinin "2 doğru" Cevabı, % 61'inin "1 doğru" Cevabı, % 27.3'inin "0 doğru" Cevabı olduğu, erkek öğrencilerin ise % 30.8'inin "2 doğru" Cevabı, % 41.5'inin "1 doğru" Cevabı, % 27.7'sinin "0 doğru" Cevabı olduğu görülmektedir. Bu bulgu erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre soru işaretinin kullanımını daha doğru bildiklerini göstermektedir

5.2.22. Kesme işareti.

Bu bulgu sekizinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre kesme işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.3. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumlarına Göre

Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe yazılı anlatım imlâ, noktalama ve plânlama yanlışlıkları ile ilgili bulgular aşağıda verilmiştir.

5.3.1. Sayfa düzeni

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarındaki sayfa düzeni durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.3.2. Başlık ile ilgili bulgular ve yorum

Bu bulgu Öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarına uygun başlık kullanma durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.3.3. Ele alınan konunun işlenişi

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarında ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir

5.3.4. Giriş paragrafı

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarında giriş paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.3.5. Gelişme paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.3.6. Sonuç paragrafı

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarında sonuç paragrafının uygunluk durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.3.7. “De” bağlacının yazımı

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre “De” bağlacının yazımı durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.3.8.-De ekinin yazımı

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre -De ekinin yazımı durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir

5.3.9. -Ki ekinin yazımı

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre-Ki ekinin yazımı durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir

5.3.10. “Ki” bağlacının yazımı

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre “Ki” bağlacının yazımı durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Sonuç olarak ailesinin gelir düzeyi yüksek olan öğrenciler “Ki” bağlacının yazımında daha başarılı iken ailesinin gelir düzeyi düşük olan öğrenciler ise daha az başarılı olduğu tablodan görülmektedir.

5.3.11. Birleşik kelimelerin yazımı

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.3.12. İkilemelerin yazımı

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir.

Ailelerin gelir düzeyi arttıkça sekizinci sınıf öğrencilerinin ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının arttığı tablodan anlaşılmaktadır.

5.3.13. “Mi” ekinini yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin “mı” ekinin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.3.14. Sayıların yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin sayıların yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.3.15. Tarihlerin yazımı ile ilgili bulgular ve yorum

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin tarihlerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.3.16. Nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.3.17. Virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.3.18. Noktalı virgül işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin noktalı virgül işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir.

5.3.19. İki nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin iki nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.3.20. Üç nokta işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin üç nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.3.21. Soru işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin soru işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.3.22. Kesme işaretinin kullanımı ile ilgili bulgular ve yorum

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin kesme işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.4. Türkçe Dersi Notlarına Göre Bulgular

Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe yazılı anlatım imlâ, noktalama ve plânlama yanlışlıkları ile ilgili bulgular aşağıda verilmiştir.

5.4.1. Sayfa düzeni ile ilgili bulgular ve yorum

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarındaki sayfa düzeni durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça Türkçe kompozisyonlarındaki sayfa düzeni uygunluğunun da artmakta olduğu görülmektedir.

5.4.2. Başlık ile ilgili bulgular ve yorum

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarına uygun başlık kullanma durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiğinde sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça Türkçe kompozisyonlarına uygun başlık kullanma durumlarının da artmakta olduğu görülmektedir.

5.4.3. Ele alınan konunun işlenişi

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarda ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiğinde sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça Türkçe kompozisyonlarda ele aldıkları konunun işlenişindeki uygunluk durumlarının da artmakta olduğu görülmektedir.

5.4.4. Giriş paragrafı

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında giriş paragrafının uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiğinde sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça Türkçe kompozisyonlarda giriş paragrafının uygunluk durumlarının da artmakta olduğu görülmektedir.

5.4.5. Gelişme paragrafı

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiğinde sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça Türkçe kompozisyonlarda gelişme paragrafının uygunluk durumlarının da artmakta olduğu görülmektedir.

5.4.6. Sonuç paragrafı

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin Türkçe kompozisyonlarında sonuç paragrafının uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiğinde sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça Türkçe kompozisyonlarda sonuç paragrafının uygunluk durumlarının da artmakta olduğu görülmektedir.

5.4.7. “De” bağlacının yazımı

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin “De” bağlacının yazımı durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça “De” bağlacının yazımı ile ilgili durumlarının da arttığı görülmektedir.

5.4.8. -De ekinin yazımı

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin -De ekinin yazımı durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.4.9 -Ki ekinin yazımı

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin -Ki ekinin yazımı durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.4.10. “Ki” bağlacının yazımı

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre öğrencilerin “Ki” bağlacının yazımı durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça Ki bağlacının yazımı ile ilgili durumlarının da arttığı görülmektedir.

5.4.11. Birleşik kelimelerin yazımı

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça birleşik kelimelerin yazımı ile ilgili doğru cevaplarının da arttığı görülmektedir.

5.4.12. İkilemelerin yazımı

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin ikilemelerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.4.13. “Mi” ekinini yazımı

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin “mi” ekinin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.4.14. Sayıların yazımı

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin sayıların yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.4.15. Tarihlerin yazımı

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin tarihlerin yazımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.4.16. Nokta işareti

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablodan sekizinci sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi I. dönem notları arttıkça nokta işaretinin yazımı ile ilgili doğru cevaplarının da arttığı görülmektedir.

5.4.17. Virgöl işareti

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin virgöl işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.4.18. Noktalı virgöl işareti

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin noktalı virgöl işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.4.19. İki nokta işareti

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin iki nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.4.20. Üç nokta işareti

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin üç nokta işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.4.21. Soru işareti

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin soru işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.4.22. Kesme işareti

Bu bulgu Türkçe dersi I. dönem notlarına göre sekizinci sınıf öğrencilerinin kesme işaretinin kullanımıyla ilgili bilgi durumlarının farklılaşmadığını göstermektedir.

5.5. Öğrencilerin En Çok Sevdikleri Derslere Göre

Öğrencilerin en çok sevdikleri derse göre Türkçe yazılı anlatım imlâ, noktalama ve plânlama yanlışlıklarından istatistiksel olarak anlamlı olan bulgular ayrı tablolar halinde önce ve sonrada anlamsız olan bulgularda tek bir tabloda verilmiştir.

5.5.1. Gelişme paragrafının uygunluğu ile ilgili bulgular ve yorum

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarında gelişme paragrafının uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiği zaman Türkçe kompozisyonlarda gelişme paragrafının uygunluk durumu açısından en başarılı

olanların İngilizce dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir. Yine tablodan Türkçe kompozisyonlarda gelişme paragrafının uygunluk durumu açısından en başarısız olanların Resim ve Beden Eğitimi dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir

5.5.2. Sonuç paragrafı

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarında sonuç paragrafının uygunluk durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiği zaman Türkçe kompozisyonlarda sonuç paragrafının uygunluk durumu açısından en başarılı olanların Türkçe dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir. Yine tablodan Türkçe kompozisyonlarda sonuç paragrafının uygunluk durumu açısından en başarısız olanların Resim ve Beden Eğitimi dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir.

5.5.3. Nokta işareti

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarda nokta işaretinin kullanımı bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiği zaman Türkçe kompozisyonlarda nokta işaretinin kullanımı durumu açısından en başarılı olanların Fen Bilgisi dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir. Yine tablodan Türkçe kompozisyonlarda nokta işaretinin kullanımı durumu açısından en başarısız olanların Resim ve Beden Eğitimi dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir.

5.5.4. -De ekinin yazımı

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarda De ekinin kullanımı bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiği zaman Türkçe kompozisyonlarda -de ekinin kullanımı durumu açısından en başarılı olanların Fen Bilgisi dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir. Yine tablodan Türkçe kompozisyonlarda -de ekinin kullanımı durumu açısından en başarısız olanların Sosyal Bilgiler dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir.

5.5.5. “Ki” bağlacının yazımı

Bu bulgu öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre Türkçe kompozisyonlarda -ki bağlacının kullanımı bilgi durumlarının farklılaştığını göstermektedir. Tablo incelendiği zaman

Türkçe kompozisyonlarda “ki” bağlacının kullanımı durumu açısından en başarılı olanların Türkçe dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir. Yine tablodan Türkçe kompozisyonlarda -ki bağlacının kullanımı durumu açısından en başarısız olanların Resim ve Beden eğitimi dersini en çok sevdiğini belirten öğrenciler olduğu görülmektedir.

5.5.6. Öğrencilerin en çok sevdikleri derse göre Türkçe yazılı anlatım imlâ, noktalama ve plânlama yanlışlıklarından istatistiksel olarak anlamsız olanlar

Tablo incelendiği zaman, sekizinci sınıf öğrencilerinin en çok sevdikleri derse göre Türkçe yazılı anlatımda Sayfa Düzeni, Başlık, Ele Alınan Konunun İşlenişindeki Uygunluk, Giriş Paragrafının Uygunluğu, “De” bağlacının yazımı, -Ki ekinin yazımı, Birleşik kelimelerin yazımı, İkilemelerin yazımı, “Mi” ekininin yazımı, Sayıların yazımı, Tarihlerin yazımı, Virgöl işaretinin kullanımı, Noktalı Virgöl işaretinin kullanımı, İki Nokta işaretinin kullanımı, Üç Nokta işaretinin kullanımı, Soru işaretinin kullanımı ve Kesme işaretinin kullanımı ilgili bilgi durumlarının farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak amacıyla χ^2 analizi uygulanmış ve χ^2 değerleri $p>0.05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur

5.6. Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgulara göre öğrencilerin imlâ, noktalama ve yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesine ve bundan sonraki yapılacak çalışmalara yönelik vereceğimiz öneriler şunlardır.

- * Yazma öğretimine, temelden yani ilköğretim birinci kademededen başlanılmalıdır.
- * Hedeflerin çok iyi tespit edildiği iyi bir Türkçe eğitim programı ile bu programda belirlenen hedeflere ulaştırıcı bilgi, beceri ve zevk kazandırıp geliştirmeye ilgili Türkçe öğretimi programı hazırlanmalı; bu kaynağı geliştiren, açıklayan öğretmen kılavuz kitapları yazılmalıdır.
- * Öğrencilerin düzeylerine aynı zamanda belirlenen eğitim öğretim programına uygun olan Türkçe kitapları seçilmelidir.
- * “Ana dili öğretiminde zihin ve düşünce hayatının gelişmesi yazma ve konuşma da kendini gösterir. Hayatî fonksiyonu yazma ve konuşma ile meydana gelir. Bu itibarla kompozisyon öğretiminin yazma ve konuşma, yani pratikle yakın alakası vardır.”⁸¹ Yazma, ancak yazarak öğrenilir.

⁸¹ Murat Özbay, Ankara Merkez Ortaokullarındaki Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), s.222

* “Öğrenciler konu üzerinde kendi bilgi, yaşantı, deneyim, izlenim ve duygularını anlatmaya yöneltilmelidir, onlar yazılarında belirecek asıl değer, bu kişilik ve özellik olacağına inandırılmalıdır.”⁸²

* Yazma etkinliklerinde, öğrencilerin kendi düşünce, duygu, deney, yaşantı ve bilgilerini anlatma olanağı verecek konular seçilmelidir.

* Yazma bilgileri, dil bilgisi, imlâ ve noktalama kuralları doğrudan yazma becerisi kazandırmaz. Bu bilgiler, yazma etkinlikleri içinde, öğrencilere yeri geldikçe verilmeli ve hemen uygulamasına geçilmelidir.

* Türkçe dersi içerisinde yazma etkinlikleri için, ayrı ders saati ayrılmalıdır.

Yazma etkinlikleri içinde, öğrencilere cümle, paragraf oluşturma bilgisi verilerek alıştırmalar yapılmalıdır.

* Yazma çalışmalarında sınıfın seviyesi değil, öğrencinin seviyesi dikkate alınmalıdır.

* Yazma çalışmalarında kolaydan zora, basitten karmaşığa doğru gidilmelidir.

* Yazma çalışmalarından sonra, yazılı kâğıtlarında hatalar öğretmen tarafından tespit edilip öğrencilere tekrar iade edilerek hataların öğrenci tarafından görülmesi sağlanmalıdır.

* Öğrencilerin yazma konusunda kişisel ayrılıklar göz önünde bulundurulmalıdır. Özellikle yazma konusunda sınıfın gerisinde olan öğrencilere etkin önlemler alınmalıdır.

* Yazmaya istekli ve yetenekli öğrenciler yazmaya teşvik edilmeli; bu öğrencilere yazma teknikleri verilmeli ve seçkin örnekler gösterilmelidir.

* Yazma çalışmalarında, teorik bilgiler uygulamalı olarak verilmeli; öğrencilere yazma alışkanlığı kazandırmak için sık sık belirli konularda ve farklı türlerde yazma ödevleri yaptırılmalı, bu ödevler incelendikten sonra öğrencilere yanlışları gösterilmelidir. Kompozisyon kâğıtları sınıfta okunmalı paragraf düzeni, fikirlerin sıralanışı, noktalama ve yazım yanlışları sınıfta öğrencilere düzeltilmelidir.

Sonuç olarak, toplumumuzda yanlış ve yaygın olarak kabul gören ‘Yazmak bir kabiliyet işidir, herkes yazamaz’ fikri yanlıştır. Güzel yazmak kabiliyet işi olabilir fakat yazmak kabiliyet işi değildir. İyi ve doğru yazmak, Türkçeyi hatasız kullanmak herkesin yapacağı bir iştir. Yazma tekniğini, dilin kurallarını bilen ve bu bilgileri sürekli uygulayan herkes, zamanla iyi ve doğru yazma alışkanlığını kazanabilir.

⁸² Göğüş, a.g.e. ss. 240-241

KAYNAKÇA

- Aksan, Doğan, **Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim**, TDK Yayınları, Ankara 2000
- Aktaş, Şerif ve Gündüz, Osman, **Yazılı ve Sözlü Anlatım**, Akçağ Yayınları, Ankara 2001
- Beyreli, Latif ve Diğerleri, **Yazılı ve Sözlü Anlatım**, PegemA Yayıncılık, Ankara 2005
- Büyükkaragöz, Savaş ve Diğerleri, **Genel Öğretim Metotları**, Beta Yay. İstanbul 1999
- Cemiloğlu, Mustafa, **İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi**, Alfa Yay. İstanbul 2001
- Demirel, Özcan, **Türkçe Öğretimi**, MEB Yay. İstanbul 1999
- Göğüş, Beşir, **Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe ve Yazın Eğitimi**, Kurtuluş Matbaası, Ankara 1978
- Göker, Osman, **Uygulamalı Türkçe Bilgileri Cilt.1**, MEB Yayınları, Ankara 2001
- Hengirmen, Mehmet, **Dilbilgisi ve Dilbilim Terimleri**, Anı Yayıncılık, Ankara 1999
- Kandemir, Emine, **Konuşmak Yazmak Sanatı**, Serhat Yayınları, İstanbul 1989
- Kantemir, Enise, **Yazılı ve Sözlü Anlatım**, Engin Yayıncılık, Ankara 1997
- Karaalioğlu, Seyit Kemal, **Kompozisyon Sanatı**, İnkılâp Yayınevi, İstanbul 1992
- Karageçi, Mehmet Nuri, **Edebiyat Öğretimi- Kompozisyon Öğretimi Açısından Orta Öğretim Kurumlarındaki Kompozisyon Öğretiminin Analizi**, Millî Eğitim Dergisi, Sayı: 169
- Karakuş, İdris, **Türkçe Türk Dili Edebiyatı Öğretimi**, Anıtepe Yay. Ankara 2002
- Kavcar, Cahit ve Diğerleri, **Türkçe Öğretimi**, Engin Yay. Ankara 2004
- Kıncal, Remzi, **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**, Eser Ofset, Erzurum 1998
- Kırkkılıç, Ahmet ve Diğerleri, **Türk Dili Yazılı Anlatım ve Kompozisyon Bilgileri**, Bakanlar Mat. Erzurum 2002
- Komisyon, **İmlâ Kılavuzu**, Yargı Yayınevi, Ankara 2001
- _____, **İlköğretim Okulu Ders Programı Türkçe – Yazı Programı 6-7-8**, MEB Yayınları, İstanbul 2002

- Korkmaz, Zeynep ve Diğlerleri, **Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri**, Yargı Yayınevi, Ankara 2001
- Öner, Sakin, **Örneklerle Kompozisyon Sanatı**, Kuşak Matbaası, İstanbul-
- Özbay, Murat, **Ankara Merkez Ortaokullarındaki Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- Özdemir, Emin, Binyazar, Adnan, **Yazmak Sanatı Kompozisyon**, Varlık Yayınları, İstanbul 1979
- Sağır, Mukim, **Dilbilim ve Türk Dilbilgisi**, Erzurum 1999
- Sever, Sedat, **Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme**, Anı Yayıncılık, Ankara 2000
- Sezen, Lütfi, **Türkçemiz ve Folklor**, Türkçenin Sesi Dergisi, sayı: 1, 1997
- Toparlı, Recep, **Türk Dili Yazılı ve Sözlü Anlatım Bilgileri**, Dilek Ofset Matbaacılık, Sivas-
- Uça, Mine, **İstanbul'da Seçilen İlköğretim Okullarının Altıncı Sınıf Türkçe Derslerinde Tespit Edilen Yazılı Anlatım Bozuklukları ve Öneriler**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- Yeşil, Esra, **Erzurum'daki Yatılı Bölge Okullarıyla İlköğretim Okulları 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazım Hataları**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

EKLER

EK-1

Sevgili Öğrenciler,

Bu anket formu, “ İlköğretim Okulları Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesi” konulu tez için hazırlanmıştır.

Sizden istenilen, soruları dikkatlice okumanız, tek bir seçeneği işaretlemeniz ve boş soru bırakmamanızdır.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.

A.Kadir Kırbaş
Atatürk Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖĞRENCİ KİŞİSEL BİLGİLERİ

1. Cinsiyetiniz: () Kız () Erkek
2. Ailenizin Aylık Geliri:
3. Türkçe Dersinden I. Dönem Aldığınız Notunuz:
4. En Çok Sevdiğiniz Ders:

ARAŞTIRMA İLE İLGİLİ SORULAR

1.. Dün Ahmet'te buraya gelmiş Cümlesinde yazım yanlışı vardır.

() Evet () Hayır

2.Aldığımız kitaplar sende kalsın. Cümlesinde yazım yanlışı vardır.

() Evet () Hayır

3. Çoğu zaman evdeki hesap çarşıya uymaz. Cümlesinde yazım yanlışı vardır.

() Evet () Hayır

4. Onu görünce öyle şaşırdımki anlatamam. Cümlesinde yazım yanlışı vardır.

() Evet () Hayır

5. Biraz daha hızlı koşuverse trene kavuşabilirdi. Cümlesinde yazım yanlışı vardır.

() Evet () Hayır

6. Türkçe dersine günügününe çalışmalıyız. Cümlesinde yazım yanlışı vardır.

() Evet () Hayır

7. Kitaplığı didik didik etti fakat yine de aradığı kitabı bulamadı. Cümlesinde yazım yanlışı vardır.

() Evet () Hayır

8. Güneş açtımı herkes sokağa çıkıyor. Cümlesinde yazım yanlışı vardır.

() Evet () Hayır

9. Temiz mi temiz bir çocuktur o. Cümlesinde yazım yanlışı vardır.

() Evet () Hayır

10. Yaş 35 yolun yarısı eder. Cümlesinde yazım yanlışı vardır.

() Evet () Hayır

11. Saat dokuzu beş geçe bütün zamanlar durdu. Cümlesinde yazım yanlışı vardır.

() Evet () Hayır

12. Bu sene 16 Haziran cuma günü okullar tatil olacak. Cümlesinde yazım yanlışı vardır.

() Evet () Hayır

13. Haftanın Cumartesi ve Pazar günlerini çok severim. Cümlesinde yazım yanlışı vardır.

() Evet () Hayır

14. Bizler küçüklerimizi sevmeliyiz. ve büyüklerimizi de saymalıyız. Cümlesinde noktalama işareti yanlışı vardır.

() Evet () Hayır

15. İstanbul 29,05,1453 yılında fethedilmiştir. Cümlesinde noktalama işareti yanlışı vardır.

() Evet () Hayır

16. 'Akşam, yine akşam, yine akşam,

Göllerde bu dem bir kamyş olsam!' Cümlesinde noktalama işareti yanlışı vardır.

() Evet () Hayır

17. İlk tayini küçük bir kasabaya, Sarıova'ya, çıkmıştı. Cümlesinde noktalama işareti yanlışı vardır.

() Evet () Hayır

18. Sınavı kazandığımı öğrenince sevinçten, heyecandan içim içime sığmıyor: bağırarak, kahkahalar atmak, ağlamak istiyordum. Cümlesinde noktalama işareti yanlışı vardır.

() Evet () Hayır

19. Erkek çocuklara Doğan, Tuğrul, Mehmet, Orhan; kız çocuklara ise İnci, Çiçek, Yonca, Gönül adları verilir. Cümlesinde noktalama işareti yanlışlığı vardır.

Evet

Hayır

20. Millî Edebiyat akımının temsilcilerinden bir kısmını sıralayalım: Ömer Seyfettin, Halide Edip Adıvar, Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul, Ali Canip Yöntem... Cümlesinde noktalama işareti yanlışlığı vardır.

Evet

Hayır

21. Ona yeni bir isim bulmuşlardı; Karaca Cümlesinde noktalama işareti yanlışlığı vardır.

Evet

Hayır

22. Mümtaz, bu dükkâna bakarken hiç farkında olmadan Mallarme'nin mısraını hatırladı: 'Meçhul bir felaketten buraya düşmüş...' Cümlesinde noktalama işareti yanlışlığı vardır.

Evet

Hayır

23. __ Kimsin?

__ Ali...

__ Hangi Ali?

__ !

Cümlesinde noktalama işareti yanlışlığı vardır.

Evet

Hayır

24. 1496 (?) yılında doğan Fuzulî, Divan edebiyatının önemli temsilcilerindendir. Cümlesinde noktalama işareti yanlışlığı vardır.

Evet

Hayır

25. Ne zaman tükenecek bu yollar, arabacı. Cümlesinde noktalama işareti yanlışlığı vardır.

Evet

Hayır

26. Okula gitmişken Ahmet Beye de uğradım. Cümlesinde noktalama işareti yanlışlığı vardır.

Evet

Hayır

27. Bu yıl TBMM nin açılışının seksen altıncı yıl dönümünü coşkuyla kutladık. Cümlesinde noktalama işareti yanlışlığı vardır.

Evet

Hayır

Not: Önerilen süre 30 dakikadır.

Teşekkür ederim

A.Kadir Kırbaş

Konu: Gezip gördüğünüz bir yeri anlatan plânlı bir yazı (kompozisyon) yazınız.

Not. İmlâ, noktalama ve plânlama kurallarına dikkat ediniz.

Not: Önerilen Süre 25 dakikadır.

ÖZ GEÇMİŞ

1977 yılında Erzurum’da doğdu. İlkokulu 50. İlkokulunda, ortaokul ve liseyi Atatürk Lisesinde tamamladı. 1998 yılında Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümünü kazanarak üniversite öğrenimine başladı. 2002 yılında bu bölümü bitirerek Erzurum Ilıca Şeker İlköğretim Okuluna Türkçe Öğretmeni olarak atandı. Yine aynı yıl Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans eğitimine başladı. Sırasıyla Erzurum Ilıca Çok Programlı Lisesi ve Erzurum Anadolu İmam Hatip ve İmam Hatip Lisesinde öğretmenlik yaptı. Hâlen Erzurum Şair Nef’i İlköğretim Okulunda Türkçe öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Evli bir çocuk babasıdır.